

Urządzenie handlu międzynarodowego

Białoruska Uniwersalna Giełda Towarowa OJSC została założona w 2004 roku. Pierwsze transakcje miały miejsce w czerwcu 2005 roku, kiedy to białoruska spółka Bellesexport i polska spółka International Paper Kwidzyn S.A. zawarły pierwszą transakcję sprzedaży drewna bilansowego o wartości 189 tys. dolarów. Obecnie Białoruska Uniwersalna Giełda Towarowa (BUTB) jest jedną z największych giełd towarowych w Europie Wschodniej. Główną funkcją giełdy jest pomoc białoruskim firmom w eksporcie produktów i pomoc zagranicznym firmom w wejściu na rynek białoruski. Giełda sprzedaje metale, drewno, produkty rolnicze, towary przemysłowe i konsumpcyjne o szerokim asortymencie. O sukcesie BUTB świadczą liczby. Na przykład w 2024 roku białoruscy eksporterzy sprzedali za pośrednictwem BUTB ponad 180 tysięcy ton produktów mlecznych, czyli prawie dziewięć razy więcej niż w 2023 roku. Albo taki fakt: od 1 stycznia 2025 r. 247 chińskich rezydentów było już akredytowanych w BUTB. W 2024 roku wolumen transakcji chińskich oferentów wyniósł prawie 135 milionów dolarów, czyli 1,7 razy więcej niż w 2023 roku. Te i inne pozytywne trendy białoruskiego parkietu giełdowego zostaną omówione w niniejszym opracowaniu.

Doświadczenie zawodowe w dziennikarstwie - pięćdziesiąt lat. Przez dwadzieścia lat pracował jako profesor nadzwyczajny w Katedrze Dziennikarstwa Międzynarodowego na Wydziale Dziennikarstwa Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego. Obszary badań: współczesne stosunki międzynarodowe; dziennikarstwo międzynarodowe i współpraca mediowa.

Handel międzynarodowy

Boris Zalessky

WYDAWNICTWO
NASZA WIEDZA

Urządzenie handlu międzynarodowego

Cechy wzajemnie korzystnego partnerstwa Białoruskiej Uniwersalnej Giełdy Towarowej w warunkach globalnej niepewności

Boris Zalessky

Boris Zalessky

Urządzenie handlu międzynarodowego

FOR AUTHOR USE ONLY

FOR AUTHOR USE ONLY

Boris Zalessky

Urządzenie handlu międzynarodowego

**Cechy wzajemnie korzystnego partnerstwa
Białoruskiej Uniwersalnej Giełdy Towarowej w
warunkach globalnej niepewności**

FOR AUTHOR USE ONLY

ScienziaScripts

Imprint

Any brand names and product names mentioned in this book are subject to trademark, brand or patent protection and are trademarks or registered trademarks of their respective holders. The use of brand names, product names, common names, trade names, product descriptions etc. even without a particular marking in this work is in no way to be construed to mean that such names may be regarded as unrestricted in respect of trademark and brand protection legislation and could thus be used by anyone.

Cover image: www.ingimage.com

This book is a translation from the original published under ISBN 978-620-2-38255-7.

Publisher:

Scienica Scripts

is a trademark of

Dodo Books Indian Ocean Ltd. and OmniScriptum S.R.L publishing group

120 High Road, East Finchley, London, N2 9ED, United Kingdom

Str. Armeneasca 28/1, office 1, Chisinau MD-2012, Republic of Moldova, Europe

Managing Directors: Ieva Konstantinova, Victoria Ursu

info@omniscriptum.com

Printed at: see last page

ISBN: 978-620-8-71133-7

Copyright © Boris Zalessky

Copyright © 2025 Dodo Books Indian Ocean Ltd. and OmniScriptum S.R.L publishing group

FOR AUTHOR USE ONLY

Zawartość

ROZDZIAŁ 1.....	2
ROZDZIAŁ 2.....	10
ROZDZIAŁ 3.....	18
ROZDZIAŁ 4.....	27
ROZDZIAŁ 5.....	35
ROZDZIAŁ 6.....	44
ROZDZIAŁ 7.....	52
ROZDZIAŁ 8.....	60
ROZDZIAŁ 9.....	71
ROZDZIAŁ 10.....	80
ROZDZIAŁ 11.....	88
Literatura	100

FOR AUTHOR USE ONLY

ROZDZIAŁ 1

Celem jest maksymalne wykorzystanie potencjału

W 2020 roku mija 15 lat od pierwszego handlu na Białoruskiej Uniwersalnej Giełdzie Towarowej (BUTB), kiedy to białoruska spółka Bellesexport i polska spółka International Paper Kwidzyn S.A. zawarły pierwszą transakcję sprzedaży drewna bilansowego o wartości 189 000 USD. W sumie w ciągu ostatniego półtorej dekady "dokonano tu 3,2 mln transakcji na łączną kwotę 21 mld USD, a wolumen eksportu wyniósł 5,8 mld USD"¹. Liczby te pokazują, że BUTB stał się już jedną z największych giełd towarowych w Europie Wschodniej, której główną funkcją jest pomoc białoruskim przedsiębiorstwom w eksporcie produktów i pomoc zagranicznym firmom w wejściu na rynek białoruski.

Ten fakt również wiele mówi. Rynkowy mechanizm ustalania cen i wysoka koncentracja podaży i popytu na tej platformie giełdowej pozwoliły białoruskim przedsiębiorcom uzyskać dodatkowe dochody i zaoszczędzić prawie 1,5 mld USD od 2005 roku. Należy przypomnieć, że firmy akredytowane na BUTB uczestniczą w handlu elektronicznym w pięciu pozycjach towarowych: 1) produkty metalowe; 2) produkty leśne; 3) produkty rolne; 4) produkty przemysłowe i towary konsumpcyjne; 5) obiecujące towary giełdowe. Jednocześnie drewno okrągłe, wyroby z metali żelaznych i śruta oleista cieszą się szczególnym popytem na krajowym rynku białoruskim, podczas gdy w transakcjach handlu zagranicznego ich uczestnicy preferują tarcicę i produkty mleczne. Tendencje te są charakterystyczne dla rozwoju BUTB w 2020 roku.

Na początku grudnia 2020 roku akredytowanych było tu 24815 firm, w tym 4904 z 63 krajów. W okresie od stycznia do listopada obroty handlowe wzrosły o 12 procent i wyniosły prawie pięć miliardów białoruskich rubli. Szacuje się, że każdego dnia zawieranych jest tu od półtora do trzech tysięcy transakcji. Ponadto eksport towarów za pośrednictwem giełdy wykazuje dodatnią dynamikę. "Przy łącznej kwocie transakcji eksportowych w wysokości miliarda rubli, ubiegłoroczny wynik został przekroczony o 5%. Liderami sprzedaży na rynku zagranicznym były tarcica, zrębki i produkty rolne"². Co ciekawe, w październiku 2020 r. BUTB odnotował rekordową wartość 46,5 mln USD transakcji eksportowych w tym roku, z czego ponad

¹ Transakcje o wartości 21 mld USD zawarte w BUTB w ciągu 15 lat [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/sdelki-na-21-mlrd-zakliuchenv-na-butb-za-15-let-393174-2020>

² Obroty BUTB w okresie styczeń-listopad wzrosły o 12% [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/tovarooborot-butb-v-ianvare-noiobre-vvros-na-12-420279-2020/>

połowa pochodziła z produktów drzewnych - tarcicy i zrębków. Największymi nabywcami tarcicy były firmy z Niemiec, Łotwy i Litwy, podczas gdy zrębki drzewne były kupowane głównie przez podmioty gospodarcze z Litwy, Polski i Estonii. Innym charakterystycznym szczegółem jest to, że "w październiku zagraniczni nabywcy cementu również stali się bardziej aktywni. Kwota transakcji tym towarem wzrosła 4,3-krotnie, do 2,6 mln USD. Głównym rynkiem zbytu była Rosja"³.

Należy zauważyć, że cement nie jest jedynym produktem, który przyciąga rosyjskich biznesmenów do BUTB. W szczególności są oni bardzo zainteresowani białoruskimi produktami mlecznymi, których eksport przez giełdę w ciągu dziesięciu miesięcy 2020 roku wyniósł około trzydziestu milionów dolarów. Jednocześnie "około 80% tej kwoty stanowiły transakcje z firmami z Rosji".

Kupowano głównie mleko w proszku, masło i serwatkę w proszku. W strukturze sprzedaży dominowało masło, którego sprzedaż wyniosła 14,9 mln USD"⁴.

Fakty te dość wymownie wskazują na potencjał rosyjskiego wektora działalności BUTB, w którym na dzień 1 grudnia 2020 r. akredytowanych było 2 482 rezydentów z Rosji. I liczba ta nie wydaje się być ostateczna, ponieważ BUTB w 2020 r. podjął energiczne działania w celu rozwijania nowych kontaktów biznesowych na wschodnim kierunku interakcji, które przynoszą rezultaty. Wystarczy powiedzieć, że od początku 2020 r. na giełdzie akredytowały się 183 nowe rosyjskie firmy, z których większość jest aktywnymi uczestnikami obrotu, co oczywiście ma pozytywny wpływ na dynamikę obrotów giełdowych. W szczególności, "dostawy czarnych walcowanych wyrobów metalowych na potrzeby białoruskich przedsiębiorstw przemysłowych według wyników z 11 miesięcy wzrósł o 68%, a eksport suszonego mleka do Rosji - o 53% <...>. Olej rzepakowy, mąka, materiały budowlane"⁵.

Rosyjski wektor charakteryzuje się następującym szczegółem: zainteresowanie BUTB rośnie szczególnie szybko wśród kręgów biznesowych w tych regionach Rosji, które graniczą z Białorusią.

³ Eksport towarów za pośrednictwem BUTB w październiku wzrósł o 22 procent [Zasoby elektroniczne]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/eksport-tovarov-cherez-butb-v-oktiabre-vvros-na-22-415863-2020/>

⁴ Około 80 procent eksportu produktów mleczarskich za pośrednictwem BUTB trafia do Rosji [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/okolo-80-eksporta-molochnoj-produkcii-cherez-butb-prihoditsja-na-rossii-u-414442-2020/>

⁵ BUTB spodziewa się rozszerzyć współpracę z obwodem omskim w Rosji [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-rasschitvvaet-na-rasshirenie-sotrudnichestva-s-omskoi-oblastiu-rossii-420606-2020/>

Przykładem jest obwód smoleński. Obecnie na giełdzie akredytowanych jest około czterystu smoleńskich firm - więcej niż w jakimkolwiek innym regionie Rosji. Jednocześnie wiele z nich regularnie uczestniczy w handlu zarówno w imporcie, jak i eksporcie. Jednak, jak się okazało podczas pilotażowego webinarium zorganizowanego w grudniu 2020 r. przez BUTB wraz ze Smoleńskim Centrum Wspierania Eksportu, nawet przedsiębiorstwa z tego rosyjskiego regionu nie wykorzystały jeszcze w pełni potencjału mechanizmu wymiany. W rzeczywistości "wśród obiecujących obszarów jest sprzedaż rosyjskich surowców drzewnych, zbóż, dodatków paszowych, wyrobów z metali żelaznych, a także zakup białoruskiego mięsa i produktów mlecznych oraz materiałów budowlanych. Te pozycje towarowe mogą stać się podstawą do długoterminowej wzajemnie korzystnej współpracy"⁶. Cyfrowa wymiana kontaktów, która odbyła się w grudniu 2020 r. w trybie konferencji online, pokazała, że BUTB może rozwijać podobną wzajemnie korzystną współpracę z bardziej odległymi regionami Rosji. W szczególności z przedsiębiorstwami w obwodzie omskim, dla których giełda może stać się skutecznym narzędziem sprzedaży i pozyskiwania materiałów w krótkim okresie.

O tym, że w przypadku BUTB odległość między sprzedającym a kupującym nie odgrywa już decydującej roli, świadczą doświadczenia z kontaktów giełdy z Egiptem. W grudniu 2020 r. BUTB zawarł porozumienie z egipską firmą Sama AlJazeera for Import and Export w sprawie organizacji eksportu tarcicy do tego północnoafrykańskiego kraju za pośrednictwem giełdy. Intryga polega na tym, że do tej pory "prawie cały import produktów z tarcicy do Egiptu jest organizowany przez pośredników, a ceny są czasami bardzo wysokie"⁷. Korzystanie z platformy wymiany pozwoli egipskim firmom kupować produkty drzewne bezpośrednio od białoruskich producentów w niemal nieograniczonych ilościach i bez pośredników, a białoruscy eksporterzy będą mogli wejść na bardzo kuszący rynek Egiptu, gdzie roczne zużycie tarcicy wynosi około pięć milionów metrów sześciennych. Strona egipska postrzega to jako optymalne rozwiązanie, ponieważ uczestnicząc w przetargu, uzyskuje dostęp do dużej liczby wyspecjalizowanych firm gotowych dostarczyć potrzebne towary na akceptowalnych warunkach. Korzyści strony białoruskiej są nie mniej

⁶ BUTB liczy na rozwój współpracy z obwodem smoleńskim [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-rasschitvvaet-na-razvitie-sotrudnichestva-so-smolenskoj-oblastiiu-421404-2020>

⁷ Za pośrednictwem BUTB planowane jest zorganizowanie dostaw tarcicy do Egiptu [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/cherez-butb-planiruetsia-organizovat-postavki-pilomaterialov-v-egipet-419296-2020/>

oczywiste. Tak więc geografia wzajemnie korzystnych kontaktów BUTB rozwija się dziś w bardzo zróżnicowany i dość skuteczny sposób. I to w warunkach pandemii koronawirusa, która nie miała najlepszego wpływu na gospodarkę większości krajów planety i która wymaga od wszystkich uczestników rynku poszukiwania nowych form współpracy z partnerami biznesowymi, aby ostatecznie osiągnąć sukces.

BUTB nie jest pod tym względem wyjątkiem. W maju 2020 roku odbyło się tu pierwsze białorusko-kanadyjsko-brytyjskie webinarium lub seminarium internetowe "Timber: Doing Business in Belarus", w którym wzięło udział ponad czterdziestu przedstawicieli kanadyjskich i brytyjskich środowisk biznesowych. Należy zauważyć, że 63 firmy z Wielkiej Brytanii i 6 z Kanady zostały już akredytowane w BUTB. Dyskusja podczas wideokonferencji na temat specyfiki handlu giełdowego produktami drzewnymi i kluczowych zalet białoruskiej platformy giełdowej, w tym kontroli nad realizacją transakcji, przejrzystych cen, braku pośredników i możliwości korzystania z instrumentów finansowania handlu, doprowadziła do tego, że "wiele brytyjskich i kanadyjskich firm wyraziło zainteresowanie akredytacją w BUTB w celu uczestniczenia w handlu giełdowym tarcicą i wiórami drzewnymi"⁸.

Należy zauważyć, że BUTB wykorzystuje również format seminariów online do szkolenia swoich potencjalnych partnerów biznesowych. W tym celu w maju 2020 r. odbyło się pierwsze webinarium szkoleniowe dla specjalistów Uzbeckiej Republikańskiej Giełdy Towarowej, z którą BUTB podpisał umowę o strategicznej współpracy we wrześniu 2018 roku. Dzięki temu nowoczesnemu formatowi interakcji uzbecki partnerzy mogli lepiej zapoznać się nie tylko ze strukturą i specyfiką białoruskiego systemu zamówień publicznych, ale także z możliwościami udziału zagranicznych dostawców towarów, robót i usług w procedurach przetargowych. Należy oczekiwać, że informacje uzyskane przez stronę uzbecką nie tylko przyczynią się do intensyfikacji interakcji między Białorusią a Uzbekistanem w dziedzinie e-zamówień, ale także "posłużą jako przewodnik po działaniach dla uzbeckich firm planujących pracę na rynku białoruskim"⁹.

Temat współpracy BUTB z chińskimi partnerami zasługuje na osobną

⁸ Brytyjski i kanadyjski biznes jest zainteresowany zakupem białoruskiej tarcicy na giełdzie [Zasób elektroniczny zasób]. - 2020. -

URL:

<https://www.belta.by/economics/view/britanskij-i-kanadskij-biznes-zainteresovan-v-zakupke-belorusskih-pilomaterialov-na-birzhevyh-torgah-391809-2020>

⁹ Białoruś i Uzbekistan rozwijają współpracę w zakresie zamówień elektronicznych [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/belarus-i-uzbekistan-razvivajut-vzaimodejstvie-v-oblasti-elektronnyh-zakupok-390898-2020/>.

dyskusję w tym kontekście. W grudniu 2020 r. odbyło się posiedzenie Białorusko-Chińskiego Międzyrządowego Komitetu ds. Współpracy, na którym podkreślono pozytywne zmiany w interakcjach handlowych między oboma krajami wynikające ze zmian w strukturze białoruskiego eksportu. Po pierwsze, zwiększa się asortyment produktów dostarczanych z Białorusi do Chin. Po drugie, zmniejsza się zależność dwustronnych obrotów handlowych od eksportu białoruskich nawozów potasowych do chińskich konsumentów. Główne priorytety, które zostaną wykorzystane do intensyfikacji wspólnych działań w celu rozszerzenia współpracy, obejmują "włączenie białoruskich produktów do rezerw państwowych Chin, utworzenie wspólnych zakładów produkcyjnych w Chinach w celu przetwarzania białoruskich surowców, uproszczenie procedur handlowych i eliminację barier handlowych oraz optymalizację rozliczeń finansowych"¹⁰, a także wykorzystanie elektronicznych platform handlowych jako obiecującego mechanizmu handlu dwustronnego, w którym kluczową rolę prawdopodobnie odegra wykorzystanie elektronicznych platform handlowych.

Dość powiedzieć, że w ciągu trzech kwartałów 2020 r. kwota transakcji zakupu dokonanych przez firmy z Chin na giełdzie wzrosła ponad dziesięciokrotnie(!) i wyniosła dwa miliony dolarów. Jednocześnie w strukturze towarowej dominowały kęsy drewniane i tarcica obrzynana. Należy zauważyć, że do niedawna większość białoruskich produktów z tarcicy docierała do Imperium Niebieskiego głównie przez kraje bałtyckie, co czyniło je droższymi dla konsumentów końcowych i zmniejszało dochody walutowe białoruskich eksporterów. "Dzięki wspólnemu projektowi z Bellesexport i Beltamozhservice dziesiątki białoruskich przedsiębiorstw leśnych mogły sprzedawać swoje produkty na wysokomarżowym rynku chińskim bez pośredników"¹¹.

BUTB uważa, że ten gwałtowny wzrost zainteresowania handlem giełdowym ze strony chińskich przedsiębiorstw wynika nie tylko z korzystnego otoczenia cenowego, ale także z "wygodnej logistyki, którą byli w stanie zaoferować białoruscy eksporterzy". W szczególności od tego [2020] roku stało się możliwe kupowanie produktów z tarcicy w różnych bazach dostaw (partie wielobazowe), co pozwoliło chińskim firmom wybrać najbardziej odpowiedni punkt odbioru towarów. Ponadto czas dostawy został znacznie skrócony dzięki wykorzystaniu transportu kolejowego w ramach inicjatywy

¹⁰ Nikołaj Snopkow: Białoruś uważa produkty rolne za nowy czynnik napędzający eksport do Chin [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <http://www.government.by/ru/content/9682>

¹¹ Białoruska tarcica za 5,1 mln dolarów sprzedana do Chin za pośrednictwem BUTB od początku roku [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/beloruskie-pilomaterialy-na-51-mln-prodali-v-kitaj-cherez-butb-s-nachala-goda-400531-2020/>

chińskiego rządu "Jeden pas, jedna droga"¹².

Po otrzymaniu takich statystyk BUTB zaczął rozważać możliwość wprowadzenia oddzielnej sesji handlowej na sprzedaż produktów drzewnych na rynek chiński, w której wszystkie partie wystawione na tę aukcję byłyby maksymalnie dostosowane do chińskich konsumentów, a niezbędny poziom konkurencji zostałby zapewniony ze względu na gęstą koncentrację kupujących. Co więcej, wzmożona aktywność firm z Chin stała się szczególnie widoczna od października 2020 r., kiedy to zakupiły one za pośrednictwem giełdy tarcicę o wartości ponad miliona dolarów. Było to również wynikiem uproszczenia procedury akredytacji w BUTB, która obecnie zajmuje nie więcej niż trzy dni na wypełnienie wszystkich dokumentów. A "w okresie styczeń-listopad produkty do obróbki drewna o wartości ponad 9 milionów dolarów zostały sprzedane za pośrednictwem platformy wymiany w kierunku chińskim"¹³. Rok wcześniej liczba ta wynosiła tylko około dwustu tysięcy dolarów. Bazując na tym udanym doświadczeniu, w połowie grudnia 2020 r. BUTB zorganizował pierwszą specjalistyczną sesję handlową dotyczącą sprzedaży tarcicy do Chin. Miejmy nadzieję, że ta nowa forma pracy otworzy również nowe horyzonty interakcji z chińskimi partnerami, ponieważ istnieją wszelkie powody, by sądzić, że w najbliższej przyszłości nomenklatura eksportowa znacznie się rozszerzy, zwłaszcza dzięki produktom kompleksu rolno-przemysłowego. W końcu "oprócz produktów kompleksu przemysłu drzewnego, liczba obiecujących towarów giełdowych poszukiwanych na rynku chińskim obejmuje olej rzepakowy, pulpę buraczaną, mięso, cukier i produkty mleczne. Liczba zapytań od chińskich firm zainteresowanych zakupem tych produktów w ostatnim czasie znacznie wzrosła"¹⁴.

W szczególności interesujące perspektywy w tym "chińskim" kontekście otwierają się przed olejem rzepakowym, którego eksport za pośrednictwem BUTB potroił się pod względem wartości w pierwszych ośmiu miesiącach 2020 roku. Wynika to z faktu, że produkty rzepakowe są szeroko stosowane zarówno w przemyśle spożywczym, jak i do produkcji biodiesla. Być może

¹² Ponad 10-krotny wzrost transakcji firm z Chin na BUTB w okresie styczeń-wrzesień [Zasoby elektroniczne]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/bolee-chem-v-10-raz-vyroslo-summa-sdelok-kompanijami-iz-kitaja-na-butb-v-janvare-sentjabre-.413129-2020/>

¹³ 15 grudnia BUTB przeprowadzi pierwszą specjalistyczną aukcję eksportową na rynek chiński [Elektroniczny zasób]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-provedet-pervve-spetsializirovannve-eksportnve-torgi-dli-a-kitajskogo-rynka-15-dekabri-a-420090-2020>

¹⁴ Chińskie firmy w październiku kupiły tarcicę w BUTB za ponad 1 milion dolarów [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/kitajskie-kompanii-v-oktiabre-zakupili-pilomaterialy-cherez-butb-na-summu-bolee-1-mln-417473-2020/>

również z tego powodu największym nabywcą tych produktów w BUTB jest Szwajcaria, a wartość transakcji od stycznia do sierpnia 2020 r. wyniosła prawie sześć milionów dolarów. "W pierwszej trójce kluczowych rynków białoruskiego oleju rzepakowego znajduje się również Litwa z wartością transakcji 3,5 mln USD i Estonia z 3,3 mln USD".¹⁵.

Jeśli chodzi o Chiny, gdzie olej rzepakowy również cieszy się dużym popytem, ich tradycyjnym partnerem w imporcie tego produktu była Kanada. "Jednak z powodu przedłużającego się konfliktu handlowego dostawy tego produktu wyraźnie spadły. Wynikający z tego niedobór spowodował rekordowy wzrost cen. Dlatego teraz Chiny aktywnie poszukują alternatywnych kanałów zaopatrzenia, a Białoruś może stać się jednym z nich"¹⁶. Aby wykorzystać tę sytuację, we wrześniu 2020 r. chińska firma handlowa Shandong Liuqing postanowiła wykorzystać tę sytuację i ogłosiła zamiar przejścia procedury akredytacji i rozpoczęcia pracy w BUTB. Jednocześnie firma wyraziła gotowość do inwestowania w białoruskie leśnictwo. Jest również zainteresowana rozwojem białoruskiej infrastruktury transportowej i logistycznej. Jest to wynik wielozadaniowego podejścia, które zostało zainicjowane przez interakcję z BUTB.

Kolejnym ważnym trendem w rozwoju BUTB w 2020 r. jest wzrost eksportu wyrobów metalowych o jedną trzecią naraz - do 27 mln Br, przy czym większość transakcji dotyczyła metali żelaznych i nieżelaznych, a także ich złomu i odpadów. Wystarczy powiedzieć, że "w pierwszej połowie roku firmy z Niemiec, Kanady, Łotwy, Litwy, Polski, Rosji i Ukrainy zakupiły te produkty o wartości 24 mln Br, przekraczając o 20% wartość z 2019 r."¹⁷. W tym samym okresie w BUTB aktywnie rozwijano wspólny projekt z Białoruskim Zakładem Metalurgicznym, dzięki któremu na polski rynek sprzedano pręty zbrojeniowe za 3 mln Br. W przyszłości Giełda planuje rozszerzyć nomenklaturę towarową eksportu wyrobów stalowych poprzez rozwój nowych obiecujących rynków w celu zwiększenia udziału tej sekcji w transakcjach eksportowych z pięciu do dwudziestu procent w ciągu najbliższych pięciu lat.

¹⁵ Eksport oleju rzepakowego przez BUTB wzrósł 3-krotnie, największy nabywca - Szwajcaria [Zasób elektroniczny zasób]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/eksport-rapsovogo-masla-cherez-butb-vvros-vraza-krupnej-shii-pokupatel-shveitsarija-406915-2020/>

¹⁶ Białoruska deska paletowa i olej rzepakowy będą eksportowane do Chin przez BUTB [Elektroniczny zasób]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/belorussskuju-palletnuju-dosku-i-rapsovoe-maslo-budut-eksportirovat-v-kitaj-cherez-butb-408061-2020/>

¹⁷ Eksport wyrobów stalowych przez BUTB w pierwszej połowie roku wzrósł o 33% [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/eksport-metalloproduksii-cherez-butb-v-i-polugodii-vvros-na-33-399873-2020/>

W tym kontekście bardzo interesujące są plany BUTB dotyczące wprowadzenia innych białoruskich przedsiębiorstw na rynki zagraniczne. W szczególności planowane jest połączenie wysiłków giełdy na rzecz osiągnięcia tego celu z

Walcownia Metali Miora, innowacyjne przedsiębiorstwo przemysłowe w obwodzie witebskim ze znaczącymi inwestycjami zagranicznymi, które po osiągnięciu zdolności projektowej będzie w stanie produkować około 240 tysięcy ton białej blachy cynowej rocznie. Należy zauważyć, że tylko Magnitogorsk Iron and Steel Works w Rosji i ArcelorMittal Temirtau w Kazachstanie wytwarzają podobne produkty na obszarze poradzieckim. Dla zorientowanej na eksport białoruskiej firmy, "jak

Skandynawia cieszy się największym zainteresowaniem <...> jako obiecujący rynek zbytu. Przede wszystkim ze względu na korzystne otoczenie cenowe i niezmiennie wysoki popyt na białą blachę"¹⁸. Należy przypomnieć, że biała blacha biała jest szeroko stosowana w produkcji pojemników na żywność i produkty chemiczne. Jednocześnie Miori planuje produkować ultracienką blachę o grubości 0,1 mm. Z pomocą BUTB firma ma nadzieję znaleźć nie tylko nowych nabywców i z czasem ustanowić regularne dostawy białej blachy do Europy, ale także określić partnerów dla surowców, ponieważ mechanizm handlu giełdowego jest skuteczny w obu kierunkach - zarówno dla eksportu gotowych produktów, jak i dla zakupu surowców.

Wszystkie te fakty pokazują, że tempo rozwoju BUTB jest dziś takie, że może i powinno wkrótce stać się motorem handlu elektronicznego w Republice Białorusi, która uważa, że w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju i konkurencyjności państwa białoruskiego na arenie światowej "konieczne jest stworzenie własnych platform cyfrowych w kluczowych sektorach gospodarki, tak aby zagraniczne przedsiębiorstwa wchodzące na rynek białoruski nie narzucały swoich rozwiązań technologicznych, ale integrowały się z infrastrukturą cyfrową kraju"¹⁹. W związku z tym można śmiało powiedzieć: pierwsze pięćnaście lat działalności Białoruskiej Uniwersalnej Giełdy Towarowej jest dowodem na to, że położono tu podwaliny pod rozwiązanie postawionych zadań.

¹⁸ BUTB i Walcownia Metali Miora planują wspólnie rozwijać eksport białej blachy cynowej [Zasób elektroniczny zasób]. - 2020. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-i-miorskii-metalloprokatnyi-zavod-planiruiut-sovmestno-razvivat-eksport-beloi-zhesti-400676-2020/>

¹⁹ BUTB powinien stać się motorem handlu elektronicznego w kraju - Kołtowicz [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-dolzha-stat-draj-verom-elektronnoj-torgovli-v-strane-koltovich-401009-2020>

ROZDZIAŁ 2

Specyfika partnerstwa wielosektorowego

Pogłębienie integracji z Federacją Rosyjską pozostanie najważniejszym zadaniem białoruskiego rządu w zakresie zagranicznej działalności gospodarczej i współpracy międzynarodowej w ciągu najbliższych pięciu lat. W tym celu przewiduje się realizację planów wspólnych działań sektorów gospodarki, a także "w zakresie współpracy handlowej i gospodarczej, naukowo-technicznej i społeczno-kulturalnej z regionami Federacji Rosyjskiej"²⁰. Obecnie w naszym kraju wielu graczy rynkowych podejmuje aktywne działania w celu aktualizacji działań w tym kierunku. Wśród nich jest Białoruska Uniwersalna Giełda Towarowa (BUTB), dla której rosyjski wektor interakcji ma poważny potencjał.

Należy przypomnieć, że od 1 grudnia 2020 r. z usług BUTB korzystało 2482 mieszkańców Rosji. I to pomimo faktu, że w tym samym czasie "akredytowano tu 24815 firm, w tym 4904 z 63 krajów"²¹. Jednak doświadczenia z interakcji z rosyjskimi partnerami w 2020 roku pokazały, że nawet w regionach sąsiadujących z Białorusią - Smoleńsku, Briańsku i Pskowie - nie zdają sobie jeszcze w pełni sprawy z możliwości oferowanych przez ten mechanizm handlu elektronicznego. Kiedy to postrzeganie zmienia się na lepsze, na rezultaty nie trzeba długo czekać. Dobrym przykładem w tym kontekście jest rekordowa sprzedaż eksportowa cementu BUTB w styczniu 2021 r., która wzrosła dziesięciokrotnie do 5,3 mln USD. Wzrost ten był "spowodowany zwiększonym zainteresowaniem platformą wymiany ze strony rosyjskich firm handlowych i budowlanych <...>. Po tym, jak Ukraina wprowadziła cło antydumpingowe i faktycznie zamknęła swój rynek dla białoruskiego cementu, Rosja stała się priorytetem"²². Obecnie nie mniej niż osiem rosyjskich firm regularnie uczestniczy w aukcjach eksportowych cementu na BUTB.

Być może również z tego powodu, wraz z nadejściem 2021 roku, BUTB poważnie zintensyfikował swoje działania w kierunku rosyjskim. W lutym osiągnięto porozumienie z Przedstawicielstwem Handlowym Federacji Rosyjskiej na Białorusi w sprawie wspólnych działań na rzecz zwiększenia obrotów handlowych między białoruskimi i rosyjskimi regionami. W tym celu planowane jest pełne wykorzystanie kontaktów biznesowych misji

²⁰ Program działań rządu Republiki Białorusi na okres do 2025 roku. - Mińsk, 2020. - C. 44.

²¹ Zaleskii, B.L. Perspektywiczny mechanizm handlu elektronicznego na drodze do maksymalnej realizacji potencjału / B.L. Zaleskii // Badania społeczno-humanitarne. - 2020. - №5. - C. 20.

²² Eksport cementu przez BUTB w styczniu wzrósł 10-krotnie [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/eksport-tsementa-cherez-butb-v-ianvare-vvros-v-10-raz-428027-2021/>

handlowej w celu informowania rosyjskich przedsiębiorstw o możliwościach BUTB jako skutecznej platformy dla handlu i zamówień. Ponadto strony połączą wysiłki w celu zorganizowania i przeprowadzenia wydarzeń mających na celu zintensyfikowanie interakcji między podmiotami gospodarczymi Białorusi i Rosji, tak aby docelowo BUTB stał się głównym punktem wejścia na rynek białoruski dla wszystkich przedstawicieli rosyjskiego biznesu. W końcu rejestracja na tej platformie handlowej "automatycznie otwiera dostęp do 25 tysięcy firm z 64 krajów, które, nawiasem mówiąc, są aktywnie wykorzystywane przez zagranicznych uczestników. Niedawnym przykładem jest firma z obwodu kaliningradzkiego, która za pośrednictwem naszej platformy handlowej sprzedała olej rzepakowy o wartości ponad 1 mln euro. Nabywcą była spółka litewska"²³. Rzeczywiście, praca nad rozszerzeniem kontaktów biznesowych z regionami rosyjskimi już zaczyna przynosić rezultaty. Tylko w ciągu jednego tygodnia w lutym 2021 r. w BUTB akredytowało się osiem firm z Rosji. Pokazuje to, że wzmocnienie współpracy z rosyjskimi regionami rzeczywiście stało się jednym z priorytetów BUTB na bieżący rok, przy wykorzystaniu szerokiej gamy narzędzi współpracy.

Tak więc w pierwszej dekadzie lutego 2021 roku na konferencji internetowej z udziałem przedstawicieli rządu tego rosyjskiego regionu omówiono możliwości zwiększenia wzajemnych obrotów handlowych między Białorusią a Udmurtcją. Należy zauważyć, że w 2020 roku "obroty handlowe między Białorusią a Udmurtcją wyniosły 184,5 mln dolarów, czyli 112,5% poziomu z 2019 roku"²⁴. W trakcie dyskusji strony zgodziły się, że nawet te stosunkowo dobre wskaźniki można znacznie poprawić poprzez wdrożenie handlu wymiennego, który może stać się skutecznym narzędziem zwiększania wolumenu i poszerzania asortymentu towarów poszukiwanych na rynkach białoruskim i udmurckim. Jeśli weźmiemy pod uwagę, że w ciągu ostatnich kilku lat Udmurtcja stała się jednym z najbardziej zorientowanych na eksport regionów Rosji, a dziś zajmuje pierwsze miejsce w sąsiednim kraju pod względem tempa wzrostu eksportu nieenergetycznego, możemy być pewni, że w najbliższej przyszłości przedstawiciele udmurckiego biznesu staną się stałymi uczestnikami handlu na BUTB.

²³ BUTB i Przedstawicielstwo Handlowe Federacji Rosyjskiej zamierzają promować wzrost obrotów handlowych [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-torgovoe-predstavitelstvo-rf-namereny-sodejstvovat-uvlicheniju-tovarooborota-428409-2021/>

²⁴ Białoruś i Udmurtia zamierzają zwiększyć obroty handlowe poprzez bardziej aktywne wykorzystanie handlu wymiennego [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/belarus-i-udmurtija-namereny-uvlichit-tovarooborot-zaschet-bolee-aktivnogo-ispolzovanija-birzhevoj-427781-2021/>

W drugiej dekadzie lutego 2021 r. odbyła się konferencja online poświęcona rozszerzeniu współpracy BUTB ze społecznością biznesową regionu Wołgogradu. Uczestnicy tej dyskusji zauważyli stałą tendencję do wzrostu liczby rosyjskich rezydentów handlu giełdowego od końca 2020 roku. I to nie tylko eksport białoruskich towarów na rynek rosyjski i zakupy rosyjskich produktów przez białoruskie przedsiębiorstwa, ale także rosnąca częstotliwość "transakcji tranzytowych" między firmami z Rosji i krajów trzecich. Oznacza to, że giełda jest wykorzystywana jako narzędzie do ubezpieczania ryzyka handlu zagranicznego²⁵. A to, oczywiście, rozszerza jej możliwości w zakresie przyciągania partnerów biznesowych, do których, jak należało przypuszczać, wkrótce należały zaliczyć znacznie więcej przedstawicieli biznesu z obwodu wołgogradzkiego.

Rozwijając partnerstwo z regionami Federacji Rosyjskiej, BUTB planuje również poważnie rozszerzyć współpracę ze społecznością biznesową krajów europejskich w 2021 roku, ze względu na ogromny i wciąż niezrealizowany potencjał w tym wektorze partnerstwa. Można to ocenić na podstawie danych dotyczących handlu giełdowego w styczniu 2021 r., Zgodnie z wynikami których eksport tarcicy za pośrednictwem BUTB wzrósł o 27 procent i przekroczył 30 milionów dolarów. Jednocześnie "głównymi rynkami zbytu były Niemcy, Łotwa i Litwa. Firmy z tych krajów zakupiły białoruskie produkty z tarcicy za łączną kwotę 24,4 mln USD"²⁶. Do największych nabywców tego typu produktów należeli również przedstawiciele takich krajów europejskich jak Wielka Brytania, Holandia, Polska, Słowacja i Estonia, gdzie największy popyt był na półfabrykaty drewniane przeznaczone na eksport. Wystarczy wspomnieć, że podczas pierwszej giełdy na BUTB w 2021 r. do samej Wielkiej Brytanii sprzedano ponad półtora miliona drewnianych kołków domowych o wartości ponad miliona euro, co natychmiast przekroczyło eksport do tego kraju w 2020 roku. Ważny szczegół: wcześniej produkty te były dostarczane na rynek brytyjski w znacznie mniejszych ilościach i głównie przez pośredników w krajach bałtyckich. Wyniki styczniowej sesji handlowej wyraźnie potwierdziły wysoki potencjał eksportowy produktów drzewnych wytwarzanych w naszym kraju, a także trend obserwowany w ubiegłym roku, kiedy to "kwota

²⁵ BUTB spodziewa się rozszerzyć współpracę z Głównym biurosem biznesowym obwodu wołgogradzkiego [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-rasschityvaet-na-rasshirenie-sotrudnichestva-s-delovymi-krugami-vołgogradskoj-oblasti-429055-2021/>

²⁶ W styczniu eksport tarcicy przez BUTB wzrósł o 27% [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/v-ianvare-eksport-pilomaterialov-cerez-butb-vvros-na-27-429846-2021/>

transakcji giełdowych na eksport produktów z drewna cylindrycznego i korowanego w 2020 r. wyniosła 4,2 mln euro. Głównymi rynkami zbytu były Niemcy, Łotwa, Litwa i Polska²⁷.

Planując rozszerzenie geografii sprzedaży tych samych produktów do obróbki drewna na wektorze europejskim w 2021 roku, BUTB już pracuje nad możliwością eksportu białoruskiej tarcicy, na przykład do Francji. W związku z tym w lutym 2021 roku nakreślono perspektywy wykorzystania mechanizmu handlu wymiennego z francuskim importerem drewna - Bois Import SA. Faktem jest, że firma ta od dawna kupuje tarcicę, w tym białoruską, w krajach bałtyckich. Jednak pandemia koronawirusa wprowadziła zmiany w tym układzie, zmuszając firmę do poszukiwania alternatywnych rynków. W ten sposób Białoruś, gdzie około połowa wyprodukowanej tarcicy - około dwóch milionów metrów sześciennych - jest już sprzedawana na eksport za pośrednictwem mechanizmu handlu giełdowego, znalazła się w polu widzenia francuskich nabywców. Oczywiście jest, że możliwości dla importerów z Francji w tym zakresie są znaczne. Co więcej, francuskiej firmie zaproponowano również, aby "nie ograniczała się do tarcicy, ale rozważyła możliwość zakupu innych produktów drzewnych, w tym pelletu drzewnego". W 2020 roku na Białorusi zbudowano i uruchomiono sześć nowych zakładów produkcji pelletu. W bieżącym [2021] roku planowana jest budowa kolejnych sześciu²⁸. W rezultacie roczny wolumen eksportu z Białorusi może osiągnąć około 250 tys. ton pelletu.

Zainteresowanie europejskich przedsiębiorców konferencją Nordic Pellets Conference 2021, konferencją online zorganizowaną przez szwedzkie stowarzyszenie bioenergetyczne Svebio pod koniec stycznia 2021 roku. Wśród uczestników tego wydarzenia znaleźli się czołowi eksperci w dziedzinie bioenergii i producenci biopaliw z Wielkiej Brytanii, Danii, Francji, Niemiec, Litwy, Polski i Szwecji. Na konferencję przywiódł ich fakt, że obecnie w Unii Europejskiej obserwuje się stały wzrost popytu na pellet. To z kolei sprzyja nie tylko zwiększeniu własnych mocy produkcyjnych europejskich producentów, ale także importowi takich produktów z innych krajów, w tym z Białorusi. BUTB uważa, że "biorąc pod uwagę niską pojemność rynku krajowego, praktycznie cała ilość pelet produkowanych na

²⁷ Brytyjska firma kupiła produkty do obróbki drewna o wartości ponad 1 miliona euro za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny resource]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/britanskaia-kompaniia-kupila-cherez-butb-produktsiiu-derevoobrabotki-bolee-chem-na-mln-evro-424714-2021/>

²⁸ BUTB pracuje nad możliwością eksportu białoruskiej tarcicy do Francji [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-prorabatvvaet-vozmozhnost-eksporta-belorusskikh-pilomaterialov-vo-frantsiiu-430040-2021>

Białorusi może być dostarczana za granicę, co uczyni nasz kraj jednym z największych eksporterów w regionie"²⁹. W koŃcu korzystanie z platformy BUTB przez europejskie firmy pozwoli im na zakup dowolnej iloŃci produktów bezpoŃrednio od białoruskich producentów, zarówno w ramach umów jednorazowych, jak i rocznych. O zapotrzebowaniu na tego typu handel elektroniczny Ńwiadczą statystyki z 2020 roku, kiedy to sprzedano tylko tarcicę za 260 milionów dolarów, a kupującymi były firmy z 30 krajów.

Innym rodzajem produktów poszukiwanych w krajach europejskich są oleje roślinne i dodatki paszowe, których eksport wzrósł 2,3-krotnie w ciągu pierwszych 10 miesięcy 2020 roku i osiągnął 26 mln USD, co stanowi ponad 40 procent eksportu produktów rolnych za pośrednictwem BUTB. "Wzrostowi dostaw eksportowych sprzyjał wzrost popytu na białoruskie oleje roślinne w krajach bałtyckich: sprzedano tam produkty przetwórstwa nasion oleistych o wartości 14,7 mln USD. Jednocześnie liderem zakupów była Litwa z kwotą transakcji w wysokości 6,2 mln USD"³⁰. W tym samym czasie, w ciągu zaledwie półtora miesiąca, za pośrednictwem BUTB sprzedano wysłodki buraczane i melasę o wartości prawie dwóch milionów dolarów, których głównymi nabywcami były ponownie kraje Unii Europejskiej. Wreszcie, w styczniu 2021 r. eksport oleju rzepakowego za pośrednictwem BUTB wzrósł prawie dziesięciokrotnie, "osiągając 8,4 miliona dolarów"³¹. Łotwa, Estonia i Szwajcaria należą do liderów pod względem liczby transakcji. Sama dynamika wzrostu sprzedaży w kierunku europejskim sugeruje, że możliwości rozwoju białoruskiego eksportu na tej zewnętrznej Ńcieżce są dalekie od wyczerpania.

Wreszcie, kolejnym priorytetem BUTB w 2021 r. jest zwiększenie udziału firm z krajów "dalekiego łuku" - Azji, Afryki, Bliskiego Wschodu i Ameryki Łacińskiej - w obrotach giełdowych. Wyjaśnia to znaczny potencjał, który istnieje w interakcji z tymi partnerami, a którego pomyslna realizacja obiecuje znaczne korzyŃci zarówno dla białoruskich eksporterów, jak i zagranicznych importerów. Wśród krajów "dalekiego łuku" Chińska

²⁹ BUTB jest gotowy do ułatwienia eksportu pelletu paliwowego do Europy Północnej [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-gotova-sodeistvovat-eksportu-toplivnyh-granul-v-severnuiu-evropu-426052-2021/>

³⁰ Oleje roślinne i dodatki paszowe stanowiły ponad 40 procent eksportu rolnego za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/rastitelnye-masla-i-kormovye-dobavki-obespechili-bolee-40-eksporta-selhozproduktii-cherez-butb-415013-2020/>

³¹ Eksport oleju rzepakowego przez BUTB w styczniu wzrósł prawie 10-krotnie [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/eksport-rapsovogo-masla-cherez-butb-v-janvare-vyros-pochti-v-10-raz-426697-2021/>

Republika Ludowa jest jednym z najbardziej intensywnie rozwijających kontakty biznesowe z ich przedstawicielami. Wystarczy powiedzieć, że "pod względem tempa wzrostu transakcji giełdowych Chiny w pierwszych dwóch miesiącach roku [2021] prześcignęły prawie wszystkie główne rynki, z którymi Białoruś obecnie handluje na giełdzie"³².

W tym kontekście istotne jest, że 5000. zagraniczną spółką akredytowaną do udziału w obrocie na BUTB na początku marca 2021 r. była chińska firma handlowa Wenzhou Ruijun Steel Co. Ltd, która stała się również 36. spółką z Chin na giełdzie. Firma zamierza wykorzystać tę platformę giełdową do dostarczania walcowanej stali i innych produktów z metali żelaznych na Białoruś. Na początkowym etapie będzie to sprzedaż wyrobów rurowych na aukcji, a następnie, w zależności od dynamiki sprzedaży i warunków rynkowych, asortyment produktów będzie stopniowo rozszerzany. Prawdopodobnie mniej więcej w taki sam sposób, jak dzieje się to w BUTB z produktami do obróbki drewna.

Przypomnijmy, że od grudnia 2020 r. w BUTB odbywają się specjalne sesje handlowe dotyczące sprzedaży eksportowej tarcicy z dostawą w kontenerach do punktu docelowego na rynku chińskim. "W rezultacie wolumen dostaw krajowych produktów z drewna tartaczego do Chin znacznie wzrósł i do końca stycznia-lutego wyniósł prawie 5 mln USD w ujęciu pieniężnym"³³. Jest to w dużej mierze spowodowane faktem, że prawie co miesiąc do aukcji produktów z drewna BUTB dodawane są dwie lub trzy nowe chińskie firmy. Pozytywnie wpływa to na tworzenie wysoce konkurencyjnego środowiska i pozwala stolarzom z Białorusi sprzedawać tarcicę na korzystniejszych warunkach. W szczególności podczas pierwszego eksportowego handlu produktami drzewnymi na rynek chiński w styczniu 2021 r. sprzedano ponad 11 tysięcy metrów sześciennych tarcicy za prawie dwa i pół miliona dolarów. Ze względu na rosnące ceny podczas sesji handlowej eksporterzy z Białorusi otrzymali dodatkowy dochód w wysokości ponad 90 tysięcy dolarów. A "cała ilość tarcicy wystawionej na sprzedaż została zakupiona z dostawą do Qingdao - największego portu morskiego w prowincji Shandong. W ten sposób wzrasta atrakcyjność białoruskich towarów dla chińskich nabywców, a krajowi eksporterzy otrzymują możliwość rozszerzenia

³² Pięciotysięczna firma niebędąca rezydentem została akredytowana na BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/na-butb-akkreditovalas-5-tvsiachnaia-kompanija-nerezident-431246-2021/>

³³ Białoruska tarcica za 2,6 mln dolarów sprzedana do Chin za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/beloruskie-pilomaterialy-na-26-mln-prodany-v-kitaj-cherez-butb-431434-2021/>

geografii sprzedaży i zwiększenia przychodów"³⁴.

Z punktu widzenia rozwoju chińskiego wektora na BUTB ważne jest również to, że w 2021 r. zawarto tu transakcje eksportowe na tak obiecujące dla chińskich nabywców towary, jak olej rzepakowy, mleko w proszku i cukier. Jeśli chodzi o olej rzepakowy, to zaraz po rozpoczęciu jego dostaw na rynek chiński za pośrednictwem platformy giełdowej, zgodnie z wynikami pierwszych dwóch sesji giełdowych, zawarto transakcje na łączną kwotę około półtora miliona dolarów. Pozwoliło to Chinom zająć drugie miejsce pod względem ilości transakcji tym produktem, wypierając liderów całego 2020 roku - Łotwę, Estonię i Szwajcarię. Jednocześnie istnieją przesłanki do dalszego znacznego wzrostu innych wskaźników eksportu. "Przed wszystkim jest to wzrost liczby firm z Chin akredytowanych na giełdzie"³⁵, co przyczynia się do zwiększenia poziomu konkurencji w trakcie handlu.

W styczniu 2021 r. pierwsza partia mleka w proszku została również sprzedana na rynek chiński za pośrednictwem BUTB. "Do obrotu giełdowego wystawiono dwie partie po 300 i 100 ton. Łączna kwota transakcji dokonanych na koniec sesji handlowej wyniosła 940 tys. dolarów."³⁶. Stało się to po tym, jak w drugiej połowie 2020 roku Główna cena mleka zaczęła rosnąć, co znacznie zwiększyło atrakcyjność białoruskich produktów mlecznych nie tylko w Chinach, ale również w innych krajach "dalekiego łuku". Świadczy o tym w szczególności powrót do BUTB pod koniec 2020 roku jednego z największych na świecie handlowców rolnych, singapurskiej firmy Olam International. I pokazuje, że perspektywy eksportu produktów mlecznych z Białorusi na kontynent azjatycki za pośrednictwem mechanizmu handlu giełdowego są obecnie bardzo znaczące.

Egipt jest kolejnym krajem "dalekiego łuku", którego przedstawiciele zaczynają aktywnie angażować się w BUTB. Na początku marca 2021 roku egipska firma Sama AlJazeera for Import and Export zawarła pierwszą umowę na eksport białoruskich towarów do tego północnoafrykańskiego kraju, kupując próbną partię białoruskiej tarcicy. Strategicznym celem firmy jest "stać się największym importerem białoruskich produktów drzewnych do

³⁴ Białoruska tarcica za 2,4 mln dolarów sprzedana do Chin na giełdzie [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/beloruskie-pilomaterialy-na-24-mln-prodany-v-kitaj-na-birzhevnyh-torgah-425850-2021/>

³⁵ Eksport oleju rzepakowego przez BUTB w styczniu wzrósł prawie 10-krotnie [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/eksport-rapsovogo-masla-cherez-butb-v-janvare-vyros-pochti-v-10-raz-426697-2021/>

³⁶ Partia mleka w proszku została po raz pierwszy sprzedana do Chin za pośrednictwem giełdy [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/partiiu-suhogo-moloka-vpervye-prodali-v-kitaj-cherez-birzhu-424904-2021/>

Egiptu, a w przyszłości do innych krajów Afryki Północnej". Pierwszy krok w tym kierunku został już wykonany"³⁷. Kolejnym krokiem we współpracy z BUTB może być rola brokera giełdowego na tej elektronicznej platformie handlowej. A wtedy rynek praktycznie całego kontynentu afrykańskiego może nabrać nowych kolorów dla białoruskich eksporterów. Z pomocą takiego mechanizmu eksportowego jak Białoruska Uniwersalna Giełda Towarowa.

FOR AUTHOR USE ONLY

³⁷ Pierwsza transakcja z firmą z Egiptu została zawarta na BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/pervuju-sdelku-s-kompaniej-iz-egipta-sovershili-na-butb-431073-2021>

Głównym priorytetem jest wielowektorowość

W 2021 roku Białoruska Uniwersalna Giełda Towarowa (BUTB) wykazała wysokie tempo wzrostu transakcji eksportowych, których wolumen wzrósł o 80% do 369 mln USD w pierwszej połowie roku. W tym samym czasie "firmy z 29 krajów kupowały białoruskie towary za pośrednictwem BUTB. Pięć największych rynków to Litwa, Niemcy, Łotwa, Estonia i Rosja"³⁸. W przypadku Litwy głównymi pozycjami eksportowymi były tarcica, wióry drzewne i produkty z nasion oleistych. Całkowita wartość tych produktów wyniosła 101 milionów dolarów. Niemieckie firmy kupiły za pośrednictwem BUTB drewno tartaczne o wartości 64 milionów dolarów oraz paliki domowe, mleko w proszku i kazeinę techniczną o wartości miliona dolarów. Łotwa charakteryzowała się zakupem białoruskich produktów z tarcicy, drewnianych słupów i pali, oleju rzepakowego oraz złomu metali żelaznych i nieżelaznych o wartości 57 milionów dolarów. Jeśli chodzi o Rosję, nastąpił znaczny wzrost eksportu takich towarów jak cement - 6 razy - do 10,7 mln USD, masło - 61(!) razy - do 10 mln USD, mleko w proszku - 7 razy - do 6,6 mln USD. Ogółem, od 1 lipca 2021 r., w pierwszej połowie roku w BUTB akredytowało się 300 nowych firm zagranicznych, z łączną liczbą 5 218.

Odnotowano również wzrost transakcji za pośrednictwem białoruskiej platformy giełdowej w wielu innych krajach, w tym na Ukrainie. Liczba jej przedstawicieli na BUTB wzrosła do 326 w pierwszej połowie 2021 roku. "Obroty handlowe z Ukrainą również znacznie wzrosły: na koniec sześciu miesięcy osiągnęły 24,6 mln USD, czyli o 58% więcej niż w tym samym okresie 2020 roku"³⁹. A już w sierpniu 2021 r. zawarto tu pierwszą umowę na eksport mleka w proszku na rynek ukraiński - próbną partię 40 ton za 108 000 USD. Wcześniej handlowcy z tego kraju byli bardziej zainteresowani złomem, materiałami budowlanymi, mąką i nasionami roślin.

Kolejnym krajem, o którym należy wspomnieć w tym kontekście, jest Polska, na której rynek w pierwszej połowie 2021 r. wysłano prawie czterokrotnie więcej prętów zbrojeniowych wyprodukowanych przez OJSC BMZ - spółkę zarządzającą BMK Holding - niż w pierwszych sześciu miesiącach 2020 r. - o prawie cztery i pół miliona dolarów. Wynik ten jest

³⁸ Eksport towarów za pośrednictwem BUTB w pierwszej połowie roku wzrósł o 80 procent [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/eksport-tovarov-cherez-butb-v-i-polugodii-vvros-na-80-451881-2021/>

³⁹ BUTB przeprowadził pierwszą transakcję na eksport mleka w proszku na Ukrainę [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-provela-pervuiu-sdelku-po-eksportu-suhogo-moloka-v-ukrainu-453373-2021/>

efektem bardzo żmudnej pracy z tym rynkiem. W końcu nie każda polska firma była gotowa pracować na warunkach pełnej przedpłaty i opóźnionej dostawy. Ale teraz w każdej sesji handlowej na BUTB uczestniczy nie dwóch czy trzech polskich importerów, jak to było na początku, ale co najmniej dziesięciu. W ten sposób, po pierwsze, zapewniony jest wysoki poziom konkurencji w trakcie handlu, a po drugie, wielkość sprzedaży białoruskich zasobów do Polski stale rośnie"⁴⁰.

BUTB podejmuje również energiczne kroki w celu zwiększenia sprzedaży białoruskich towarów do Chin. Obecnie na tej platformie wymiany akredytowanych jest 48 chińskich uczestników - małych i średnich przedsiębiorstw. W lipcu 2021 roku BUTB zgodził się na rozwój współpracy z BR-Consult, spółką zależną Banku Rozwoju Republiki Białorusi, która specjalizuje się w realizacji projektów inwestycyjnych zorientowanych na eksport. Istotą osiągniętych porozumień jest przyciągnięcie do obrotu giełdowego jednego z największych akcjonariuszy chińsko-białoruskiego parku przemysłowego "Wielki Kamień" - chińskiej korporacji China Merchants Group, której przyciągnięcie do BUTB znacznie rozszerzyłoby "możliwość dostaw białoruskich produktów do Chin". Dotyczy to nie tylko tarcicy, ale praktycznie całej nomenklatury eksportowej, w tym oleju rzepakowego, produktów mlecznych, mięsa, półproduktów skórzanych"⁴¹.

Kolejny interesujący trend związany z chińskimi spółkami akredytowanymi na BUTB uwiłdocił się w lipcu 2021 roku. Kangkai Zhiguan (Heze) Industrial Development, duży importer tarcicy z Chin, który działa na białoruskiej giełdzie od maja 2020 r., a w kwietniu 2021 r. uzyskał status maklera giełdowego nierezydenta, ogłosił zamiar zainwestowania w białoruską obróbkę drewna i rozwoju działalności w naszym kraju w celu "nie tylko zwiększenia wolumenu zakupów produktów z tarcicy, ale także stworzenia własnej produkcji na Białorusi"⁴². Spółka zamierza kupować surowce i sprzedawać gotowy produkt wyłącznie za pośrednictwem BUTB. Jeśli chodzi o chiński wektor, należy zauważyć, że BUTB uważa rynek tego kraju za jeden z najbardziej obiecujących. Jak wspomniano powyżej, giełda

⁴⁰ BUTB prawie 4-krotnie zwiększył eksport produktów BMP do Polski [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-pochti-v-4- raza-narastila- eksport- produktov-bmz-v-polshu-449067-2021/>

⁴¹ BUTB i Bank Rozwoju chcą rozwijać współpracę w eksporcie i inwestycjach [Zasób elektroniczny zasób]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-bank-razvitiia-namereny-razvivat-sotrudnichestvo- -452308-2021/>

⁴² Duży chiński importer tarcicy planuje zainwestować w białoruską obróbkę drewna [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/krupnyi-kitaiskii-importer-pilomaterialov-planiruet- investirovat-v-belorusskuju-derevoobrabotku-451402-2021/>

akredytowała już prawie 50 chińskich firm, z których ponad połowa regularnie uczestniczy w handlu. "Ponadto raz na dwa tygodnie odbywają się specjalne sesje handlowe dotyczące sprzedaży tarcicy w ChRL"⁴³. Wszystko to razem przyczynia się do tego, że w pierwszej połowie 2021 r. obroty handlowe BUTB z chińskimi partnerami przekroczyły 25 milionów dolarów, czyli prawie dwukrotnie więcej niż w całym 2020 roku. Aby jeszcze bardziej zwiększyć atrakcyjność platformy wymiany walut dla klientów z Chin, BUTB zdecydował się zapewnić im możliwość dokonywania wszelkich niezbędnych rozliczeń w RMB. Obejmuje to rozliczenia z tytułu kontraktów walutowych, uiszczanie opłat za wymianę oraz transfer depozytu. Ogólnie rzecz biorąc, uprości to finansową stronę działalności giełdowej dla chińskich uczestników.

Mówiąc o azjatyckim wektorze działalności BUTB, chcielibyśmy przypomnieć następujący fakt: w czerwcu 2021 r. pierwsza firma z Republiki Korei, Nam Chang Co. Ltd., która jest głównym dostawcą produktów drzewnych na rynek koreański i posiada własne zakłady produkcyjne oraz rozległą sieć magazynów. Będzie ona kupować w BUTB tarcicę i pelety opałowe produkowane na Białorusi. "Planuje się dostarczać towary do portu w Poussaint za pomocą transportu kolejowego i morskiego"⁴⁴. Interesujące jest to, że wraz z pojawieniem się tego koreańskiego uczestnika, geografia handlu giełdowego na BUTB obejmuje obecnie 65 krajów.

Nieco wcześniej - w marcu 2021 roku - pierwszym brokerem BUTB w Izraelu został duży dystrybutor mebli i materiałów wykończeniowych - Global Edge Sourcing Ltd, który planuje "organizować bezpośrednio dostawy białoruskiej tarcicy na rynek izraelski, gdzie obecnie istnieje duże zapotrzebowanie na te produkty"⁴⁵. W przyszłości chodzi o poszerzenie asortymentu towarów kupowanych za pośrednictwem BUTB. W szczególności może się to odbyć kosztem prętów zbrojeniowych produkowanych przez Białoruski Zakład Metalurgiczny. Należy zauważyć, że do końca marca 2021 r. w BUTB akredytowanych było już ponad 50 firm brokerskich, w tym z Chin, Niemiec, Litwy, Łotwy, Polski, Rosji i Estonii. Obok Chin, jednym z najszybciej rozwijających się kierunków eksportu

⁴³ Możliwość dokonywania rozliczeń w yuanach chińskich pojawi się na BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/vozmozhnost-proizvodit-raschetv-v-kitaj-skih-i-uanah-poj-avitsia-na-butb-449604-2021/>

⁴⁴ BUTB organizuje dostawy białoruskich produktów do Republiki Korei [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-organizuet-postavki-belorusskoj-lesoproduksii-v-respubliku-korei-a-444466-2021/>

⁴⁵ BUTB akredytuje pierwszego brokera w Izraelu [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-akkreditovala-pervogo-brokera-v-izraile-433901-2021/>

BUTB w 2021 roku jest taki kraj europejski jak Wielka Brytania. Pod koniec pierwszej połowy roku dostawy białoruskiej tarcicy na rynek brytyjski za pośrednictwem platformy giełdowej wzrosły 11(!) razy, przekraczając 12 mln USD, a drewnianych pali - 16(!) razy, do 3,7 mln USD. Już w kwietniu 2021 r. rozpoczęła się tu regularna sprzedaż garbowanych półproduktów "vet-blue", produkowanych przez białoruskie garbarnie. W ciągu zaledwie kilku miesięcy suma transakcji za ten towar przekroczyła 740 tysięcy dolarów. Najwyraźniej to dopiero początek bardzo dynamicznego i obiecującego wzrostu. Pod koniec czerwca 2021 r. w BUTB zorganizowano specjalną sesję handlową, która stała się "pierwszym doświadczeniem w sprzedaży produktów drzewnych na rynek brytyjski w postaci złożonych partii wielopodstawowych"⁴⁶. W wyniku tych transakcji do Wielkiej Brytanii sprzedano prawie pięć tysięcy metrów sześciennych tarcicy o wartości dwóch i pół miliona dolarów.

W czerwcu 2021 roku BUTB zarejestrował również pierwszą transakcję sprzedaży białoruskich wyrobów skórzanych do Włoch. Na aukcji eksportowej surowców skórzanych "włoska firma zakupiła próbną partię garbowanych półproduktów "vet-blue" za 35 tys. dolarów"⁴⁷. I są wszelkie powody, by sądzić, że ta pilotażowa transakcja stanie się punktem wyjścia dla długoterminowej współpracy.

W 2021 r. eksperci BUTB zaczęli również poważnie rozwijać afrykański wektor działań. W szczególności jego egipski kierunek. W marcu "pierwszą transakcję eksportu białoruskich towarów do tego północnoafrykańskiego kraju zawarła egipska firma Sama Al-Jazeera for Import and Export, która kupiła próbną partię białoruskiej tarcicy"⁴⁸. A towary zostały bezpiecznie dostarczone do konsumenta końcowego. W czerwcu 2021 roku delegacja egipskich kręgów biznesowych odwiedziła BUTB w celu zbadania białoruskich doświadczeń w zakresie obrotu giełdowego i wykorzystania ich jako podstawy do stworzenia pierwszej egipskiej giełdy papierów wartościowych. Partnerzy biznesowi z tego północnoafrykańskiego kraju ze szczególną uwagą badali specyfikę handlu giełdowego produktami rolnymi, "ponieważ w tej grupie towarów planowany jest pilotażowy handel na

⁴⁶ Białoruska tarcica za 2,5 miliona dolarów sprzedana do Wielkiej Brytanii na giełdzie [Elektroniczny zasób]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/beloruskie-pilomaterialv-na-25-mln-prodali-v-velikobritanii-u-na-birzhevyh-torgah-448128-2021/>

⁴⁷ Włochy zaczęły kupować białoruskie wyroby skórzane w BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/italiia-nachala-pokupat-beloruskuiu-kozhevnyuju-produktsiju-na-butb-444946-2021/>

⁴⁸ Zalessky, B. Aby iść naprzód. Zbiór artykułów / Boris Zalessky. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2021. - C. 266.

pierwszej giełdzie towarowej w Egipcie"⁴⁹. W przyszłości strony planują współpracę w innych dziedzinach, w tym w zakresie dostaw białoruskich wyrobów tartacznych, materiałów budowlanych i towarów przemysłowych na północ kontynentu afrykańskiego. W międzyczasie informacje o potencjale białoruskich

Platforma wymiany została już uwzględniona w materiałach wydarzenia organizowanego przez Federację Egipskich Izb Handlowych.

Kolejnym trendem, który bardzo wymownie pokazuje, że białoruska platforma giełdowa stopniowo zyskuje popularność wśród przedstawicieli zagranicznego biznesu, dla których minimalizacja ryzyka ma ogromne znaczenie, jest szybki wzrost - trzyipółkrotny w pierwszej połowie 2021 r. - liczby transakcji tranzytowych zawieranych przez firmy zagraniczne. Osobliwością tych transakcji jest to, że ich uczestnikami są nierezydenci Białorusi - firmy z Łotwy, Litwy, Rosji, Polski i Estonii. Ważny szczegół: jeśli w 2020 r. transakcje te dotyczyły tylko towarów przemysłowych i konsumpcyjnych, obecnie są one rejestrowane w prawie wszystkich obszarach dostępnych na BUTB. W szczególności, "Rosyjskie firmy są aktywnie

dostarczać tarcicę z drewna miękkiego do krajów bałtyckich i Polski. W rezultacie w pierwszej połowie roku na stronie zarejestrowano 77 transakcji tranzytowych o wartości 968 tys. dolarów"⁵⁰. A w sekcji towarów przemysłowych i konsumpcyjnych przedmiotem 76 transakcji były tkaniny, sprzęt oświetleniowy, meble, olej silnikowy - na łączną kwotę 2,3 mln USD. I są wszelkie powody, by sądzić, że w przyszłości wskaźniki te będą tylko rosły.

Mówiąc o wektorze rosyjskim, a na dzień 1 czerwca 2021 r. w BUTB akredytowanych było 2 589 podmiotów gospodarczych z Rosji, należy podkreślić, że intensyfikacja współpracy z firmami z regionów była jednym z głównych trendów w interakcji BUTB z Federacją Rosyjską w pierwszej połowie 2021 roku. Łączna kwota transakcji wymiany między rosyjskimi i białoruskimi podmiotami w tym okresie wzrosła 1,8-krotnie i wyniosła 63 mln USD. Wynika to w dużej mierze z faktu, że w 2021 r. do BUTB przybyło 126 nowych uczestników z Rosji. A największy wolumen transakcji

⁴⁹ Egipski biznes widzi znaczący potencjał w rozwoju wymiany handlowej z Białorusią [Elektroniczny zasób]. - 2021. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/egipetskii-biznes-vidit-znachitelnyi-potentsial-v-razviti-i-birzhevoj-torgovli-s-belarusiiu-444144-2021/>

⁵⁰ Liczba transakcji tranzytowych na BUTB wzrosła 3,5-krotnie od początku roku [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/summa-tranzitnyh-sdelok-na-butb-s-nachala-goda-vyroslo-v-35-raza-452802-2021/>

przypada na przedstawicieli obwodów leningradzkiego, moskiewskiego i smoleńskiego. "Przywódstwo obwodu leningradzkiego wynika z jednej strony ze znacznych zakupów białoruskiego cementu i produktów mleczarskich, az drugiej strony z dostaw węgla na potrzeby białoruskich przedsiębiorstw"⁵¹. Obwód nowosybirski, największy nabywca białoruskiego mleka w proszku, oraz obwód iwanowski, lider w zakupach giełdowych masła na Białorusi, dołączają do liderów.

Jest całkiem możliwe, że lista ta obejmie inne regiony Rosji już w 2021 roku. W szczególności dla regionu Woroneża BUTB planuje zapewnić jeden kanał sprzedaży i zaopatrzenia dla producentów rolnych, ponieważ są to produkty. Kompleks rolno-przemysłowy ma wszelkie szanse, aby stać się motorem wymiany handlowej z tym rosyjskim regionem. Faktem jest, że "śruta oleista, dodatki paszowe, zboża i ziarna są zawsze poszukiwane na rynku białoruskim, a obwód woroneski jest po prostu jednym z liderów w tym segmencie"⁵². Z drugiej strony, zgodnie z wynikami pierwszego półrocza 2021 roku, obroty produktami rolnymi w BUTB wzrosły już o 70 procent, a białoruski eksport wzrósł prawie czterokrotnie, przekraczając 60 milionów dolarów.

Jeśli chodzi o obwód jarosławski, planowane jest zorganizowanie eksportu białoruskiego masła i mleka w proszku za pośrednictwem strony BUTB. Stało się to znane w lipcu 2021 roku, kiedy "kierownictwo jednego z wiodących producentów produktów z kwaśnego mleka i lodów w obwodzie jarosławskim wyraziło zainteresowanie zakupem dużych ilości masła i odtuszczonego mleka w proszku w obrocie giełdowym w celu zaspokojenia potrzeb przedsiębiorstwa w zakresie wysokiej jakości surowców"⁵³. Jednocześnie rozmawiamy również o wykorzystaniu platformy BUTB do sprzedaży produktów z Jarosławia do Chin z wykorzystaniem mechanizmu transakcji tranzytowych.

Na forum biznesowym w Izbie Przemysłowo-Handlowej tego regionu Rosji w czerwcu 2021 r. w Izbie Przemysłowo-Handlowej tego regionu Rosji dyskutowano, że wykorzystanie mechanizmu wymiany może dać silny

⁵¹ Obroty handlowe Białorusi i Rosji w pierwszej połowie roku wzrosły 2-krotnie [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/birzhevoi-tovarooborot-belarusi-i-rossii-za-i-polugodie-vvros-v-2- raz-450765-2021/>

⁵² BUTB zapewni jeden kanał sprzedaży i zakupów dla producentów rolnych z Białorusi i obwodu woroneskiego [Zasób elektroniczny zasób]. - 2021. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-obespechit-edinyi-kanal-sbyta-i-zakupok-dlja-selhozproizvoditelej-belarusi-i-i-voronezhskoj-oblasti-450418-2021/>

⁵³ BUTB planuje rozwinąć handel wymienny produktami mleczarskimi z regionem Jarosławia [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-planiruet-razvivat-birzhevuiu-torgovlju-molochnoi-produktsiej-s-jaroslavskoj-oblastiju-450278-2021/>

impuls do rozwoju współpracy handlowej i gospodarczej między Białorusią a obwodem pskowskim, której wielkość wyraźnie spadła w 2020 roku. Uwaga jego uczestników skupiła się nie tylko na dostawach produktów pskowskich przedsiębiorstw na rynek białoruski, ale także do krajów trzecich w ramach umów tranzytowych. W końcu jest to obecnie jeden z najbardziej pożądanых instrumentów dla rosyjskich uczestników handlu giełdowego. Osiągnięto już porozumienia w sprawie sprzedaży za pośrednictwem BUTB "szerokiej gamy tarcicy, nasion oleistych i produktów ich przetwarzania, dodatków paszowych, sprzętu elektrycznego, folii BOPET i poliestru produkowanych przez pskowskie przedsiębiorstwa"⁵⁴.

BUTB i Petersburska Izba Handlowo-Przemysłowa zgodziły się połączyć wysiłki na rzecz rozwoju białorusko-rosyjskiej wymiany handlowej w czerwcu 2021 roku. Przypomnijmy, że w 2020 roku obroty handlowe Białorusi z Petersburgiem i obwodem leningradzkim "zbliżyły się do 2 miliardów dolarów" i to pomimo negatywnych konsekwencji pandemii⁵⁵. O tym, że zainteresowanie interakcją biznesową między stronami nadal rośnie, świadczy seminarium BUTB dla środowiska biznesowego Sankt Petersburga, które odbyło się w czerwcu 2021 roku, w którym wzięli udział szefowie 30 firm reprezentujących różne sektory gospodarki, w tym produkcję wyrobów walcowanych i elektrycznych, budowę maszyn, handel hurtowy produktami rolnymi, dostawę sprzętu dla kolei i przedsiębiorstw rolno-przemysłowych.

Region Orel widzi również duży potencjał współpracy z BUTB w 2021 roku. Dowodem na to są porozumienia zawarte w czerwcu 2021 r. dotyczące organizacji "dostaw kabli i przewodów, urządzeń dźwigowych i przekładników półprzewodnikowych na Białoruś"⁵⁶. Należy zauważyć, że dla tego rosyjskiego regionu białoruskie podmioty gospodarcze są jednym z trzech głównych partnerów handlowych i gospodarczych wraz z łotewskimi i kazachskimi. W 2020 roku przedsiębiorstwa obwodu orelskiego dostarczyły na rynek białoruski produkty o wartości prawie 41 milionów dolarów. BUTB zapewni im dodatkowy kanał sprzedaży i możliwość bezpośredniego

⁵⁴ BUTB rozszerzy współpracę z obwodem pskowskim [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-rasshiriaet-sotrudnichestvo-s-pskovskoi-oblastiju-445547-2021/>

⁵⁵ BUTB i Petersburska Izba Przemysłowo-Handlowa uzgodniły współpracę [Zasób elektroniczny zasób]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-sankt-peterburgskaja-torgovo-promyshlennaja-palata-dogovorilis-o-sotrudnichestve-445340-2021/>

⁵⁶ Przedsiębiorstwa regionu Orel w Rosji planują sprzedaż wyrobów metalowych i sprzętu za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/predpriiatija-orlovskoi-oblasti-rossii-planirujut-prodat-metalloproduktiju-i-oborudovanie-cherez-445119-2021/>

dostęp do największych białoruskich konsumentów.

Aktywacja handlu wymiennego z obwodem kalingradzkim została omówiona na seminarium, które odbyło się pod koniec czerwca 2021 r., w którym wzięli udział przedstawiciele małych i średnich przedsiębiorstw z tego regionu Rosji zainteresowani rozszerzeniem sprzedaży swoich produktów. W rezultacie uczestnicy spotkania biznesowego zgodzili się, że najbardziej obiecującym obszarem handlu wymiennego są produkty rolno-przemysłowe. W szczególności towary z grupy olejów i tłuszczów, które tradycyjnie zajmują znaczący udział w eksporcie obwodu kalingradzkiego, a "największy w regionie przetwórca nasion oleistych regularnie znajduje się na szczycie rankingu sprzedawców posiłków w handlu giełdowym". Ponadto platforma giełdowa moŁe nie tylko służyŁa jako punkt wejŁcia na rynek białoruski, ale takŁe uproŁciŁ dostŁp firm kalingradzkich do rynków paŁstw trzecich"⁵⁷.

Handel wymienny moŁe staĆ siŁe waŁnym elementem interakcji handlowych i gospodarczych rÓwnieŁ z innymi regionami Rosji. W szczególnoŁci zostało to omówione w czerwcu 2021 roku na posiedzeniu grupy roboczej ds. współpracy miŁdzy BiałorusiŁ a Kałmucji, gdzie BUTB zademonstrowaŁ gotowoŁŁ do zapewnienia kałmuckim eksporterom bezpoŁredniego dostŁpu do ponad 21 tysiŁcy białoruskich firm i stania siŁe elektronicznym oknem na rynki innych krajÓw, ujawniajŁc doŁwiadczenia w zakresie umÓw tranzytowych "na sprzedaŁ rosyjskiego oleju rzepakowego do Chin i tarcicy do krajÓw bałtyckich"⁵⁸.

SpÓłecznoŁ biznesowa obwodu orenburskiego zamierza wspÓłpracowaĆ z BUTB w kilku obszarach jednoczeŁnie, co zostało omówione podczas webinarium stron, które odbyŁo siŁe na poczŁtku lipca 2021 roku. Po pierwsze, chodzi o organizacŁ eksportu surowki i blachy z Orenburga na rynek białoruski. Po drugie, przedsiŁbiorcy z tego regionu Rosji sŁ zainteresowani dostawami produktów przetwÓrstwa nasion oleistych na rynki krajÓw trzecich poprzez mechanizm transakcji tranzytowych. Faktem jest, Łe struktura eksportu obwodu orenburskiego jest zdominowana przez towary nieenergetyczne niebŁdŁce surowcami. A dla strony białoruskiej szczegÓlnie interesujŁce sŁ wyroby metalowe - surowka i blachy walcowane. JeŁli chodzi

⁵⁷ BUTB i Kaliningradzka Izba Przemysłowo-Handlowa uzgodniŁy wspÓłpracŁ [ZasÓb elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-kaliningradskaja-torgovo-promyshlennaja-palata-dogovorilis-o-sotrudnichestve-448294-2021/>

⁵⁸ BUTB planuje rozwijaŁ handel wymienny z Kałmucji [ZasÓb elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-planiruet-razvivat-birzhevuiu-torgovlju-s-kalmykiej-446923-2021/>

o umowy tranzytowe, BUTB "jest gotowy pomóc przetwórcom nasion oleistych z obwodu orenburskiego w wejściu na rynki Chin, Szwajcarii i krajów bałtyckich"⁵⁹.

Republika Baszkortostanu uważa również handel giełdowy za skuteczne narzędzie intensyfikacji współpracy handlowej i gospodarczej z Białorusią. Na spotkaniu środowisk biznesowych tego rosyjskiego regionu w lipcu 2021 r. z przedstawicielami BUTB "12 baszkirskich przedsiębiorstw zajmujących się produkcją i sprzedażą urządzeń sprężarkowych, systemów oczyszczania powietrza, produktów spożywczych, nawozów biologicznych, odczynników dla przemysłu naftowego i systemów cyrkulacji wody"⁶⁰ wykazało zainteresowanie udziałem w handlu elektronicznym na białoruskiej platformie giełdowej.

Wszystkie te fakty przekonująco pokazują, że BUTB podejmuje obecnie aktywne działania w celu urzeczywistnienia interakcji z rosyjskimi regionami, ponieważ "pogłębienie integracji z Federacją Rosyjską w ciągu najbliższych pięciu lat pozostanie najważniejszym zadaniem białoruskiego rządu w zakresie rozwoju zagranicznej działalności gospodarczej i współpracy międzynarodowej"⁶¹, dla których realizacja planów wspólnych działań jest przewidziana zarówno przez sektory gospodarki, jak i przez rosyjskie regiony.

⁵⁹ Obwód orenburski jest zainteresowany rozwojem handlu wymiennego z Białorusią [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/orenburgskaja-oblast-zainteresovana-v-razvitii-birzhevoj-torgovli-s-belarusiju-448484-2021/>

⁶⁰ BUTB jest gotowy pomóc w przywróceniu wielkości wzajemnej wymiany handlowej między Białorusią a Baszkortostanem [Zasób elektroniczny zasób]. - 2021. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-gotova-sodejstvovat-vosstanovleniju-obiemov-vzaimnoj-torgovli-belarusi-i-bashkortostana-452420-2021/>

⁶¹ Zalessky, B. Z myślą o zrównoważonym rozwoju. Zbiór artykułów / Boris Zalessky. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2021. - C. 29.

Każdy wektor wymaga uwagi

Jednym z priorytetowych zadań Białoruskiej Uniwersalnej Giełdy Towarowej (BUTB) w 2021 roku jest zwiększenie udziału firm z krajów "dalekiego łuku" - Azji, Afryki i Ameryki Łacińskiej - w obrotach giełdy. "Wyjaśnia to znaczny potencjał, który istnieje w interakcji z tymi partnerami, a którego pomyslna realizacja obiecuje znaczne korzyści zarówno dla białoruskich eksporterów, jak i zagranicznych importerów"⁶². Do końca 2021 r. w BUTB zarejestrowanych było już ponad 27,5 tys. podmiotów gospodarczych z 69 krajów. Obecnie na giełdzie działa najwięcej firm z Rosji, Litwy, Łotwy, Polski i Ukrainy. Jeśli chodzi o dynamikę wzrostu liczby nowych traderów, w 2021 r. liderem były Chiny. Jednocześnie BUTB nadal systematycznie poszerzał geografie nowych uczestników odbywających się tu sesji giełdowych.

Tak więc w połowie września 2021 r. jeden z największych dostawców produktów drzewnych na rynek **japoński** - Shimizu Lumber, założony w 1950 r. z siedzibą w Kobe na wyspie Honshu - dopełnił formalności, stając się pierwszym akredytowanym rezydentem BUTB w Japonii. "Firma uważa wejście na rynek białoruski za okazję do dywersyfikacji źródeł dostaw produktów do obróbki drewna, przede wszystkim tarcicy iglastej, na którą jest duże zapotrzebowanie w Japonii"⁶³. Należy zauważyć, że spółka ta kupuje już znaczne ilości surowców drzewnych i tarcicy w Azji Południowo-Wschodniej, Ameryce Północnej i Europie. Niemniej jednak oczekuje nawiązania długoterminowej owocnej współpracy z lokalnymi dostawcami również na Białorusi.

Pod koniec grudnia 2021 r. w BUTB akredytowała się pierwsza **pakistańska** firma Sakafat Forever, która zamierza pracować tu "w obu kierunkach - importu towarów z Białorusi i eksportu pakistańskich produktów na rynek białoruski"⁶⁴, nie wykluczając handlu za pośrednictwem BUTB z firmami z innych krajów w ramach umów tranzytowych. Na rynku białoruskim pakistańska firma zacznie od zakupu tarcicy, ponieważ produkty drzewne cieszą się dużym popytem w tym południowoazjatyckim kraju. Z drugiej

⁶² Zalessky, B. Cel - trajektoria wzrostu. Kronika współpracy międzynarodowej / Boris Zalessky. - Wydawnictwo Akademickie Palmarium, 2021. - C. 272.

⁶³ Białoruska tarcica będzie dostarczana do Japonii za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/beloruskie-pilomaterialy-budut-postavliatsia-v-japoniiu-cherez-butb-460335-2021/>

⁶⁴ BUTB akredytuje pierwszą firmę z Pakistanu [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-akkreditovala-pervuiu-kompaniiu-iz-pakistana-477387-2021/>

strony firma rozpoczęła już prace nad możliwościami sprzedaży ryżu i innych produktów rolnych na Białorusi. produkty rolne, kluczowe towary

miejsca docelowe eksportu z Pakistanu.

Na początku grudnia 2021 r. pierwsza transakcja zakupu tarcicy została dokonana na BUTB **przez izraelską** firmę akredytowaną tutaj jako broker nierezydent. "Wielkość pilotażowej dostawy wyniosła 150 cc z dostawą do portu Aszdod. Oczekuje się, że umowa pilotażowa stanie się punktem wyjścia dla regularnych dostaw eksportowych krajowych [białoruskich] produktów tartacznych na rynek izraelski"⁶⁵. Ważny szczegół: równoległe z eksportem tarcicy Białoruski Zakład Metalurgiczny pracuje obecnie nad dostawami wyrobów metalowych do Izraela. Już w pierwszej dekadzie grudnia 2021 roku powstał krąg potencjalnych izraelskich nabywców. Oczekuje się, że po ich akredytacji w BUTB zostaną również złożone pierwsze zamówienia. "W tej kategorii towarowej rynek izraelski szacowany jest na około 4 mld USD, co oznacza, że prawie każdy wolumen może być potencjalnie sprzedawany za pośrednictwem platformy wymiany. Ponadto [w Izraelu] przeżywamy obecnie prawdziwy boom budowlany, a popyt na pręty zbrojeniowe i konstrukcje stalowe jest bardzo wysoki"⁶⁶.

Pod koniec listopada 2021 r. **indyjscy** producenci materiałów okładzinowych, części zamiennych do maszyn rolniczych i urządzeń przemysłowych wyrazili poważne zainteresowanie handlem swoimi produktami na BUTB. W szczególności mówili o wprowadzeniu na rynek płytek ceramicznych, płytek porcelanowych i zapraw epoksydowych produkowanych w Indiach, które cieszą się dużym zainteresowaniem białoruskich organizacji budowlanych. Biorąc pod uwagę, że w 2021 r. produkty z branży budowlanej były przedmiotem transakcji tranzytowych na BUTB niejednokrotnie - najczęściej między rosyjskimi i bałtyckimi mieszkańcami, jeśli indyjskie firmy złożą oferty sprzedaży, istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo, że nabywcy na nie znajdą się dość szybko. "Oprócz materiałów budowlanych, indyjskie firmy ogłosiły gotowość do wprowadzenia na giełdę łożysk, pierścieni oporowych, czopów i innych części zamiennych do ciągników, samochodów i sprzętu budowlanego.

⁶⁵ Broker BUTB w Izraelu dokonał pierwszej transakcji [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/broker-butb-v-izraile-sovershil-pervuiu-sdelku-473363-2021/>

⁶⁶ BUTB pracuje nad możliwością dostarczania białoruskiej tarcicy i wyrobów metalowych do Izraela [Elektroniczny zasób]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-prorabatvvaet-vozmozhnost-postavok-belorusskikh-pilomaterialov-i-metalloproduktov-v-izrael-466415-2021/>

Lampy LED i sprzęt dla przemysłu cukierniczego również należą do obiecujących pozycji towarowych⁶⁷.

Innym ciekawym przykładem rozszerzenia geografii współpracy biznesowej BUTB są kraje europejskie. W grudniu 2021 r. osiągnięto porozumienie w sprawie rozwoju współpracy w zakresie handlu giełdowego produktami rolnymi z **serbską** giełdą towarową NSCOMEX w Nowym Sadzie. Strony zgodziły się opracować kwestię wzajemnego dostępu serbskich i białoruskich firm do transakcji, co przyczyni się do wzrostu obrotów handlowych między Białorusią a Serbią jako całością. W tym celu przedsiębiorstwa rolno-przemysłowe obu krajów otrzymają dodatkowe narzędzie do operacji eksportowo-importowych. BUTB widzi duże perspektywy w osiągnięciu takich porozumień, ponieważ "najskuteczniejszym sposobem promowania usług wymiany za granicą jest akredytacja brokerów nierezydentów, którzy przejmują kwestie przyciągania nowych firm i z reguły zapewniają pomoc w rozliczeniach i logistyce"⁶⁸. Należy przypuszczać, że na efekty tej interakcji pomiędzy obiema giełdami nie trzeba będzie długo czekać, bo już w 2022 roku.

W styczniu 2022 r. geografia transakcji elektronicznych na BUTB rozszerzyła się do 70 krajów. Stało się to po akredytacji pierwszej **indyjskiej** firmy - Ark Packaging Solutions. Należy zauważyć, że w ciągu całego roku 2021 do BUTB dodano pięć nowych krajów - Brazylię, Gibraltary, Japonię, Pakistan i Koreę Południową. Ponadto "pod koniec 2021 roku w pierwszej dziesiątce największych rynków dla białoruskich towarów znajdują się Litwa, Niemcy, Łotwa, Estonia, Rosja, Polska, Holandia, Wielka Brytania, Słowacja i Chiny"⁶⁹.

Oczywiste jest, że różne produkty z Białorusi były dostarczane na różne rynki za pośrednictwem BUTB: tarcica, pelety paliwowe, olej rzepakowy, produkty przetwórstwa buraków cukrowych do krajów europejskich; produkty z tarcicy do brytyjskich nabywców, drewniane słupy, paliki i garbarnia półprodukt "vet-blue"; dla rosyjskich konsumentów - mleko w proszku,

⁶⁷ Indyjscy producenci materiałów budowlanych i sprzętu promocyjnego zainteresowani platformą B2B BUTB [Zasób elektroniczny resource]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/indijskie-proizvoditeli-stroimaterialov-i-promoborudovaniia-zainteresovali-s-b2b-ploschadkoi-butb-471997-2021/>

⁶⁸ BUTB i Serbska Giełda Towarowa uzgodniły współpracę [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-tovarnaia-birzha-serbii-dogovorilis-o-sotrudnichestve-475901-2021/>

⁶⁹ BUTB rozszerzył geografie handlu giełdowego do 70 krajów [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-rasshirila-geografiu-birzhevoi-torgovli-do-70-stran-479981-2022>

masło, ser i produkty z nasion oleistych. Jeśli chodzi o Chińską Republikę Ludową, "której rynek jest uważany przez BUTB za jeden z najbardziej obiecujących"⁷⁰, dotychczasowymi liderami są tarcica, olej rzepakowy i cukier. Wygląda jednak na to, że w 2022 r. równowaga ta może się poważnie zmienić.

Faktem **jest, że Chiny są** jednym z krajów, których obecność na platformie BUTB szybko rośnie. Wystarczy powiedzieć, że w 2021 roku białorusko-chińskie obroty giełdowe wzrosły trzyipółkrotnie. Było ku temu kilka powodów. "Po pierwsze, liczba chińskich firm akredytowanych na białoruskiej platformie giełdowej prawie się podwoiła. Jednocześnie dwie z nich otrzymały status brokerów i zajmują się promocją białoruskich produktów na rynku ChRL"⁷¹. Dla porównania, na dzień 1 grudnia 2021 r. na BUTB akredytowane były 64 firmy z Imperium Niebieskiego. W styczniu 2022 r. nowym brokerem BUTB w Chinach została firma Zhejiang Pinke Textile Co., Ltd. Firma planuje przyciągnąć na aukcję nabywców produktów rolno-przemysłowych i uważa olej rzepakowy oraz produkty mięsne i mleczne za najbardziej obiecujące produkty w tym zakresie.

W tym kontekście obiecująco wygląda również ogłoszony w styczniu 2022 r. zamiar chińskiej korporacji inżynierskiej SAMS (CAMSE) zakupu mięsa i innych produktów kompleksu rolno-przemysłowego z wykorzystaniem mechanizmu wymiany. Należy przypomnieć, że SAMSE jest największym udziałowcem chińsko-białoruskiego parku przemysłowego "Great Stone". To oczywiście otwiera przed BUTB szerokie możliwości współpracy w dziedzinie logistyki. "Biorąc pod uwagę dostępną infrastrukturę i lokalizację, Velikiy Kamen może stać się idealnym centrum logistycznym do konsolidacji ładunków kontenerowych z towarami, które są sprzedawane do Chin za pośrednictwem giełdy. Są to przede wszystkim tarcica, olej rzepakowy, mleko w proszku, mięso i włókno lniane"⁷². Ważny szczegół: spółka zależna SAMSE kupiła w 2021 r. wołowinę z Białorusi o wartości czterech milionów dolarów. W 2022 r. planuje dalsze zwiększanie zakupów nie tylko mięsa, ale także innych produktów rolnych wytwarzanych na

⁷⁰ Zalesky, B.L. Punkt odniesienia współpracy - daleko za granicą / B.L. Zalesky // Materiały XVIII Międzynarodni naukowo-praktycznej konferencji "Aplikovane vedecke novinky - 2021". Tom 7: Praha. Wydawnictwo "Edukacja i nauka". - C. 16.

⁷¹ Nowy broker BUTB w Chinach skoncentruje się na imporcie białoruskich produktów rolnych [Elektroniczny zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/novyi-broker-butb-v-kitae-sosredotochitsia-na-importe-belorusskoi-selhozproduksii-479109-2022/>

⁷² BUTB jest gotowy zapewnić nieprzerwaną dostawę białoruskich produktów rolnych do Chin [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-gotova-obespechit-bespreboi-nye-postavki-belorusskoi-selhozproduksii-v-kitaj-481488-2022/>

Białorusi. Oczekują rozszerzenia gamy dostawców i zawarcia umów na korzystniejszych warunkach z pomocą BUTB.

Kolejnym ważnym trendem jest rozszerzenie listy produktów objętych wzajemnym handlem. Wcześniej chińscy przedstawiciele byli bardziej zainteresowani białoruską tarcicą, a obecnie rośnie sprzedaż cukru i produktów oleistych za pośrednictwem BUTB. Kolejnym ważnym punktem jest organizowanie specjalnych sesji handlowych skoncentrowanych na rynku chińskim, z dostawą do ostatecznego nabywcy. Ponadto pod koniec 2021 r., w związku z wdrożeniem szeregu działań mających na celu rozwój handlu dewizowego z Chinami, możliwe stało się określanie kosztów towarów i rozliczanie transakcji wymiany w juanach chińskich. W styczniu 2022 r. miała miejsce pierwsza taka transakcja eksportowa na BUTB. Sprzedającym była firma zajmująca się obróbką drewna z Chin, a kupującym europejski przedsiębiorca dostarczający produkty z drewna do Unii Europejskiej, Azji i Afryki. "W wyniku transakcji sprzedano tarcicę iglastą za łączną kwotę 1,8 mln juanów chińskich, czyli równowartość 287 tys. dolarów"⁷³. Należy przypuszczać, że to pierwsze udane doświadczenie rozliczeń w walucie krajowej stanie się dobrym przykładem dla wszystkich chińskich firm akredytowanych w BUTB, ponieważ w tym przypadku zmniejsza się ryzyko walutowe uczestników transakcji, a także skraca się czas wpływu środków na konto sprzedawcy.

Poniższy fakt w interesujący sposób uzupełnia obraz interakcji między białoruską platformą wymiany a chińskimi partnerami. W styczniu 2022 r. na BUTB dokonano pierwszej transakcji tranzytowej między mieszkańcami Chin, którzy zdecydowali się skorzystać z tej platformy handlowej, aby zminimalizować ryzyko niewypłacalności kontrahenta. W rezultacie "firma z Hongkongu sprzedała dostawę 80 ton wołowiny firmie z Chin kontynentalnych. Wcześniej takie transakcje były zawierane głównie z firmami z Rosji i krajów bałtyckich w celu ubezpieczenia ryzyka handlu zagranicznego"⁷⁴. Oczywiście fakt ten bardzo wymownie świadczy o rosnącym zaufaniu przedstawicieli chińskiego biznesu do białoruskiej platformy giełdowej. I są wszelkie powody, by sądzić, że wolumeny handlu tranzytowego z udziałem chińskich rezydentów na BUTB będą tylko rosły. Podobnie jak w innych obszarach współpracy.

⁷³ Pierwsza transakcja w chińskim juanie została dokonana na BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/pervuju-sdelku-v-kitajskih-juanjah-sovershili-na-butb-481365-2022/>

⁷⁴ Pierwsza transakcja tranzytowa między mieszkańcami Chin została dokonana na BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/pervaja-tranzitnaja-sdelka-mezhdu-rezidentami-kitaj-a-sovershena-na-butb-474701-2021/>

Innym wynikiem 2021 r. jest to, że rosyjski wektor interakcji nadal jest priorytetem dla BUTB, ponieważ **Rosja** utrzymała pierwsze miejsce pod względem wielkości obrotów giełdowych z Białorusią. Co więcej, na dzień 1 stycznia 2022 r. prawie połowa z 5 539 zagranicznych firm akredytowanych na tej platformie giełdowej była rosyjska - 2 745. Wskazuje to również, że "handel giełdowy stopniowo staje się jednym z motorów białorusko-rosyjskiej integracji i bardzo obiecującym projektem realizowanym w ramach Państwa Związkowego"⁷⁵. I, jak się wydaje, ten pozytywny trend będzie stale nabierał tempa w 2022 roku.

Na przykład w styczniu 2022 r., w celu zwiększenia obrotów giełdowych i liczby rosyjskich traderów, trzeci broker na rynku rosyjskim, Alor Asset Management, który ma wieloletnie doświadczenie w świadczeniu usług maklerskich, został akredytowany na BUTB. Wśród jego partnerów znajdują się tak duże platformy handlowe, jak Moscow Exchange i St. Petersburg International Mercantile Exchange. Z pomocą nowego brokera BUTB planuje znacznie zwiększyć napływ klientów z sąsiedniego kraju, a także rozszerzyć listę białoruskich produktów sprzedawanych w Rosji. I to pomimo faktu, że w 2021 roku za pośrednictwem BUTB na rosyjski rynek dostarczono już szeroką gamę towarów. Obejmowały one masło, mleko w proszku, produkty oleiste i cement, które stanowiły około 80 procent sprzedaży eksportowej. Ponadto, "rosyjscy uczestnicy regularnie kupowali za pośrednictwem giełdy niebieską skórę, złom, materiały budowlane i artykuły spożywcze"⁷⁶. Pojawienie się nowego brokera powinno dać nowe impulsy do partnerstwa białoruskiej giełdy w Rosji.

W 2022 r. BUTB nada również priorytet tak nowemu i obiecującemu obszarowi, jak sprzedaż białoruskich dodatków paszowych - siarczanu L-lizyny, glutenu pszennego i premiksów - w państwie Unii. Ułatwi to partnerstwo BUTB z Białoruskim Narodowym Przedsiębiorstwem Biotechnologicznym (BNBC), które obecnie szybko zwiększa eksport dodatków paszowych. W grudniu 2021 r. współpraca BNBK z giełdą weszła w nowy etap. W tym czasie zawarto pierwszą umowę na eksport siarczanu L-lizyny do Rosji"⁷⁷. A w styczniu 2022 r. liczba transakcji eksportowych BNBK już się podwoiła. Perspektywy są więc bardzo zachęcające.

⁷⁵ Zaleskii, B.L. Exchange trade as a promising integration project of interaction between regions / B.L. Zaleskii // Materiały XVII Międzynarodowej naukowo-lnej konferencji "Wykształcenie i nauka bez granic - 2021", Tom 1. Przemysł: Nauka i studia. - C. 10.

⁷⁶ BUTB rozszerza sieć brokerów w Rosji [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-rasshiriaet-set-brokerov-v-rossii-480545-2022/>

⁷⁷ BNBK zwiększa eksport dodatków paszowych poprzez giełdę [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/bnbk-naraschivaet-eksport-kormovvkh-dobavok-cherez-birzhu-482306-2022/>

Przyciągnięcie potencjalnych nabywców białoruskich towarów z obwodów rosyjskich pozostanie wyraźnym priorytetem dla BUTB w 2022 roku, chociaż w 2021 roku wolumen handlu wymiennego z rosyjskimi regionami wzrósł bardzo znacząco, niektóre z nich kilkakrotnie. Na przykład obroty handlowe z obwodem moskiewskim, gdzie białoruskie firmy dostarczały masło, mąkę, tłuszcze i półprodukty garbarskie, podwoiły się. Takie samo tempo wzrostu zaobserwowano w obwodzie leningradzkim. Jedną z przyczyn tego sukcesu wydaje się być fakt, że na początku grudnia 2021 r. 296 podmiotów gospodarczych obwodu leningradzkiego było "akredytowanych na BUTB", z czego około jedna trzecia regularnie uczestniczy w handlu. Cement portlandzki oraz produkty mięsne i mleczarskie są głównie dostarczane do tego regionu za pośrednictwem platformy giełdowej, podczas gdy produkty z metali żelaznych i węgiel są kupowane"⁷⁸. W 2022 r. zakres handlu na giełdzie zostanie znacznie rozszerzony o wyroby cukiernicze, materiały opakowaniowe i meble biurowe. Obwód czelabiński również ma dobre wskaźniki w tym zakresie, z czego 64 przedstawicieli jest akredytowanych na BUTB, a "kwota dokonanych przez nich transakcji osiągnęła 76 mln USD"⁷⁹.

Istnieją wszelkie powody, by sądzić, że w 2022 r. przedsiębiorcy z Baszkortostanu zaczną aktywnie uczestniczyć w procesie przetargowym BUTB. W końcu około 70 baszkirskich firm zajmujących się metalurgią żelaza, petrochemią, rolnictwem i przemysłem lekkim wzięło udział w seminarium biznesowym, które odbyło się w grudniu 2021 roku, gdzie mogli na własne oczy przekonać się, jak aktywne wykorzystanie mechanizmu wymiany w handlu transgranicznym pozytywnie wpływa na wielkość eksportu, przyczynia się do dywersyfikacji jego struktury i tworzy sprzyjające warunki do zacieśniania kontaktów biznesowych.

Udmurcja jest kolejnym rosyjskim regionem, który zamierza znacznie zintensyfikować swoją współpracę z BUTB w 2022 roku. Pod koniec 2021 r. kilku udmurckich producentów produktów rolnych, wyrobów metalowych, maszyn i urządzeń wyraziło gotowość do akredytacji na białoruskiej platformie wymiany. W szczególności osiągnięto szczególne porozumienie w sprawie wykorzystania BUTB jako dodatkowego kanału sprzedaży tarcicy i

⁷⁸ Przedsiębiorstwa z obwodu leningradzkiego zamierzają sprzedawać słodycze i meble w BUTB [Zasób elektroniczny zasób]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/predpriiatija-leningradskoj-oblasti-namereny-prodat-na-butb-konditerskie-izdelija-i-mebel-472442-2021/>

⁷⁹ Rozwój handlu wymiennego między Białorusią a Baszkortostanem przyczyni się do wzrostu obrotów towarowych [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/razvitie-birzhevoj-torgovli-mezhdu-belarusiju-i-bashkortostanom-posposobstvuet-rostu-vzaimnogo-473580-2021/>

paneli drewnianych na Białorusi, w Unii Europejskiej i krajach azjatyckich z dwoma wiodącymi udmurckimi producentami produktów leśnych - Orion LLC i Vostok-resource TPK LLC. Ponadto sprzedaż tarcicy i płyt do krajów trzecich w ramach umów tranzytowych jest rozważana jako kolejny kierunek interakcji BUTB z udmurckimi przedsiębiorstwami drzewnymi. "Pod tym względem najbardziej obiecującymi rynkami są kraje bałtyckie i Chiny, gdzie wysiłki BUTB już utworzyły krąg stałych nabywców"⁸⁰. W samych krajach bałtyckich działa około 120 takich firm, a łączna kwota transakcji w 2021 r. przekroczyła 300 mln dolarów.

Rozwój handlu wymiennego jako czynnika przyczyniającego się do wzrostu obrotów handlowych był również omawiany w lutym 2022 r. na posiedzeniu grupy roboczej ds. współpracy między Białorusią a Karaczajo-Czerkiesją. Podczas dyskusji zauważono, że najbardziej obiecującym obszarem interakcji w zakresie wymiany jest segment kompleksu rolno-przemysłowego, ponieważ "białoruskie przedsiębiorstwa zajmujące się przetwórstwem zbóż z pewnością byłyby zainteresowane zakupem tych produktów w Karaczajo-Czerkiesji. Przede wszystkim są to pszenica, owies, gryka, kukurydza. Ponadto Białoruś ma dobrze rozwiniętą produkcję olejów roślinnych, więc nasiona rzepaku, słonecznika i innych roślin oleistych są również bardzo poszukiwane na giełdach"⁸¹. Najwyraźniej propozycje te znalazły swoje miejsce w przyjętej przez strony mapie drogowej rozwoju współpracy na lata 2022-2024. Handel giełdowy stanie się kolejnym narzędziem, za pomocą którego Białoruś i Karaczajo-Czerkiesja planują w najbliższej przyszłości zwiększyć wolumen obrotów handlowych i rozszerzyć zakres wzajemnych dostaw.

⁸⁰ BUTB planuje handlować produktami tartaczynymi z Udmurtii [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-planiruet-torgovat-piloproduksiej-iz-udmurtii-476203-2021/>

⁸¹ BUTB proponuje rozwój handlu wymiennego produktami rolnymi między Białorusią a Karaczajo-Czerkiesją. Karaczajo-Czerkiesja [Zasób elektroniczny zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-predlagaet-razvivat-birzhevuiu-torgovlju-selhozproduksiej-mezhdu-belarusiju-i-karachaevu-483814-2022/>

Potencjał platformy wymiany w sferze handlu zagranicznego jest ogromny

Wyniki działalności Białoruskiej Uniwersalnej Giełdy Towarowej (BUTB) w 2021 roku pokazały, że stosowanie mechanizmu giełdowego w coraz większym stopniu przyczynia się zarówno do tworzenia równych i konkurencyjnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej na terenie kraju, jak i do poprawy efektywności działań zakupowych i ekspansji rynków białoruskich produktów. Przypomnijmy, że "do końca 2021 r. w BUTB zarejestrowanych było już ponad 27,5 tys. podmiotów gospodarczych z 69 krajów. <Jednocześnie geografia nowych uczestników odbywających się tu sesji handlowych stale się poszerzała"⁸². W związku z tym jednym z głównych zadań giełdy w 2022 r. jest pomoc krajowym przedsiębiorstwom w promowaniu ich towarów na eksport. W tym celu "szczególną uwagę należy zwrócić na wykorzystanie potencjału Giełdy w sferze handlu zagranicznego. Przede wszystkim jest to dywersyfikacja eksportu białoruskich towarów z naciskiem na Chińską Republikę Ludową i inne kraje azjatyckie..."⁸³. I należy powiedzieć, że BUTB już podejmuje energiczne działania w celu rozwiązania tych zadań.

Jeśli chodzi o Chiny, "w 2021 roku białorusko-chińskie obroty giełdowe wzrosły trzypięćkrotnie"⁸⁴, a na przykład pod koniec pierwszego kwartału 2022 roku kraj ten stał się jednym z trzech największych nabywców oleju rzepakowego na BUTB. "Było to napędzane przez rosnącą pulę chińskich nabywców, a także wzrost liczby zawieranych przez nich transakcji. W rezultacie, w porównaniu z tym samym okresem w 2021 r., sprzedaż oleju rzepakowego do ChRL wzrosła o 67% pod względem wartości do 2,2 mln USD."⁸⁵

W pierwszej połowie 2022 r. obroty białorusko-chińskiej giełdy przekroczyły ponad 40 mln USD, czyli półtora raza więcej niż w tym samym okresie ubiegłego roku. Od początku roku na giełdę przybyło 20 nowych

⁸² Zaleskii, B.L. Od rozszerzania geografii - do pogłębiania współpracy / B.L. Zaleskii // Proceedings of the XVIII International Scientific Conference, Present Research and Development - 2022, 17 - 25 stycznia 2022: Sofia. "Byal GRAD-BG". - C. 6.

⁸³ MART przedstawił priorytety rozwoju handlu giełdowego [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/mart-oboznachil-prioritety-razvitiia-birzhevoi-torgovli-488282-2022/>

⁸⁴ Zalessky, B. Od zaufania do współpracy. Zbiór artykułów / Boris Zalessky. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2022. - C. 135.

⁸⁵ Chiny stały się jednym z trzech największych nabywców oleju rzepakowego na BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/kitaj-voshel-v-troiuku-krupneishih-pokupatelej-rapsoвого-masla-na-butb-493049-2022/>

rezydentów. Obecnie jest ich prawie 90. Około połowa regularnie uczestniczy w handlu, trzech ma status brokerów. "Najbardziej poszukiwane przez Chińczyków były tarcica z drewna iglastego i nierafinowany olej rzepakowy. Wyroby metalowe - blachy walcowane i rury stalowe bez szwu - były wysyłane z Chin na Białoruś"⁸⁶.

Kolejna ciekawostka: BUTB zawarł pierwszą umowę sprzedaży odtłuszczonego mleka w proszku do Chin w lipcu 2022 roku. "Wolumen pilotażowej partii wyniósł 75 ton, a kwota 250 tys. dolarów. Celem próbnej transakcji jest praktyczne wypracowanie kwestii wzajemnych rozliczeń i logistyki, co pozwoli w przyszłości nie tylko na zwiększenie wolumenu zakupów białoruskiego mleka w proszku, ale także na organizację dostaw innych rodzajów produktów mlecznych, takich jak masło, śmietana, ser i serwatka, na rynek chiński"⁸⁷. Do tej pory chińskie firmy wykorzystywały białoruską platformę wymiany głównie do zakupu tarcicy, co uniemożliwiało im wykorzystanie pełnego potencjału handlu wymiennego między oboma krajami. Rozszerzenie nomenklatury towarowej stwarza dodatkowe możliwości zwiększenia wolumenu wzajemnego handlu, więc pierwsze udane doświadczenie w eksporcie mleka w proszku do Chin za pośrednictwem giełdy może być następnie ekstrapolowane na inne produkty mleczne reprezentowane na platformie wymiany. Z drugiej strony, Chińczycy konsumenci przekonali się już o wysokiej jakości białoruskich produktów mlecznych, kupując je na rynku OTC.

W czerwcu 2022 r. BUTB w Chinach zyskał kolejnego międzynarodowego partnera - Xinjiang Asia-European International Trade Centre (AEEX), który jest operatorem elektronicznej platformy handlowej Asia Europe Exchange. Celem jest zjednoczenie wysiłków i wspólne promowanie obrotów handlowych między Białorusią a Chinami. Priorytetowe obszary współpracy obejmują współpracę w zakresie promocji białoruskich towarów na rynku chińskim, informowanie chińskich firm o możliwościach znalezienia partnerów biznesowych na Białorusi za pośrednictwem platformy BUTB oraz wymianę danych analitycznych i statystycznych odzwierciedlających aktualną sytuację na rynkach towarowych obu krajów. Jeśli chodzi o pozycje towarowe obiecujące dla wzajemnego handlu, "najbardziej płynnym białoruskim towarem jest tarcica, która cieszy się niezmiennie wysokim

⁸⁶ Markina, T. Z czym białoruskie przedsiębiorstwa wchodzą na rynek chiński / T. Markina // [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/s-chem-belorusskie-predpriiatija-vyhodiat-na-rynok-kitaja-513455-2022>

⁸⁷ Białoruskie produkty mleczne sprzedawane do Chin za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/beloruskaja-molochnaja-produktsija-prodana-v-kitaj-cherez-butb-512556-2022/>

popytem w Chinach, zwłaszcza w sektorze budowlanym. W tym przypadku dostawa towarów zakupionych w BUTB jest możliwa transportem kolejowym wzdłuż Nowego Jedwabnego Szlaku. Ponadto planowane jest wykorzystanie sieci kontaktów biznesowych AEECH w regionie Azji i Pacyfiku w celu dywersyfikacji eksportu białoruskich produktów leśnych⁸⁸. Szczególną uwagę zwraca się na perspektywy udziału dostawców z Chin w wymianie substytucji importu. W szczególności oczekuje się, że wejście chińskich producentów części zamiennych i sprzętu technologicznego zwiększy koncentrację podaży tych produktów i rozszerzy ich asortyment, co będzie miało pozytywny wpływ na poziom cen dla białoruskich konsumentów.

Jeszcze jeden fakt. W kwietniu 2022 r. China Merchants CHN-BLR Commerce and Logistics Company (CMCB), członek China Merchants Group, podpisała memorandum z BUTB, które przewiduje współpracę między stronami w zakresie transportu i logistyki handlu. Strony wychodzą z założenia, że rozbudowana infrastruktura logistyczna i ugruntowane połączenia transportowe są podstawowymi warunkami funkcjonowania białorusko-chińskiego rynku wymiany towarowej. Dlatego tylko dzięki synergii technologii elektronicznej wymiany handlowej i szerokich możliwości logistycznych można w pełni wykorzystać potencjał współpracy dwustronnej.

Od lipca 2022 r. strona chińska zapewnia pomoc w przyciąganiu dostawców i klientów z Chin do elektronicznej platformy substytucji importu giełdy towarowej. W celu optymalizacji kosztów logistycznych CMCB i BUTB opracują alternatywne trasy dostaw białoruskich towarów zakupionych na giełdzie do Chin przy użyciu różnych środków transportu. O obiecującym charakterze tego kierunku świadczą również wyniki analizy ofert zakupu złożonych na platformie substytucji importu BUTB. "Jest to szczególnie charakterystyczne dla takich kategorii towarów, jak sprzęt elektryczny, sprzęt komunikacyjny, a także komponenty i materiały dla przemysłu. Jak dotąd na giełdowej platformie handlowej działa tylko kilku dostawców produktów zastępujących import z ChRL, ale ich liczba może wzrosnąć w najbliższej przyszłości. Wynika to przede wszystkim z faktu, że chińskie firmy są już akredytowane na BUTB, ale uczestniczą w przetargach w innych sekcjach towarowych"⁸⁹. Jeśli chodzi o kwestie logistyczne, dostawa towarów z

⁸⁸ BUTB i chiński AEEX będą współpracować w zakresie handlu elektronicznego [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-kitaiskaia-ploschadka-aeex-budut-sotrudniczat-v-sfere-elektronnoi-torgovli-510290-2022/>

⁸⁹ Chińska firma pomoże przyciągnąć dostawców i klientów do witryny substytucji importu BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL:

Białorusi do Chin i z powrotem odbywa się normalnie.

Mówiąc o realizacji planów dywersyfikacji eksportu giełdowego poprzez dotarcie do konsumentów końcowych na Bliskim Wschodzie, zauważamy, że do niedawna najbardziej aktywni na białoruskiej platformie giełdowej byli mieszkańcy Izraela, Libanu i Egiptu. W lutym 2022 r. do tej listy dołączyły Zjednoczone Emiraty Arabskie, kiedy to na BUTB zawarto pierwszą transakcję sprzedaży produktów z drewna do tego kraju Zatoki Perskiej. Podczas sesji handlu eksportowego firma z emiratu Abu Zabi kupiła od białoruskiej firmy

Towary zostały dostarczone do kraju przeznaczenia przez kupującego. Towary zostały dostarczone do kraju przeznaczenia przez kupującego. Obecnie BUTB postrzega swoje główne zadanie jako zdobycie przyczółka na rynku emirackim poprzez zwiększenie liczby akredytowanych firm i wolumenu dostaw. W końcu ten bliskowschodni kraj jest międzynarodowym węzłem handlowym i logistycznym. "Oznacza to, że dostarczając swoje produkty do Abu Zabi, Dubaju lub Szardży, białoruskie firmy automatycznie uzyskują dostęp do potencjalnych nabywców z Afryki, Azji Południowo-Wschodniej i innych regionów"⁹⁰.

W marcu 2022 roku, uczestnicząc w Dubai International Wood & Wood Machinery Show w Zjednoczonych Emiratach Arabskich, przedstawiciele BUTB odbyli szereg owocnych spotkań z firmami zainteresowanymi partnerstwem biznesowym. W rezultacie "Beston Wood Industries LLC, duży importer i dystrybutor produktów z drewna w ZEA, ogłosił gotowość wejścia na rynek białoruski za pośrednictwem platformy wymiany, a Good Wood LLC, egipski producent płyt meblowych i paneli drzwiowych, zamierza uzyskać akredytację w BUTB na zakup obrzeży z drewna iglastego i innych produktów białoruskich przedsiębiorstw zajmujących się obróbką drewna"⁹¹. BUTB koncentruje obecnie swoje wysiłki na rozwijaniu nowych rynków i rozszerzaniu swojej obecności w krajach, których udział w imporcie produktów drzewnych był wcześniej nieznaczny. Z tego powodu, oprócz Chin, gdzie dostawy tarcicy już się potroiły, takie kraje azjatyckie jak

<https://www.belta.by/economics/view/kitajskaja-kompanija-pomozhet-privlech-postavschikov-i-zakazchikov-na-ploschadku-importozameschenija-514280-2022>

⁹⁰ Białoruska tarcica po raz pierwszy sprzedana w Zjednoczonych Emiratach Arabskich za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/beloruskie-pilomaterialy-v-pervye-prodany-v-oe-cherez-butb-485480-2022/>

⁹¹ BUTB reorientuje eksport tarcicy na Bliski Wschód i Afrykę Północną [Zasób elektroniczny zasób]. - 2022. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-pereorientiruet-eksport-pilomaterialov-v-strany-blizhnego-vostoka-i-severnoj-afriki-491054-2022/>

Azerbejdżan, Gruzja, Izrael, Liban i Turcja, które są gotowe zwiększyć import białoruskich produktów z tarcicy, są postrzegane jako bardzo skuteczne. Tak więc "w pierwszych trzech miesiącach 2022 roku do samego Azerbejdżanu sprzedano już ponad połowę całkowitego wolumenu z ubiegłego roku"⁹². Przypomnijmy, że w połowie maja 2022 r. w BUTB akredytowanych było już ponad 28,5 tys. firm z 70 krajów. Obecnie "handluje się tu około 5 tysiącami towarów, przy ponad 400 tysiącach transakcji rocznie"⁹³. Istnieją wszelkie powody, by sądzić, że liczby te wzrosną dopiero w 2022 roku.

Mówiąc o promocji interesów BUTB w Azji Środkowej, należy zauważyć, że w marcu 2022 r. białoruska platforma giełdowa akredytowała nowego brokera w Kazachstanie - First-KO LLP, który stał się 16. w sieci brokerów giełdowych BUTB reprezentujących 11 krajów. Oczekuje się, że pojawienie się tego brokera zwiększy liczbę traderów z Kazachstanu, z których 85 było akredytowanych na dzień 1 marca 2022 r., a także przyczyni się do wzrostu białorusko-kazachstańskich obrotów handlowych. Dla porównania, zauważamy, że w 2021 r. "obroty handlowe między Białorusią a Kazachstanem wyniosły około 30 mln USD. Rynek kazachstański był zaopatrywany głównie w mięso i produkty mleczne, wyroby skórzanego i cukier, podczas gdy najbardziej poszukiwanymi towarami dla białoruskich nabywców były węgiel i wyroby z metali żelaznych"⁹⁴. Nowy broker zamierza maksymalnie uprościć pracę kazachstańskich przedsiębiorstw na rynku białoruskim i skupić się na towarach, w których Białoruś jest liderem w przestrzeni poradzieckiej - produktach mlecznych, ziemniakach, oponach i częściach zamiennych do sprzętu specjalnego.

Uzbekistan jest kolejnym partnerem BUTB w Azji Środkowej. Dla porównania zauważamy, że od 1 kwietnia 2022 r. 5 673 zagranicznych firm, w tym 40 uzbeckich, było akredytowanych do udziału w handlu na białoruskiej platformie giełdowej. W tym samym kwietniu zawarto tu pierwszą umowę na eksport produktów przemysłu chemicznego do tego środkowoazjatyckiego kraju. W ramach sesji handlowej "uzbecka firma

⁹² BUTB rozszerza geografie eksportu: pierwsze transakcje zostały zawarte przez Zjednoczone Emiraty Arabskie i Szwajcarię [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-rasshirjaet-geografiju-eksporta-pervye-sdelki-proveli-oae-i-shveitsarija-493578-2022/>

⁹³ Ponad 28,5 tysiąca firm z 70 krajów jest akredytowanych na BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/na-butb-akkreditovano-bolee-285-tys-kompanij-iz-70-stran-502289-2022/>

⁹⁴ BUTB akredytował nowego brokera w Kazachstanie [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-akkreditovala-novogo-brokera-v-kazahstane-490807-2022>

zakupiła 20 ton włókna poliakrylonitrylowego na warunkach wysyłki z magazynu zakładu produkcyjnego". Wcześniej uzbecki rynek za pośrednictwem platformy wymiany był zaopatrywany wyłącznie w towary z grupy rolnej - głównie mięso i produkty uboczne z mięsa"⁹⁵. Biorąc pod uwagę fakt, że włókna syntetyczne cieszą się stabilnym popytem wśród uzbeckich przedsiębiorstw przemysłu tekstylnego, istnieją wszelkie powody, aby sądzić, że transakcja wymiany będzie pierwszym krokiem białoruskich eksporterów w celu zwiększenia potencjału tego sektora na rynku uzbeckim. Przyczyny takiego wniosku można upatrywać w dość wysokim poziomie rozwoju uzbeckiego przemysłu tekstylnego, odzieżowego i dziewiarskiego oraz stale rosnącym zapotrzebowaniu lokalnych przedsiębiorstw na wysokiej jakości surowce.

BUTB wykonał kolejny interesujący krok w kierunku rozszerzenia potencjału handlu giełdowego z Azją i Bliskim Wschodem w lutym 2022 r., kiedy to zarejestrował jako nowego brokera białoruską spółkę CJSC Meat and Dairy Company, która jest oficjalnym eksporterem Ministerstwa Rolnictwa i Żywności Republiki Białorusi. Firma ta reprezentuje interesy wszystkich białoruskich eksporterów mięsa i produktów mlecznych. Połączenie wysiłków z BUTB z pewnością może zapewnić bardziej efektywną pracę krajowych organizacji rolniczych na rynkach krajów spoza WNP, a także przyczynić się do rozszerzenia geografii sprzedaży. W tym przypadku mówimy nie tylko o intensywnej pracy na rynku chińskim. Najwyraźniej inne kraje azjatyckie, a także region Bliskiego Wschodu, nie zostaną zaniedbane. Są to obszary o dużym potencjale eksportowym, który <...> wraz z wymianą będzie musiał zostać odblokowany"⁹⁶. I są wszelkie powody, by sądzić, że w najbliższej przyszłości ta interakcja będzie bardzo skuteczna pod względem zwiększenia białoruskiego eksportu do krajów azjatyckich.

W tym kontekście rozważmy jeszcze jeden aktualny temat dotyczący BUTB. Obecnie strona białoruska poszukuje nowych form rozwoju przemysłu i biznesu. Substytucja importu jest jednym z takich rozwiązań w 2022 roku. Proces ten objął już nie tylko duże przedsiębiorstwa, ale także prywatne, średnie i małe firmy. "Zastępowanie importu stało się najważniejszym zadaniem każdego przedsiębiorstwa związanego z importem, aby działać z

⁹⁵ BUTB rozszerzył nomenklaturę towarową eksportu do Uzbekistanu [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-rasshirila-tovarnuju-nomenklaturu-eksporta-v-uzbekistan-494941-2022/>

⁹⁶ Oficjalny eksporter Ministerstwa Rolnictwa i Żywności został brokerem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/ofitsialnyi-eksporter-minselhozproda-stal-brokerom-butb-482741-2022/>

wyprzedeniem"⁹⁷. Jest już kilka interesujących przykładów.

W szczególności BUTB od ponad trzech miesięcy prowadzi platformę substytucji importu, która nabiera rozpędu, udowadniając swoją skuteczność i która ma już około trzystu firm z Azji Środkowej i Dalekiego Wschodu, w tym z Chińskiej Republiki Ludowej i Wspólnoty Niepodległych Państw. W tym czasie "od 27 maja 2022 r. na platformie substytucji importu BUTB dokonano 6387 transakcji o wartości 46,6 mln Br"⁹⁸. W okresie czerwiec-sierpień w strukturze sprzedaży towarów zastępujących import dominowały produkty dla budownictwa, komponenty i materiały dla przemysłu, połączenia elektryczne i sprzęt elektryczny, sprzęt grzewczy i systemy klimatyzacyjne, a także przyrządy pomiarowe i odzież robocza. " Szczególnym popytem wśród klientów cieszą się wyroby z tworzyw sztucznych i gumy, kleje, oprawy oświetleniowe LED oraz farby i lakiery. Te grupy towarów stanowią ponad jedną czwartą całkowitej kwoty transakcji dokonanych na platformie wymiany od momentu jej uruchomienia"⁹⁹. Zdecydowana większość dostawców to krajowe małe i średnie przedsiębiorstwa, które dzięki usłudze substytucji importu otrzymały dodatkowy kanał sprzedaży i były w stanie znaleźć nowych partnerów biznesowych, w tym wśród dużych przedsiębiorstw sektora publicznego. Ponadto "Białoruski Zakład Metalurgiczny i przedsiębiorstwa Bellesbumprom z powodzeniem działają na terenie zakładu"¹⁰⁰. W drugiej połowie sierpnia nowa firma z Chin uzyskała akredytację do udziału w przetargu w zakładzie substytucji importu.

BUTB spodziewa się nawiązać wymianę handlową z Pakistanem poprzez platformę substytucji importu. Planuje się opracowanie kwestii sprzedaży tarcicy, która jest bardzo poszukiwana w budownictwie i przemyśle meblarskim, na rynek pakistański, a także eksport produktów

⁹⁷ Zalesky, B.L. Najważniejsze zadanie każdego przedsiębiorstwa / B.L. Zalesky // Materiały XVII Międzynarodowej konferencji naukowo-praktycznej "Nauka: teoria i praktyka - 2022", Tom 1. Przemysł: Nauka i studia. - C. 15.

⁹⁸ Około 300 firm z krajów Azji Środkowej i Dalekiego Wschodu pracuje w zakładzie substytucji importu BUTB [Zasób elektroniczny zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/okolo-300-kompanij-iz-stran-srednej-azii-i-dalnego-vostoka-rabotajut-na-ploschadke-importozameschenija-521269-2022/>

⁹⁹ W czołowiec sprzedaży w miejscu substytucji importu BUTB znajdują się towary dla budownictwa i przemysłu [Zasób elektroniczny zasób]. - 2022. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/v-liderah-prodazh-na-ploschadke-importozameschenija-butb-tovarv-dlia-stroitelstva-i-promyshlennosti-520451-2022>

¹⁰⁰ Parkhomchik opowiadał, jakie przedsiębiorstwa pracują w miejscu zastępowania importu BUTB [Elektroniczny zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/parhomchik-rasskazal-kakie-predpriiia-rabotaiut-na-ploschadke-importozamescheniia-butb-521262-2022/>

petrochemicznych, które są już aktywnie kupowane przez firmy z Indii. Pakistan jest nowym rynkiem dla BUTB, ale ma duży potencjał zarówno pod względem sprzedaży białoruskich towarów, jak i importu pakistańskich produktów. W tym celu pierwsza firma brokerska z Pakistanu, AP Sakafat Forever, została akredytowana w BUTB w lipcu 2022 r., a od grudnia 2021 r. uczestniczy w wymianie eksportowej produktów z drewna jako gość handlowy. "Jako profesjonalny oferent zamierza przyciągnąć na platformę wymiany nabywców tarcicy i towarów z grupy rolniczej, a także pomóc pakistańskim producentom ryżu, metali nieżelaznych i tekstyliów w znalezieniu partnerów biznesowych na Białorusi"¹⁰¹. Z pomocą nowego brokera możliwe jest ustanowienie dostaw białoruskich włókien syntetycznych, polietylenu, siarczanu amonu i innych produktów chemicznych i petrochemicznych do Pakistanu. Firma brokerska zaplanowała "obrót w wysokości około 150 mln USD i będzie starała się wykorzystać wszystkie instrumenty giełdowe, aby go osiągnąć"¹⁰². Pakistańska firma produkująca sprzęt sportowy wyraziła chęć wejścia na rynek białoruski poprzez umieszczenie swoich produktów w elektronicznym katalogu towarów zastępujących import. Jeśli chodzi o transakcje, na początkowym etapie rozważana jest opcja składania ofert za pośrednictwem brokera.

Iracka firma Al Seraj Al Mubeen Co. planuje pracować nad organizacją dostaw białoruskiego suszonego mleka i wołowiny do Iraku. Firma "specjalizuje się w imporcie i sprzedaży hurtowej artykułów spożywczych, na które popyt znacznie wzrósł na tle utrzymującej się niestabilności na światowym rynku żywności"¹⁰³. W rezultacie zaistniała potrzeba rozszerzenia geografii zakupów, a Białoruś jest postrzegana jako jeden z najbardziej obiecujących rynków.

Kolejnym krajem, który jest bardzo aktywny w BUTB w wypracowywaniu kierunków towarowych z białoruskimi partnerami, jest Szwajcaria. W szczególności, w pierwszej połowie 2022 roku produkty rolne stanowiły 95 procent handlu giełdowego Białorusi ze Szwajcarią, "która jest importem netto białoruskich towarów, ponieważ wszystkie 16 szwajcarskich firm

¹⁰¹ BUTB planuje ustanowić handel między Białorusią a Pakistanem poprzez platformę substytucji importu [Zasób elektroniczny zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-planiruet-naladit-torgovliu-belarusi-i-pakistanu-cherez-ploschadku-importozameschenija-515035-2022/>

¹⁰² BUTB akredytował pierwszego brokera z Pakistanu [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/na-butb-akkreditovan-pervvi-broker-iz-pakistanu-519087-2022/>

¹⁰³ Iracka firma zamierza kupić białoruskie suszone mleko i wołowinę [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/irakskaja-kompanija-namerena-zakupat-beloruskoe-suhoe-moloko-i-govjadinu-515773-2022/>

akredytowanych na Białoruskiej Uniwersalnej Giełdzie Towarowej działa wyłącznie jako nabywcy na aukcji". W okresie styczeń-czerwiec tego roku suma transakcji dokonanych przez szwajcarskie firmy na parkiecie giełdy wyniosła około 6 milionów dolarów, z czego eksport białoruskiego oleju rzepakowego i skóry "vet-blue" przyniósł ponad 5 milionów dolarów¹⁰⁴. Świadczy to o dużym popycie na białoruskie produkty rolno-przemysłowe na rynku szwajcarskim i dużym potencjale do pogłębienia współpracy w tej dziedzinie. Co więcej, nie tylko olej rzepakowy, ale również inne nie mniej cenne produkty, takie jak mleko w proszku i serwatka, miód, melasa buraczana. Pozostaje dodać, że produkty rolne nie są jedyną grupą białoruskich towarów, na które jest popyt w Szwajcarii. Istnieją inne obszary

¹⁰⁴ BUTB: produkty rolne stanowiły 95% obrotów handlowych między Białorusią a Szwajcarią [Elektroniczny zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-produktsija-selskogo-hozajajstva-sostavila-95-birzheвого-tovarooborota-belarusi-i-shvejtsarii-515347-2022>

Azjatycki wektor obrotu giełdowego rozszerza współpracę

Zwiększenie dostaw białoruskich towarów do krajów Azji i Bliskiego Wschodu jest jednym z priorytetowych zadań Białoruskiej Uniwersalnej Giełdy Towarowej (BUTB). Dane pokazują, że pod koniec 10 miesięcy 2022 r. eksport produktów krajowych za pośrednictwem BUTB do wielu krajów azjatyckich znacznie wzrósł: do Singapuru - 6,6 razy, do Turcji - 21 razy, do Uzbekistanu - 30 razy.

W tym kontekście w 2022 r. nastąpiła również znaczna aktywizacja **chińskiego** segmentu elektronicznego handlu giełdowego na BUTB. Jednak nawet "w 2021 roku białorusko-chińskie obroty giełdowe wzrosły trzykrotnie"¹⁰⁵. A w październiku 2022 roku na BUTB działało już 100 firm z Chin, z których trzy miały status maklerów giełdowych. W ciągu pierwszych dziewięciu miesięcy 2022 r. kwota ich transakcji wyniosła 27 mln USD. W tym samym czasie ponad 24 miliony dolarów pochodziło z tarcicy - głównie desek z drewna iglastego. Setną chińską firmą akredytowaną do udziału w obrocie na BUTB była China Township Enterprise Co., Ltd. (CTEC), która na początkowym etapie zamierza wykorzystywać platformę giełdową do zakupu produktów drzewnych. W rzeczywistości od końca października 2022 r. BUTB wznowił praktykę organizowania specjalnych sesji handlowych na sprzedaż tarcicy do Chin z dostawą w kontenerach do miejsca przeznaczenia. "Oprócz tarcicy, w tym roku giełda dostarczyła również nierafinowany olej rzepakowy i odtłuszczone mleko w proszku do Chin. Łączna kwota transakcji wyniosła ponad 3 miliony dolarów"¹⁰⁶. Biorąc pod uwagę, że jedną z działalności CTEC w Chinach jest handel produktami kompleksu rolno-przemysłowego, nie jest wykluczone, że w przyszłości chińska firma opanuje ten segment giełdowego rynku towarowego.

Wracając do tematu dostaw eksportowych tarcicy do Chin, należy zauważyć, że po specjalnej sesji handlowej, która odbyła się w pierwszej dekadzie listopada 2022 r. w BUTB, ponad 20 tysięcy metrów sześciennych tarcicy białoruskiej zostało sprzedanych na rynek chiński. W sesji tej wzięło udział jedenastu mieszkańców Chin. "Jednocześnie dla wygody kupujących

¹⁰⁵ Zalessky, B. Partnerstwa systemowe. Specyfika interakcji gospodarczych między Białorusią a republikami poradzieckimi / Boris Zalessky. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2022. - C. 45.

¹⁰⁶ Setna firma z Chin została akredytowana w BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/na-butb-akkreditovalas-100- i a-kompanija-iz-kitaj a-530408-2022/>

zapewniono kilka baz dostaw towarów, a mianowicie miasta Taicang, Tianjin, Szanghaj i Changsha. Kluczową cechą specjalnych sesji handlowych jest to, że są one ukierunkowane na konkretny rynek zbytu - w tym przypadku Chin.¹⁰⁷ W grudniu 2022 roku na białoruskiej giełdzie, po wynikach specjalnej sesji eksportowej, transakcje te stały się rekordowe zarówno pod względem ilości zawartych transakcji, jak i wolumenu zasobów sprzedanych na rynek chiński. Chodzi o ponad 60 tysięcy metrów sześciennych tarcicy o łącznej wartości 85,5 miliona juanów, czyli 12,3 miliona dolarów w ekwiwalencie <...>. W rezultacie mieszkańcy ChRL i Singapuru zakupili 10 partii 62,2 tys. metrów sześciennych tarcicy, czyli połowę wszystkich produktów z drewna wystawionych na aukcji¹⁰⁸. Należy zauważyć, że od grudnia 2020 r. na BUTB odbywają się specjalne sesje handlowe na sprzedaż tarcicy do Chin przy wsparciu Ministerstwa Leśnictwa Białorusi w celu dywersyfikacji dostaw eksportowych produktów krajowych przedsiębiorstw drzewnych i zwiększenia przychodów z eksportu poprzez wykorzystanie konkurencyjnego mechanizmu handlu giełdowego.

Dla porównania, od 1 listopada 2022 r. na BUTB akredytowane były już 103 chińskie firmy. Wśród nowych uczestników białoruskiej platformy elektronicznej znalazła się firma z Chin, która po raz pierwszy kupiła garbowany półprodukt "vet-blue" na BUTB. W ten sposób geografia sprzedaży tego produktu za pośrednictwem tej platformy rozszerzyła się do ośmiu krajów. "Garbowany półprodukt "vet-blue" cieszy się stabilnym popytem wśród producentów garbarni na całym świecie. Firmy z Rosji, Kazachstanu, Wielkiej Brytanii, Włoch, Szwajcarii, Litwy i Polski regularnie kupują ten produkt na giełdach. W okresie styczeń-październik tego roku łączna kwota transakcji wyniosła 6,5 mln USD"¹⁰⁹. Jak dotąd takie produkty nie zostały jeszcze wysłane z Białorusi do Chin. Najwyraźniej po zawarciu umowy pilotażowej nowe dostawy garbowanej skóry nie są odległe.

Kolejny interesujący fakt. W listopadzie 2022 r. duża chińska firma handlowa z siedzibą w Chongqing, specjalizująca się w dostawach mięsa bydłęcego, kurczaków i owoców morza do południowych prowincji Chin,

¹⁰⁷ Firmy z Chin i Singapuru kupiły na BUTB tarcicę o wartości ponad 4 milionów dolarów [Zasób elektroniczny resource]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/piloproduktiiu-na-bolee-chem-4-mln-priobreli-na-butb-kompanii-iz-kitaja-i-singapura-533965-2022/>

¹⁰⁸ Piła drzewna o wartości 12,3 mln USD sprzedana do Chin za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/pilomaterialy-na-123-mln-prodany-v-kitaj-cherez-butb-541419-2022/>

¹⁰⁹ Teraz także Chiny: rozszerzyła się geografia eksportu białoruskich wyrobów skórzanых za pośrednictwem BUTB [Elektroniczny zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/teper-i-kitaj-geografija-eksporta-belorusskoi-kozhevennoi-produktii-cherez-butb-rasshirilas-533733-2022/>

wyraziła zainteresowanie przetargiem na produkty rolne w BUTB. Firma "ma rozległą sieć dostawców na całym świecie, w tym na Białorusi, ale podczas pandemii wszystkie relacje zostały wstrzymane.

Korzystając z platformy handlowej BUTB, na której reprezentowani są wiodący krajowi dostawcy mięsa i produktów mięsnych, chiński importer zamierza nawiązać nowe kontakty biznesowe i wznowić zakupy mrożonej wołowiny na Białorusi"¹¹⁰. Ponadto w ostatnich latach białoruskie produkty zyskały popularność na rynku chińskim i cieszą się dużym popytem wśród chińskich konsumentów. Dlatego firma nie spodziewa się żadnych problemów ze sprzedażą. Oprócz biura i hurtowni w Chongqing, firma posiada przedstawicielstwa w innych prowincjach Chin, co zapewni jak najszerzą geografie sprzedaży mięsa zakupionego na giełdzie.

Aby ułatwić rozwój białorusko-chińskiego handlu elektronicznego, BUTB stale poszerza listę partnerów z Państwa Środka w celu dalszego wzmocnienia stosunków handlowych i gospodarczych między Republiką Białorusi a Chińską Republiką Ludową. W szczególności we wrześniu 2022 r. BUTB podpisał memorandum o współpracy z chińskim oddziałem BRICS Institute for Future Networking Studies (BIFNC) w celu promowania bardziej aktywnego zaangażowania białoruskich i chińskich firm, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, w transgraniczny handel wymienny. "Jednym z obiecujących obszarów interakcji może być akredytacja BIFNC jako brokera. Pozwoli to nie tylko w pełni wykorzystać szeroką sieć kontaktów biznesowych BIFNC w celu przyciągnięcia sprzedawców i kupujących z Chin do handlu giełdowego, ale także do zawierania transakcji w ich imieniu, zapewniając w ten sposób wzrost obrotów handlu giełdowego między Białorusią a Chinami"¹¹¹. Oczekuje się, że na początkowym etapie główny nacisk zostanie położony na dostawy białoruskiego drewna tartacznego i pelletu opałowego do Chin jako najbardziej poszukiwanych towarów na rynku chińskim.

Kolejnym nowym partnerem BUTB w listopadzie 2022 roku jest Sojusz Doradców Gospodarczych i Handlowych Chin. Strona chińska jest zainteresowana takimi towarami o wysokiej płynności, jak tarcica, olej rzepakowy i skóra licowa, ponieważ "w najbliższej przyszłości wzrośnie

¹¹⁰ Duży chiński importer mięsa i owoców morza zainteresowany współpracą z BUTB [Zasób elektroniczny resource]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/krupnyi-kitajskij-importer-miasa-i-moreproduktov-zainteresovalsja-sotrudnichestvom-s-butb-536236-2022/>

¹¹¹ BUTB i chiński oddział Instytutu BRICS będą promować rozwój elektronicznego handlu giełdowego [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-kitajskij-filial-instituta-briks-budut-sodeistvovat-razvitiu-elektronnoj-birzhevoj-torgovli-525751-2022/>

poziom popytu, w tym na białoruskie towary, które sprawdziły się na rynku chińskim"¹¹². Wydaje się więc, że białorusko-chińska wymiana handlowa osiąga nowy poziom jakościowy.

BUTB ma również duże plany związane z innymi krajami na kontynencie azjatyckim, w tym z **Indiami, Pakistanem, Turcją i Mongolią**.

Na przykład we wrześniu 2022 r. BUTB i Inventivepreneur Chamber of Commerce and Industries (ICCI) z siedzibą w New Delhi (**Indie**) postanowiły połączyć wysiłki w celu przyciągnięcia indyjskich firm zainteresowanych wejściem na rynek białoruski na białoruską platformę wymiany. W końcu wykorzystanie mechanizmu wymiany nie tylko pomoże wzmocnić stosunki handlowe między Białorusią a Indiami, ale także stworzy korzystne warunki dla bliższej współpracy w powiązanych obszarach. Należy przypomnieć, że ICCI ma ponad 10 tysięcy członków w całych Indiach. Są to głównie małe i średnie przedsiębiorstwa działające w różnych sektorach przemysłu i rolnictwa, które otrzymują usługi od Izby Przemysłowo-Handlowej w celu efektywnego prowadzenia działalności gospodarczej, w tym analizy rynku, pomoc w przyciąganiu inwestycji, kursy rozwoju personelu oraz poszukiwanie partnerów biznesowych w Indiach i za granicą. Głównym zadaniem ICCI jest pomoc w zwiększaniu skali działalności, co zwykle wiąże się z wejściem na rynki innych krajów, w tym Białorusi. Dzięki niskiemu ryzyku, szerokiej gamie produktów i bezpośredniemu dostępowi do wiodących białoruskich przedsiębiorstw, BUTB jest optymalnym rozwiązaniem dla ICCI do rozpoczęcia działalności na Białorusi. W szczególności "białoruskie włókno akrylowe i inne produkty petrochemiczne cieszą się dużym popytem w Indiach, ponieważ transakcje w tej grupie towarów są regularnie zawierane <...>. Nie mniej obiecujące są tarcica, produkty mleczarskie i produkty przemysłu lekkiego"¹¹³.

Kolejna ciekawostka: w listopadzie 2022 r. firma farmaceutyczna z Indii - Tosco Pharmachem, która produkuje i sprzedaje specjalne związki chemiczne i odczynniki dla indyjskiego przemysłu farmaceutycznego, została po raz pierwszy akredytowana na BUTB w celu zakupu produktów petrochemicznych. "Tosco Pharmachem planuje zakup cyjanohydryny acetonowej na białoruskiej platformie giełdowej, a w przyszłości innych

¹¹² BUTB i Sojusz Doradców Gospodarczych i Handlowych Chin zidentyfikowały obszary współpracy [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-alii-ans-ekonomicheskikh-i-kommercheskikh-sovetnikov-kitaja-opredelili-napravlenii-a-sotrudnichestva-535514-2022/>

¹¹³ BUTB i Indyjska Izba Przemysłowo-Handlowa planują współpracę w zakresie handlu wymiennego [Zasób elektroniczny zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-indiiskaia-torgovo-promyshlennaia-palata-planiruiut-sotrudnichestvo-v-sfere-birzhevoi-torgovli-524659-2022/>

potrzebnych jej chemikaliów i preparatów"¹¹⁴ . Zainteresowanie tej firmy platformą BUTB wynika z kilku powodów. Po pierwsze, Indie są jednym z trzech światowych liderów pod względem produkcji farmaceutycznej. Po drugie, indyjska firma otworzy nowe możliwości eksportowe dla białoruskich firm z branży petrochemicznej poprzez handel giełdowy. Po trzecie, oprócz zwiększenia białorusko-indyjskich obrotów w handlu giełdowym, BUTB zapewni doświadczenie na rynku indyjskim, które może być przydatne w sprzedaży innych poszukiwanych towarów, w tym włókien syntetycznych, do tego południowoazjatyckiego kraju. W grudniu 2022 r. na BUTB zarejestrowano pierwszą transakcję: Tosco Pharmachem kupił 23 tony białoruskiej cyjanohydryny acetonowej pod koniec sesji giełdowej. Niewielki wolumen zakupu wynika z chęci indyjskiego przedsiębiorstwa do opracowania całego schematu importu towarów z Białorusi. "Strona indyjska jest zainteresowana długoterminową współpracą z giełdą, co oznacza regularny udział w obrocie giełdowym i zwiększenie wolumenu zakupów. Jednocześnie, ze względu na brak praktycznego doświadczenia na rynku białoruskim za pośrednictwem platformy giełdowej, firma wolała najpierw zawrzeć próbną transakcję na niewielką kwotę, aby zminimalizować ewentualne ryzyko"¹¹⁵ . W związku z tym BUTB spodziewa się wzrostu dostaw białoruskich produktów petrochemicznych do Indii. Dla porównania: handel giełdowy produktami chemicznymi i petrochemicznymi odbywa się na BUTB od października 2021 roku. Cała gama towarów produkowanych przez białoruski przemysł petrochemiczny jest dostarczana za granicę. W 2022 r. włókna syntetyczne, benzyna, oleje i rozpuszczalniki były szczególnie poszukiwane przez zagranicznych nabywców. Głównymi rynkami zbytu są liczne kraje Wspólnoty Niepodległych Państw, a także kraje "dalekiego łuku" - Chiny, Syria, Pakistan, Zjednoczone Emiraty Arabskie i Turcja.

W 2022 roku poczyniono również pewne kroki w celu intensyfikacji handlu giełdowego między Białorusią a **Pakistanem**. W szczególności pierwsza firma brokerska z tego kraju została już akredytowana w BUTB, a dzięki staraniom Ambasady Pakistanu na Białorusi centralne biuro giełdy odwiedziło 70 przedstawicieli pakistańskiej Głównego biura biznesowego,

¹¹⁴ BUTB planuje rozpocząć eksport produktów petrochemicznych dla indyjskiego przemysłu farmaceutycznego [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-planiruet-nachat-eksport-neftehimicheskoi-produktsii-dlia-indiiskoi-farmotrasli-535977-2022/>

¹¹⁵ Indyjska firma dokonuje pierwszej transakcji na BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/indiiskaia-kompaniia-vpervve-sovershila-sdelku-na-butb-537935-2022/>

k którzy są zainteresowani zakupem produktów z Białorusi. I nie chodzi tylko o tarcicę, ale również o produkty chemiczne i petrochemiczne. Na przykład "białoruskie włókno akrylowe cieszy się dużym popytem w Pakistanie, które od niedawna jest regularnie dostarczane na ten rynek za pośrednictwem naszej platformy handlowej. Wolumen transakcji nie jest jeszcze zbyt duży, dlatego poszerzenie kręgu pakistańskich nabywców jest zadaniem o pierwszorzędnym znaczeniu"¹¹⁶, aby faktycznie zwiększyć obroty handlowe między Białorusią a Pakistanem.

Turecja jest kolejnym krajem azjatyckim, który jest bardzo obiecujący dla sprzedaży białoruskich towarów za pośrednictwem BUTB. W ciągu trzech kwartałów 2022 roku na giełdzie akredytowało się 27 tureckich firm. "W tym roku kupili oni na giełdzie krajową tarcicę, a także złom i odpady metali nieżelaznych. Jeśli porównamy to ze styczniem-wrześniem ubiegłego roku, kwota transakcji dokonanych przez tureckich uczestników wzrosła prawie 1,5-krotnie"¹¹⁷. Nie tylko tradycyjne transakcje eksportowo-importowe z udziałem białoruskich przedsiębiorstw, ale także transakcje tranzytowe między nierezydentami są uważane za możliwe obszary współpracy.

W listopadzie 2022 roku BUTB zgodził się na rozwój handlu wymiennego produktami rolno-spożywczymi i drzewnymi z Istambulską Giełdą Towarową (ISTIB) w celu "połączenia wysiłków na rzecz zwiększenia wzajemnego handlu między Białorusią a Turcją, z głównym naciskiem na produkty rolne i drzewne, na które popyt jest stale wysoki w obu krajach"¹¹⁸. W związku z tym białoruscy partnerzy mają nadzieję na wsparcie i pomoc ze strony ISTIB, którego członkami jest ponad dziesięć tysięcy tureckich firm, a dla wielu z nich ISTIB może stać się "oknem" na rynek Białorusi i Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej. W końcu platforma wymiany jest skutecznym narzędziem do nawiązywania bezpośrednich kontaktów między producentami i konsumentami obu krajów, co pozwoli na zorganizowanie regularnego handlu takimi wysoce płynnymi towarami, jak tarcica i produkty mleczne.

¹¹⁶ BUTB organizuje dostawy białoruskiej tarcicy dla przemysłu Pakistanu [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2022. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-organizuet-postavki-belorusskih-pilomaterialov-dlja-promyshlennosti-pakistana-535371-2022/>

¹¹⁷ BUTB zaprezentuje zalety handlu giełdowego na wystawie w Turcji [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-predstavit-preimuschestva-birzhevoj-torgovli-na-vystavke-v-turtsii-529829-2022/>

¹¹⁸ BUTB i Istanbul Commodity Exchange będą rozwijać handel produktami rolno-przemysłowymi i drzewnymi [Zasób elektroniczny zasób]. - 2022. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-i-stambulskaia-tovarnaia-birzha-budut-razvivat-torgovlju-produktsiej-apk-i-derevoobrabotki-533002-2022/>

Począwszy od grudnia 2022 r., w celu uatrakcyjnienia mechanizmu wymiany dla przedsiębiorstw zagranicznych, w tym potencjalnych nabywców pelletu paliwowego lub pelletu i innych produktów drzewnych, BUTB wprowadził uproszczoną procedurę akredytacji dla rezydentów Turcji. Należy zauważyć, że "uproszczona procedura akredytacji ma już zastosowanie do rezydentów 21 krajów, co czyni mechanizm wymiany bardziej dostępnym dla firm zagranicznych i sprzyja wzrostowi dostaw białoruskich towarów na te rynki"¹¹⁹. W pierwszym przetargu eksportowym, który był skierowany na rynek turecki i odbył się w pierwszej dekadzie grudnia 2022 roku, zaoferowano ponad 18 tys. metrów sześciennych jasnego i szarego pelletu. Ponad 20 tureckich firm wyraziło zainteresowanie zakupem białoruskiego biopaliwa. Najwyraźniej przejrzysta logistyka i znaczna pojemność rynku tureckiego sprawiają, że jest to jeden z najbardziej obiecujących kierunków eksportu białoruskich produktów paliwowych.

Również. W styczniu 2023 r. pierwsza firma z **Mongolii** otrzymała akredytację do udziału w handlu na BUTB. Oznacza to, że geografia białoruskiego handlu giełdowego rozszerzyła się w nowym roku i obecnie obejmuje 71 krajów na czterech kontynentach. Mongolska firma planuje dostarczać produkty górnicze na Białoruś za pośrednictwem BUTB.

przemysł, w tym skałen i żużli wykorzystywanych w przemyśle metalurgicznym, a także do zakupu białoruskich wyrobów metalowych i towarów rolnych"¹²⁰. Zainteresowanie mongolskiego biznesu białoruską giełdą nie jest przypadkowe. Wszystkie przedsiębiorstwa metalurgiczne Białorusi są akredytowane i uczestniczą w obrocie na BUTB, a kwota transakcji w sekcji wyrobów metalowych w 2022 r. przekroczyła dwa miliardy rubli białoruskich. Giełda skupia największych konsumentów i producentów towarów, którymi mongolska firma zamierza handlować. Podobna sytuacja ma miejsce w sektorze rolno-przemysłowym: BUTB oferuje najszerszą gamę produktów białoruskich przedsiębiorstw rolnych, w tym eksporterów mleka, śmietany i , które są szczególnie poszukiwane w Mongolii. Oczekuje się, że kolejnym krokiem we współpracy między białoruską platformą giełdową a mongolską spółką będzie nadanie jej statusu brokera giełdowego, co pozwoli jej działać jako oficjalny przedstawiciel BUTB w Mongolii i przyciągać

¹¹⁹ BUTB upraszcza akredytację dla tureckich firm [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-uproschaet-akkreditatsiju-dlja-turetskih-kompanij-537787-2022/>

¹²⁰ Pierwsza firma z Mongolii otrzymała akredytację na BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/na-butb-akkreditovana-pervaja-kompanija-iz-mongolii-545414-2023/>

nowych importerów i eksporterów na rynek białoruski.

Ogólnie rzecz biorąc, mówiąc o współpracy BUTB z krajami azjatyckimi, należy zauważyć, że ten obszar relacji ma ogromny potencjał eksportowy. I "już w najbliższej przyszłości ta współpraca będzie wykazywać wysoką efektywność"¹²¹. Pierwsze kroki w tym zakresie zostały już podjęte.

FOR AUTHOR USE ONLY

¹²¹ Zaleskii, B. Potencjał mechanizmu wymiany. Zbiór artykułów / Boris Zalesky. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2022. - C. 52.

Promowanie krajowych eksporterów i pomagać zagranicznym importerom

Na początku marca 2023 r. Chińska Republika Ludowa (ChRL) i Republika Białorusi przyjęły wspólne oświadczenie w sprawie dalszego rozwoju stosunków wszechstronnego partnerstwa strategicznego w nowej erze, w którym strony zgodziły się promować dwustronną współpracę handlową i gospodarczą oraz stale zwiększać wolumen dwustronnej wymiany handlowej. Jednym z narzędzi zwiększania i dywersyfikacji białorusko-chińskiego handlu jest obecnie stosowanie mechanizmu wymiany, który aktywnie rozwija się od 2019 roku.

Pod koniec 2022 r. kwota transakcji dokonanych przez chińskie firmy na Białoruskiej Uniwersalnej Giełdzie Towarowej (BUTB) wzrosła o prawie 15% do około 53 mln USD. Na początku 2023 r. liczba uczestników sesji giełdowych z Chin również znacznie wzrosła, z 67 do 113, z których dwóch miało status maklerów giełdowych. "W ubiegłym roku za pośrednictwem platformy giełdowej do Chin dostarczono tarcicę, olej rzepakowy, mleko w proszku, skórę licową i włókna syntetyczne. Z kolei białoruskie firmy kupowały na BUTB produkowane w Chinach wyroby z metali żelaznych i śrutę sojową"¹²².

Pozytywna dynamika białorusko-chińskiego handlu giełdowego została osiągnięta dzięki aktywnym wysiłkom na rzecz przyciągnięcia mieszkańców ChRL do handlu giełdowego, a także dzięki stworzeniu korzystnych warunków dla przedstawicieli chińskiego biznesu. W szczególności uproszczono procedurę akredytacji na giełdzie, zapewniono możliwość rozliczania transakcji w juanach chińskich oraz zorganizowano wsparcie doradcze w języku chińskim. Ponadto w 2022 r. regularnie odbywały się specjalne sesje handlu eksportowego skoncentrowane na rynku chińskim, które umożliwiły chińskim importerom zakup białoruskich produktów tartacznych z dostawą do dogodnych lokalizacji w Państwie Środka. W 2023 r. BUTB spodziewa się dalszego zwiększenia dostaw szeregu produktów krajowych do tego kraju. W szczególności tarcicy, olejów roślinnych oraz mięsa i produktów mlecznych.

Na przykład w marcu 2023 r. chińska spółka **SUMEC International Trading**, która odpowiada za około trzy procent całego importu drewna i tarcicy do tego kraju, wyraziła zainteresowanie współpracą z BUTB. Strony

¹²² Kwota transakcji chińskich firm na BUTB wzrosła o 14% [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/summa-sdelok-kitajskih-kompanij-na-butb-vozroslo-na-14-551264-2023/>

rozwijały "dwie formy interakcji: udział firmy w obrocie giełdowym w charakterze gościa z zawieraniem transakcji we własnym imieniu i na własny koszt lub uzyskanie statusu brokera giełdowego, pozwalającego na przyciągnięcie nowych nabywców z Chin na białorską platformę handlową"¹²³. Obecnie geografia zakupów dokonywanych przez SUMEC International Trading jest dość zróżnicowana. Produkty drzewne są importowane z Brazylii, Kanady, Konga, Rosji, Finlandii i innych krajów, w tym z Białorusi, gdzie firma niedawno otworzyła spółkę zależną. Jednocześnie strona chińska jest gotowa regularnie kupować białorską tarcicę za pośrednictwem BUTB, pod warunkiem, że oferty cenowe krajowych stolarzy będą konkurencyjne i zagwarantowany zostanie rytm dostaw. Należy przypomnieć, że w marcu 2023 r. na specjalnym posiedzeniu w

Białoruscy oferenci złożyli oferty na sprzedaż tarcicy o objętości ponad 100 tysięcy metrów sześciennych, skierowane na rynek chiński.

W kwietniu 2023 r. chińska korporacja **Xiamen Xiangyu Group Corporation (XMXYG)**, która jest jedną z 500 największych firm z listy Fortune na świecie, potwierdziła gotowość do zwiększenia wolumenu zakupów produktów drzewnych na parkiecie BUTB, a także do rozwijania współpracy w innych obiecujących obszarach towarowych. Od marca 2022 r. jej spółka zależna **Xiamen Xiangyu Superchain Supply Chain Development Co. - Ltd.** regularnie uczestniczy w handlu tarcicą na białorskiej platformie giełdowej. "W tym czasie XMXYG zakupił za pośrednictwem BUTB prawie 10 000 metrów sześciennych tarcicy o wartości około 2 milionów dolarów"¹²⁴. Dzięki giełdzie firma zakupiła już cztery pociągi tarcicy i zdecydowanie zamierza kontynuować współpracę w tym samym duchu, stopniowo zwiększając wolumen zakupów. XMXYG jest również zainteresowany rozszerzeniem listy towarów, które korporacja kupuje na BUTB, nie tylko w segmencie przemysłu drzewnego. Mówimy o możliwości składania ofert na produkty rolne, a przede wszystkim olej rzepakowy, który cieszy się stabilnym popytem w Chinach i był już dostarczany na rynek ChRL za pośrednictwem BUTB w 2022 roku. W tym czasie został on sprzedany za ponad 42 mln USD, w tym w ramach transakcji

¹²³ BUTB uzgodnił współpracę z jednym z największych chińskich importerów produktów leśnych [Zasób elektroniczny]. - zasób]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-dogovorilas-o-sotrudnichestve-s-odnim-iz-krupneishih-kitaiskih-importerov-lesoproduktsii-553935-2023/>

¹²⁴ Chińska korporacja jest gotowa zwiększyć zakupy białorskiej tarcicy za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - zasób]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/kitaiskaia-korporatsiia-gotova-naraschivat-zakupki-beloruskich-pilomaterialov-cherez-butb-560768-2023>

importowych dokonanych przez chińskich uczestników. Dlatego też, biorąc pod uwagę znaczne moce produkcyjne białoruskich zakładów wydobywczych ropy naftowej, obszar ten może stać się nowym punktem wzrostu dla chińskiej korporacji na Białorusi.

Kolejnym partnerem BUTB, który jest zainteresowany współpracą z białoruską platformą wymiany, była chińska firma **Beijing Huibaocheng Technology** w maju 2023 roku. Importer ten kupuje produkty mleczne i oleje roślinne, które są szeroko stosowane w chińskim przemyśle spożywczym. Firma planuje "kupować na giełdzie około 10 000 ton oleju rzepakowego miesięcznie z możliwością zwiększenia dostaw w przyszłości"¹²⁵. Chiński importer jest zainteresowany białoruskim mlekiem w proszku, dlatego będzie aktywnie uczestniczył w przetargu.

W czerwcu 2023 r. kolejny duży chiński importer ogłosił zamiar zwiększenia zakupów tarcicy na BUTB - jest to **Taomu (Suzhou) Information Technology**. Faktem jest, że zgodnie z wynikami z pięciu miesięcy 2023 r. firma zakupiła już około 53 tysięcy metrów sześciennych tych produktów za pośrednictwem giełdy, co stanowi prawie dwukrotnie więcej niż w ubiegłym roku w tym samym okresie. Jest to jednak dalekie od limitu. A do końca 2023 roku "planuje się zakup co najmniej kolejnych 20 tysięcy metrów sześciennych". W ten sposób Białoruś może stać się jednym z trzech głównych rynków, z których Taomu (Suzhou) Information Technology importuje produkty do obróbki drewna"¹²⁶. Ciekawe, że w 2022 roku strategicznymi partnerami tej firmy w zakresie dostaw tarcicy były Rosja, Kanada i Szwecja, a Białoruś zajmowała dopiero czwarte miejsce.

Chcielibyśmy jeszcze raz przypomnieć, że na początku 2023 r. liczba uczestników sesji giełdowych BUTB z Chin wynosiła już 113. A od 27 listopada tego samego roku 152 z nich było już akredytowanych na białoruskim parkiecie. "Pod koniec 10 miesięcy [2023 r.] Chiny stały się największym kierunkiem eksportowym dla białoruskich uczestników handlu giełdowego. <...> W rezultacie, w porównaniu ze styczniem - październikiem ubiegłego roku, wolumen transakcji eksportowych wzrósł dwa i pół razy"¹²⁷ i

¹²⁵ BUTB spodziewa się zwiększenia dostaw tarcicy, olejów roślinnych, mięsa i produktów mlecznych do Chin [Zasób elektroniczny zasób]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-rasschitvvaet-narastit-postavki-v-kitai- pilomaterialov-rastitelnyh-masel-miasa-i-molochki-567273-2023/>

¹²⁶ Duży chiński importer zamierza zwiększyć zakupy produktów z drewna w BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/krupnyi- kitaiskii-importer-nameren-naraschivat-zakupki-piloproduktov-na-butb-571701-2023/>.

¹²⁷ Osmołowski: BUTB zapewni kompleksowe wsparcie białoruskim eksporterom [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/osmolovskij- butb-okazhet-kompleksksnuju-podderzhku-belorusskim-eksporteram-599485-2023/>

wyniósł prawie 60 mln USD.

Jednym z głównych zadań, które BUTB podejmie z chińskimi partnerami w 2024 roku, jest rozszerzenie asortymentu towarów z Białorusi i Chin objętych wzajemną wymianą handlową. Należy zauważyć, że "białoruska tarcica, olej rzepakowy, produkty mięsne i mleko w proszku są eksportowane do Chin za pośrednictwem giełdy. Jednocześnie mechanizm wymiany staje się coraz bardziej popularny w chińskim biznesie, zapewniając wysoką dodatnią dynamikę pod względem ilości transakcji"¹²⁸. W celu dalszego rozwoju tych procesów na Białorusi i w Chinach planowane jest skupienie się na małych i średnich przedsiębiorstwach, przede wszystkim producenci towarów zastępujących import. Ponadto dalsza dywersyfikacja asortymentu produktów zostanie zapewniona poprzez ukierunkowaną pracę BUTB z sektorowymi stowarzyszeniami biznesowymi oraz izbami handlowymi i przemysłowymi w różnych regionach Chin, co "umożliwi nawiązanie interakcji zarówno z producentami produktów poszukiwanych na Białorusi, jak i potencjalnymi konsumentami białoruskich towarów"¹²⁹.

W szczególności w lipcu 2023 r. BUTB i **Xinjiang Asia-Europe International Trade Centre (AEEX)**, operator elektronicznej platformy handlowej **Asia Europa Exchange**, uzgodniły zwiększenie eksportu do Chin, co bezpośrednio przyciągnie chińskich importerów do białoruskich transakcji giełdowych. Skoncentruje się on "na regionach, przez które przebiega Nowy Jedwabny Szlak. Przede wszystkim są to Szanghaj, Taicang i Xinjiang"¹³⁰, gdzie znajdują się biura AEEX, które już nawiązują kontakty z przedstawicielami chińskich przedsiębiorstw zainteresowanych współpracą za pośrednictwem BUTB.

W sierpniu 2023 r. **Chińska Narodowa Korporacja Przemysłu Leśnego** ogłosiła zamiar rozszerzenia współpracy z BUTB. Planuje nie tylko zwiększyć zakupy białoruskiego drewna tartacznego, ale także sprzedawać chińskie towary za pośrednictwem białoruskiej platformy substytucji

¹²⁸ BUTB i Ambasada Chin określiły priorytety współpracy w sferze handlowej i gospodarczej [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-i-posolstvo-kitaja-opredelili-prioritetv-vzaimodeistvija-v-torgovo-ekonomicheskoi-sfere-594539-2023/>

¹²⁹ Perspektywy rozwoju handlu wymiennego Białorusi i Chin omówione na forum biznesowym w Szanghaju [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/perspektivy-razvitiya-birzhevoj-torgovli-belarusi-i-kitaja-obsudili-na-business-forume-v-shanhae-597700-2023/>

¹³⁰ Azjatycko-Europejskie Centrum Handlowe Xinjiang pomoże zwiększyć eksport do Chin poprzez BUTB [Zasób elektroniczny zasób]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/sintszijskij-azjatsko-evropejskij-torgovvi-tsentr-pomozhet-narastit-eksport-v-kitaj-576501-2023/>

importu. Obie strony osiągnęły również porozumienie w sprawie zbadania możliwości importu białoruskiego oleju rzepakowego i mleka w proszku do Chin jako najbardziej płynnych towarów. "W tym kontekście rozważana jest również kwestia akredytacji korporacji jako brokera giełdowego, co pozwoli jej przyciągnąć do BUTB podmioty gospodarcze z innych sektorów gospodarki"¹³¹.

Inny fakt: we wrześniu 2023 r. **Region Autonomiczny Mongolii Wewnętrznej** wyraził zainteresowanie rozwojem współpracy z BUTB, który "ma cztery główne cechy: rozległe terytorium, ogromne rezerwy zasobów naturalnych, wysoko rozwinięte rolnictwo i potężny przemysł energetyczny"¹³². Strona chińska uważa, że handel giełdowy może odegrać kluczową rolę w tworzeniu korzystnych warunków dla firm z tego regionu Chin do prowadzenia działalności gospodarczej na Białorusi. Pod tym względem BUTB, ze swoimi szerokimi możliwościami importu i eksportu, może ułatwić działalność firm z Mongolii Wewnętrznej na rynku białoruskim.

Wreszcie, w listopadzie 2023 r., w ramach 13. Chińskiej Międzynarodowej Konferencji Handlu Drewnem, która odbyła się w centrum administracyjnym Autonomicznego Regionu Guangxi Zhuang - Nanning, BUTB i **Chińskie Stowarzyszenie Handlu Drewnem i Produktami Leśnymi (CTWPPA)** podpisały memorandum o współpracy w zakresie elektronicznej wymiany handlowej, aby pomóc chińskim firmom w wejściu na rynek białoruski. Przypomnijmy, że w ciągu pierwszych 11 miesięcy 2023 roku na rynku chińskim "sprzedano ponad 467 tysięcy metrów sześciennych białoruskich produktów tartacznych". To prawie pięć razy więcej niż w okresie styczeń-listopad ubiegłego roku. Jednocześnie, współpracując z dostawcami krajowymi, chińscy importerzy aktywnie wykorzystują mechanizm transakcji adresowych, których wolumen osiągnął już 237 tys. metrów sześciennych w ciągu zaledwie kilku miesięcy"¹³³. W związku z tym nawiązanie stosunków partnerskich między BUTB i CTWPPA nie tylko przyczyni się do znalezienia nowych nabywców tarcicy produkowanej na

¹³¹ Chińska Korporacja Drzewna zamierza rozszerzyć współpracę z BUTB [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/kitaj-skaj-a-lesopromyshlennaja-korporatsija-namerena-rasshirit-sotrudnichestvo-s-butb-581070-2023/>

¹³² Białoruś i Chiny omówiły perspektywy rozwoju handlu wymiennego [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/belarus-i-kitaj-obsudili-perspektivy-razvitiya-birzhevoj-torgovli-590151-2023/>

¹³³ BUTB i China Forest Trade Association podpisały memorandum o współpracy [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-kitajskaja-assotsiatsija-torgovli-lesom-podpisali-memorandum-o-sotrudnichestvo-602012-2023/>

Białorusi, ale również zapewni dodatkowy impuls do rozwoju białorusko-chińskiej współpracy w sferze wymiany.

W styczniu 2024 r. na BUTB akredytowało się już 162 chińskich rezydentów, o 51 więcej niż w styczniu 2023 r. "Jednocześnie kwota transakcji dokonanych przez chińskich oferentów wzrosła 2,7-krotnie - z 30,4 mln USD w 2022 r. do 80,6 mln USD w 2023 r."¹³⁴. Stało się to głównie za sprawą eksportu białoruskich produktów. Były to głównie dostawy tarcicy, oleju rzepakowego, suszonego mleka i produktów petrochemicznych. Jeśli chodzi o import z Chin, "białoruscy handlowcy kupowali głównie produkty z metali żelaznych i nieżelaznych za pośrednictwem BUTB"¹³⁵. Z tego powodu plany BUTB na 2024 r. obejmują nie tylko dalsze zwiększanie sprzedaży eksportowej, ale także poszerzanie asortymentu towarów produkcji chińskiej. Ponadto w 2023 r. około jedna czwarta transakcji na platformie dóbr przemysłowych i konsumpcyjnych BUTB dotyczyła produktów pochodzenia chińskiego.

Rozwijając temat substytucji importu, **zauważamy**, że w styczniu 2024 r. **Shanghai Duxia Industry and Trade Co.** giełda papierów wartościowych makler giełdowy z Chin który będzie

specjalizuje się w dostarczaniu produktów zastępujących import do BUTB i przyciąga na platformę wymiany producentów towarów poszukiwanych na Białorusi - towarów przemysłowych i konsumpcyjnych. Należy zauważyć, że ta firma z Szanghaju tradycyjnie produkuje maszyny drukarskie i urządzenia do produkcji i przetwarzania opakowań z tworzyw sztucznych, które są sprzedawane nie tylko w Imperium Niebieskim, ale także eksportowane za granicę, głównie do Wspólnoty Niepodległych Państw i Europy. Jako pośrednik, chiński partner BUTB zamierza przyciągnąć do handlu giełdowego producentów towarów zastępujących import, które cieszą się dużym popytem na rynku białoruskim. Są to przede wszystkim sprzęt elektryczny, sprzęt gospodarstwa domowego, sprzęt do nagrywania wideo i dźwięku, urządzenia pomiarowe, narzędzia przemysłowe, a także komponenty i części zamienne do maszyn i mechanizmów. W rezultacie możliwości zakupowe białoruskich oferentów zostaną znacznie rozszerzone, a pojawienie się chińskich zakładów produkcyjnych na białoruskiej

¹³⁴ Nowy broker BUTB będzie zajmował się dostawami towarów zastępujących import z Chin [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/novyy-broker-butb-zaj-metsi-a-postavkami-importozameschaj-uschih-tovarov-iz-kitaj-a-611688-2024/>

¹³⁵ BUTB i chińska administracja Shenyang zgadzają się na współpracę w zakresie handlu giełdowego [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-administratsija-kitajskogo-shenijana-dogovorilis-o-sotrudnichestve-v-sfere-birzhevoj-torgovli-606169-2023/>

platformie elektronicznej pozwoli zapewnić korzystniejsze warunki zawierania transakcji. Jeszcze jeden fakt w tym zakresie: nowy broker został akredytowany na BUTB przy pomocy przedstawicielstwa Giełdy w Szanghaju, które zostało otwarte w 2023 roku w celu poszerzenia puli chińskich użytkowników platformy giełdowej, promocji białoruskich towarów na rynku chińskim oraz organizacji dostaw produktów zastępujących import, na które istnieje zapotrzebowanie na rynku białoruskim. A 19 nowych chińskich rezydentów zostało już akredytowanych w BUTB przy udziale przedstawicielstwa.

Nawiasem mówiąc, w nowym roku 2024 BUTB nawiązał już stosunki partnerskie z chińskim holdingiem **Osell Group**, który łączy szereg elektronicznych platform handlowych dla producentów z Chin i ułatwia im wejście na rynki zagraniczne. Faktem jest, że "z cyfrowego ekosystemu Osell Grop korzystają tysiące firm z różnych branż i rolnictwa, a celem współpracy z BUTB jest zaangażowanie chińskich przedstawicieli biznesu w handel transgraniczny na białoruskiej platformie giełdowej"¹³⁶. A już w styczniu tego roku BUTB i Osell Grop zorganizowały okrągły stół dla Ćrodowskiego biznesowego tego regionu w mieŃcie Wuxi w prowincji Jiangsu, biorąc pod uwagĆ wysoki poziom rozwoju gospodarczego i znaczący potencjał eksportowy tej prowincji. Oczekuje się, że wyniki tego wydarzenia będą dostępne w najbliższej przyszłości.

Wracając do tematu białoruskiego eksportu do Chin za pośrednictwem BUTB, należy zauważyć, że trend ten będzie nadal dominował w 2024 roku. Zwłaszcza pod względem udanych dostaw białoruskich produktów do obróbki drewna na rynek Niebiańskiego Imperium. Świadczą o tym dane liczbowe, które pokazują, że "w 2023 roku chińskie firmy zakupiły na giełdzie 501 tysięcy metrów sześciennych tarcicy, czyli 4 razy więcej niż w 2022 roku. Ponad 53% całkowitego wolumenu sprzedaży pochodziło z transakcji giełdowych. Jednocześnie około 30 nabywców z Chin regularnie uczestniczyło w aukcji"¹³⁷. W tym roku BUTB jeszcze bardziej poszerzy grono nabywców tych dostaw w Chinach.

Na przykład w przededniu 2024 r., w ramach wysiłków na rzecz dywersyfikacji rynków i zwiększenia eksportu białoruskiego przemysłu drzewnego, BUTB uzgodnił akredytację z **BNBM Group Forest Products**,

¹³⁶ BUTB rozpoczął współpracę z dużą chińską platformą handlową [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-nachala-sotrudnichat-s-krupnoj-kitajskoj-torgovoi-platformoi-612305-2024/>

¹³⁷ BUTB rozszerza zakres nabywców tarcicy z Chin [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-rasshiriaet-krug-pokupatelei-pilomaterialov-iz-kitaja-607633-2023/>

która jest spółką zależną jednego z największych holdingów budowlanych w tym kraju - **China National Building Materials Group**, która jest jednym z wiodących importerów drewna okrągłego i tarcicy. W najbliższej przyszłości, po pierwszym próbnym zakupie, BNBM Group Forest Products planuje stopniowo zwiększać wolumeny zgodnie z dynamiką popytu w Chinach i dostarczać do magazynów w Changxing (prowincja Zhejiang) i Chengdu (prowincja Syczuan), a następnie wysyłać do konsumentów końcowych.

Wspomniana już wcześniej **firma Taomu (Suzhou) Information Technology**, która w 2023 r. stała się największym zagranicznym nabywcą tarcicy na BUTB, planuje zwiększyć skalę swojej działalności na Białorusi. W ubiegłym roku firma kupiła na giełdzie ponad 140 000 metrów sześciennych tarcicy, czyli prawie cztery razy więcej niż w 2022 roku. Firma będzie nadal zwiększać zakupy w 2024 roku. "Jednocześnie mówimy nie tylko o zwiększeniu importu wyrobów tartacznych za pośrednictwem BUTB, ale także o zakupach innych białoruskich towarów popularnych w Chinach"¹³⁸. Należą do nich mleko w proszku, olej rzepakowy i cukier. W celu dalszego pogłębienia współpracy w dziedzinie handlu wymiennego strony zgodziły się również na pracę nad integracją platformy BUTB i rynku elektronicznego Taomu (Suzhou) Information Technology, gdzie usługi bankowe i logistyczne są już połączone, co pozwoli białoruskim eksporterom akredytowanym na BUTB lepiej i skuteczniej promować swoje produkty na rynku chińskim, wchodząc w interakcje z konsumentami końcowymi.

Wszystkie te fakty wskazują, że w 2024 r. zastosowanie mechanizmu wymiany osiągnie jakościowo nowy poziom ekspansji i dywersyfikacji białorusko-chińskiego handlu i da silny impuls stosunkom wszechstronnego partnerstwa obu krajów w nowej erze.

¹³⁸ Największy zagraniczny nabywca tarcicy w BUTB jest gotowy do rozszerzenia działalności na Białorusi [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/krupneishii-inostrannyi-pokupatel-pilomaterialov-na-butb-gotov-masshtabirovat-biznes-v-belarusi-610932-2024/>

W celu zapewnienia wysokiej dynamiki wzrostu wolumenu i liczby transakcji

W 2023 roku Białoruska Uniwersalna Giełda Towarowa (BUTB) bardzo efektywnie współpracowała z firmami zagranicznymi, zarówno z krajów "dalekiego łuku", jak i bliskiej zagranicy. W szczególności w ubiegłym roku na białoruskiej platformie giełdowej działało 660 eksporterów i importerów z krajów **azjatyckich**. **Chiny były** liderem pod względem liczby handlowców i wolumenu transakcji na tym kontynencie. Wystarczy powiedzieć, że w tym okresie do BUTB przybyło 46 nowych chińskich rezydentów, a kwota transakcji wymiany wzrosła 2,7-krotnie i wyniosła ponad 80 milionów dolarów. W 2024 r. na BUTB spodziewana jest nowa fala aktywności uczestników z krajów azjatyckich, w tym **Korei Południowej, Singapuru, Mongolii, Turcji, Pakistanu i Zjednoczonych Emiratów Arabskich**.

Na przykład pod koniec 2023 r. na BUTB zawarto pierwszą transakcję sprzedaży produktów z drewna tartacznego **do Republiki Korei**, kiedy to firma importująca z tego azjatyckiego kraju zakupiła próbną partię 400 metrów sześciennych tarcicy liściastej obrzynanej od jednego z białoruskich przedsiębiorstw leśnych. Geografia eksportu giełdowego tych produktów krajowego przemysłu drzewnego rozszerzyła się do 17 krajów. W związku z tym wejście Republiki Korei do handlu BUTB otwiera nowe możliwości dla białoruskich producentów. "W tym przypadku mówimy nie tylko o tarcicy, ale także o produktach mlecznych, które cieszą się dużym popytem w tym kraju. W szczególności import mleka w proszku i masła wynosi setki milionów dolarów"¹³⁹. Tak więc pilotażowa umowa na tarcicę może stać się punktem wyjścia dla regularnych transakcji zawieranych przez koreańskich biznesmenów w BUTB na szeroką gamę towarów.

Singapur jest kolejnym uczestnikiem interakcji z białoruską platformą wymiany. Na początku 2023 r. na BUTB akredytowanych było dziewięć firm z tego kraju Azji Południowo-Wschodniej. Wcześniej singapurskie firmy uczestniczyły w handlu giełdowym tylko jako kupujący. Firmy z Singapuru kupowały głównie białoruskie odtłuszczone mleko w proszku; ostatnio zwiększył się również popyt na produkty z drewna. W szczególności "w 2022 r. giełdowy eksport tarcicy do Singapuru wyniósł 9,3 mln USD, czyli o rząd wielkości więcej niż w 2021 r."¹⁴⁰. W 2023 r. rozwój kierunku

¹³⁹ Dostawa tarcicy do Republiki Korei rozpoczęła się za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/cherez-butb-nachalis-postavki-pilomaterialov-v-respubliku-koreja-602882-2023/>

¹⁴⁰ Towary singapurskich producentów zostaną po raz pierwszy zaprezentowane na aukcji BUTB

singapurskiego zaczął zwracać szczególną uwagę. Pod koniec stycznia towary singapurskich producentów zostały po raz pierwszy zaprezentowane na aukcji BUTB. Chodziło o sprzedaż zaawansowanych technologicznie urządzeń przemysłowych na platformie substytucji importu BUTB. Producenci sprzętu laserowego z Singapuru, zainteresowani pracą na rynku krajowym, zostali przyciągnięci w ramach oferty złożonej przez jedną z białoruskich flagowych firm przemysłowych. W tym celu na giełdzie akredytowano dwie nowe singapurskie spółki. A potem pojawiły się pierwsze oferty sprzedaży. Już wtedy oczekiwano, że składanie ofert na sprzedaż towarów zastępujących import wyprodukowanych w Singapurze w systemie handlowym BUTB przyczyni się do stworzenia korzystnego środowiska konkurencyjnego i obniży koszty białoruskich przedsiębiorstw dokonujących zakupów w obrocie giełdowym. W przyszłości umożliwiłoby to jeszcze bardziej aktywny rozwój handlu giełdowego z tym państwem, które jest członkiem Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej.

Już pod koniec 2023 r. Singapur dołączył do listy ośmiu krajów, które uruchomiły mechanizm transakcji giełdowych, który stał się dostępny na BUTB od 22 czerwca 2023 roku. "Główną cechą takich transakcji jest to, że można je zawierać bezpośrednio z zagranicznymi nabywcami, ale cena sprzedaży towarów nie może być niższa niż bieżące notowania giełdowe dla tego towaru, generowane przez handel giełdowy. Ponadto, ponieważ transakcje celowe są rejestrowane na giełdzie, ich uczestnicy są uprawnieni do korzystania ze wszystkich instrumentów ubezpieczenia ryzyka dostępnych na BUTB"¹⁴¹. Warto dodać, że Singapur, wraz z Chinami, Azerbejdżanem, Uzbekistanem i Rosją, stał się jednym z pięciu największych nabywców białoruskich produktów z drewna tartacznego w 2023 roku na BUTB, zwiększając zakup tych produktów prawie dwukrotnie i osiągając poziom 120 tys. metrów sześciennych. A już w lutym 2024 r. pierwsza singapurska firma brokerska - Vooking Pro Pte. Ltd., która pracowała na BUTB jako gość handlowy od ponad dwóch lat. W statusie profesjonalnego uczestnika nowy broker "planuje przyciągnąć nabywców produktów leśnych z regionu azjatyckiego na platformę wymiany, przyczyniając się do dalszego rozszerzenia geografii eksportu giełdowego"¹⁴². Przecież akredytacja brokera

[Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/tovary-singapurskih-proizvoditelej-547522-2023/>

¹⁴¹ Ukierunkowane transakcje na BUTB są zawierane przez firmy z ośmiu krajów [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/adresnye-sdelki-na-butb-zakliuchaiut-kompanii-iz-vosmi-stran-599332-2023/>

¹⁴² BUTB akredytuje pierwszego brokera w Singapurze [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/amp/economics/view/butb-akkreditovala-pervogo-brokera-v-singapore-613819-2024>

w Singapurze jest kolejnym etapem rozwoju handlu giełdowego z tym krajem, który ma pomóc w zwiększeniu puli nabywców z krajów azjatyckich, w tym Chińskiej Republiki Ludowej i Republiki Korei, gdzie już zorganizowano dostawy giełdowe białoruskiej tarcicy. Ponadto broker zazwyczaj zajmuje się kwestiami transportu i logistyki, co oczywiście przyczynia się do zwiększenia atrakcyjności mechanizmu wymiany dla zagranicznych firm. Dotyczy to zwłaszcza krajów "dalekiego łuku".

Jeśli chodzi o Mongolię, pierwszy broker z tego kraju - United Meres Machinery Company - został akredytowany w BUTB we wrześniu 2023 r. i planował rozpocząć działalność z towarami o wysokim popycie - metalami żelaznymi i węglem, a także produktami petrochemicznymi i rolno-przemysłowymi. W styczniu 2024 r., z pomocą pierwszego mongolskiego brokera, przetworzono pierwszą umowę na dostawę białego cukru granulowanego - 312 ton. "Biorąc pod uwagę wysoki popyt na cukier w Mongolii, możemy założyć, że ten obszar produktowy może stać się jednym z obiecujących rynków w Azji. Ponadto, po udanej realizacji pierwszego kontraktu, mongolscy partnerzy już oczekują wzrostu wolumenu eksportu z Białorusi"¹⁴³.

BUTB wykazał również wysoką dodatnią dynamikę obrotów handlowych z **Turcją** w 2023 roku. W szczególności "kwota transakcji zawartych przez tureckich handlowców w okresie styczeń-sierpień była o 31% wyższa niż w całym 2022 roku. Głównymi czynnikami wzrostu były aktywne zakupy białoruskich towarów

tarcicy, w tym poprzez zastosowanie mechanizmu ukierunkowanego, oraz , a także eksport złomu metali żelaznych i nieżelaznych do Turcji"¹⁴⁴. W ubiegłym roku do BUTB przybyło 18 nowych tureckich rezydentów. A od połowy września 2023 r. na parkiecie reprezentowanych było już 50 firm z tego kraju, w tym jeden makler giełdowy. W tym samym wrześniu duży turecki producent syntetycznych i naturalnych przędz, nici i włókien po raz pierwszy sprzedał swoje produkty - 40 ton przędzy wiskozowej - białoruskiemu przedsiębiorstwu z branży tekstylnej na rynku towarów przemysłowych i konsumpcyjnych BUTB. Fakt ten pozwolił rozszerzyć geografie zagranicznych dostawców surowców tekstylnych korzystających z tej platformy handlowej do pracy na rynku białoruskim do czterech krajów.

¹⁴³ Zalessky, B. Na kursie współpracy. Specyfika interakcji Białorusi z krajami azjatyckimi / Boris Zalessky. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2024. - C. 38.

¹⁴⁴ Dostawy surowców włókienniczych z Turcji zaczęły być realizowane za pośrednictwem platformy BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/postavki-tekstilnogo-svriia-iz-turtsii-nachali-realizovvatsia-cherez-ploschadku-butb-588124-2023/>

Pierwsze trzy to Mołdawia, Tadżykistan i Uzbekistan.

Priorytetowe obszary współpracy BUTB z Pakistanem w 2024 roku to: po stronie pakistańskiej import tarcicy, mleka w proszku, cukru, olejów roślinnych; po stronie białoruskiej zakupy ryżu, zbóż, przędzy i metali nieżelaznych. Ponadto jest to logistyka, która "umożliwi optymalizację kosztów transportu i sprawi, że produkty sprzedawane przez białoruskich handlowców giełdowych będą bardziej atrakcyjne cenowo dla pakistańskich nabywców"¹⁴⁵. BUTB planuje również rozszerzyć geograficznie producentów produktów zastępujących import, reprezentowanych na platformie wymiany, kosztem pakistańskich firm zainteresowanych rozpoczęciem działalności handlowej lub produkcyjnej na Białorusi. W szczególności pakistański holding Afil Industries "bada możliwość realizacji projektu inwestycyjnego w zakresie produkcji artykułów spożywczych na Białorusi, a także zamierza ustanowić regularne dostawy hurtowe pakistańskich produktów poszukiwanych na rynku białoruskim"¹⁴⁶. Mowa przede wszystkim o konkretnych towarach - różnych rodzajach ryżu, piłkach nożnych, rękawiczkach, paskach, a także o tak specyficznym produkcie jak sól himalajska.

Wreszcie, w tym roku BUTB planuje zintensyfikować współpracę ze **Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi (ZEA)**, międzynarodowym centrum handlowym z silną infrastrukturą transportową, logistyczną i finansową. Dla porównania, zauważamy, że "na dzień 1 kwietnia 2023 r. 14 firm ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich było akredytowanych w BUTB. Główny wolumen transakcji w latach 2022-2023 dotyczył obróbki drewna i produktów petrochemicznych"¹⁴⁷. Strona emiracka uważa, że współpraca BUTB z firmami ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich otworzy szerokie możliwości promocji białoruskich towarów w Afryce Północnej i Azji, ponieważ jest to bardzo obiecujący kierunek eksportu dla białoruskich przedsiębiorców. W najbliższej przyszłości strony zamierzają podjąć nowe konkretne kroki w celu przyciągnięcia przedstawicieli emirackich

¹⁴⁵ BUTB dąży do zwiększenia liczby akredytowanych firm z Pakistanu [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-namerena- uvelichit-kolichestvo-akkreditovannyh-kompanii-iz-pakistan-578951-2023/>

¹⁴⁶ BUTB spodziewa się przyciągnąć dostawców z następujących krajów do miejsca zastępowania importu

Pakistan [Zasób elektroniczny zasób]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-rasschityvaet-privlech-na-ploschadku-importozamescheniia-postavschikov-iz-pakistan-571569-2023/>

¹⁴⁷ Ambasada ZEA pomoże BUTB w rozwoju wymiany handlowej z krajami Bliskiego Wschodu [Zasób elektroniczny zasób]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/posolstvo-oae-okazhet-sodejstvie-butb-v-razviti-i-birzhevoi-torgovli-so-stranami-blizhnego-vostoka-559908-2023/>

przedsiębiorstw na białoruską giełdę papierów wartościowych w celu nawiązania długoterminowych stosunków handlowych.

Zastanówmy się teraz nad rozwojem współpracy między białoruską giełdą a krajami **afrykańskimi**. Po pierwsze, zauważamy, że nasz kraj planuje zwiększyć eksport na ten kontynent co najmniej 2,5 razy w 2024 roku. Jednocześnie konieczne jest "położenie nacisku na produkty, które są mniej zależne od warunków panujących na rynku światowym". <...> I skupić się na promocji, aktywnie wykorzystywać skuteczne narzędzia merchandisingu, wysokiej jakości usługi, a także możliwości marketingu elektronicznego.

commerce"¹⁴⁸. Tak więc sformułowano już jasne cele dla BUTB, aby wykorzystać mechanizm wymiany do intensyfikacji wzajemnego handlu i zwiększenia obrotów handlowych w tym roku z partnerami afrykańskimi, w tym z **Egiptu, Nigerii i Etiopii**.

W szczególności, jeszcze w sierpniu 2021 roku BUTB podpisał protokół ustaleń z Egipską Giełdą Towarową (EMX), która została utworzona przez **egipskie** Ministerstwo Zaopatrzenia i Handlu Wewnętrznego w 2020 roku. W listopadzie ubiegłego roku strony poruszyły kwestie poprawy technologii handlu elektronicznego, wymiany danych analitycznych, organizacji handlu nowymi pozycjami towarowymi oraz zapewnienia korzystnych warunków dla efektywnego partnerstwa handlowego między podmiotami gospodarczymi Białorusi i Egiptu. "Główne wysiłki mają koncentrować się na środkach, które przyczynią się do wzrostu dwustronnych obrotów handlowych i rozszerzenia zastosowania mechanizmu wymiany w działalności eksportowo-importowej. W związku z tym BUTB i EMX zamierzają opracować możliwość wzajemnego udziału białoruskich i egipskich firm w obrocie giełdowym na obu platformach"¹⁴⁹. Wszystko to nie tylko da impuls do rozwoju handlu giełdowego między oboma krajami, ale także zwiększy efektywność wspólnych projektów w innych obszarach. W szczególności wejście egipskich firm na platformę towarów przemysłowych i konsumpcyjnych BUTB będzie promować współpracę przemysłową między oboma krajami, a także rozwiązanie kwestii substytucji importu.

Jeśli chodzi o **Nigerię**, w lutym 2024 roku w Mińsku odbyło się forum biznesowe "Białoruś-Nigeria: bezpośredni dialog" w celu omówienia

¹⁴⁸ Białoruś planuje zwiększyć eksport do Afryki co najmniej 2,5 razy w 2024 roku [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/belarus-planiruet-v-2024-godu-narastit-eksport-v-strany-afriki-ne-menee-chem-v-25-raza-602900-2023/>

¹⁴⁹ Giełdy towarowe Białorusi i Egiptu zgodziły się na rozwój współpracy [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/tovarnye-birzhi-belarusi-i-egipta-dogovorilis-razvivat-sotrudnichestvo-599879-2023/>

obiecujących obszarów współpracy między BUTB a Grodowiskiem biznesowym tego kraju, które jest zainteresowane zakupem białoruskich produktów, w tym oleju rzepakowego i mleka w proszku. Dla przypomnienia: produkty przemysłu naftowego i mleczarskiego są jednymi z najbardziej poszukiwanych towarów przez zagranicznych uczestników białoruskiej platformy giełdowej, "a rynek nigeryjski, biorąc pod uwagę jego możliwości i siłą nabywczą, cieszy się dużym zainteresowaniem białoruskich eksporterów"¹⁵⁰. Wydaje się, że akredytacja nigeryjskich firm na BUTB pozwoli białoruskim producentom na rozszerzenie geografii eksportu i ustanowienie regularnych dostaw na ten obiecujący rynek bez dodatkowych kosztów w najbliższej przyszłości.

Mówiąc o partnerstwie BUTB z **Etiopią**, przypominamy, że jeszcze w 2023 roku strony nakreśliły obiecujące pozycje towarowe, które mogłyby być przedmiotem obrotu na giełdzie w 2024 roku w ramach transakcji eksportowo-importowych między białoruskimi i etiopskimi przedsiębiorstwami. "Jeśli mówimy o imporcie z Etiopii, to oczywiście przede wszystkim produkty rolne - kawa, soja i zboża. <...> Jeśli chodzi o eksport białoruskich towarów do Etiopii, wskazane byłoby skupienie się na produktach mlecznych - mleku w proszku i serwatce"¹⁵¹. Pozostaje tylko dodać, że mieszkańcy Etiopii nie uczestniczyli jeszcze w handlu giełdowym na BUTB, ale afrykańscy partnerzy są zainteresowani tym tematem. I w tym roku na pewno się ono ujawni.

W 2023 r. wśród zagranicznych uczestników BUTB z krajów **Wspólnoty Niepodległych Państw (WNP)**, które znacznie zwiększyły zainteresowanie białoruskim obrotem giełdowym i wykazały wysoką dynamikę wzrostu wolumenu i liczby transakcji, należy wymienić przedsiębiorstwa z **Uzbekistanu**. Podczas gdy w 2022 r. tylko sześć uzbeckich firm regularnie uczestniczyło w sesjach giełdowych, w 2023 r. było ich 29. A kwota transakcji na koniec ubiegłego roku wzrosła 17-krotnie - "z nieco ponad 1 miliona dolarów w 2022 roku do prawie 18 milionów dolarów w 2023 roku"¹⁵². Jednocześnie rozszerzyła się nomenklatura towarowa wzajemnego handlu. W szczególności teraz, oprócz tarcicy, mieszkańcy Uzbekistanu

¹⁵⁰ BUTB planuje dostarczyć białoruskie produkty rolne do Nigerii [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-planiruet-naladit-postavki-belorusskoj-selhozprodukcii-v-nigeriju-615084-2024/>

¹⁵¹ BUTB przedstawił możliwości handlu giełdowego etiopskiej społeczności biznesowej [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-predstavila-vozmozhnosti-birzhevoj-torgovli-delovym-krugam-efiopii-575836-2023/>

¹⁵² Obroty handlowe Białorusi i Uzbekistanu w 2023 roku wzrosły 17-krotnie w Korei [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/birzhevoj-tovarooborot-belarusi-i-uzbekistana-v-2023-godu-vvros-v-17-raz-611161-2024/>

zaczęli kupować na giełdzie białoruski cukier. Stało się to w maju 2023 r., kiedy pierwsza taka transakcja została zarejestrowana na BUTB. "Sprzedającym była jedna z krajowych cukrowni, a kupującym firma maklerska akredytowana w BUTB i Uzbekiej Republikańskiej Giełdzie Towarowo-Surowcowej (URTSB). Wielkość pilotażowego zakupu wyniosła 134 tony"¹⁵³. Fakt ten jest interesujący z innego powodu. Jest to pierwszy praktyczny wynik wspólnego projektu BUTB i URTSB dotyczącego wzajemnej akredytacji brokerów. Faktem jest, że jeszcze w kwietniu 2023 r., w ramach umowy o partnerstwie strategicznym między obiema giełdami, siedem organizacji brokerskich z każdej strony otrzymało wzajemny dostęp do giełdowych platform transakcyjnych Białorusi i Uzbekistanu po odpowiedniej certyfikacji. Po stronie białoruskiej brokerami giełdowymi zostały następujące firmy: JSC Belresursy - spółka zarządzająca Belresursy Holding, CHTUP Belresursbrok, RUE Beltamozhservice, CJSC BirZhex, IE Sokol Lubov Leontievna, LLC StatusBrok, a także LLC Centre for Brokerage Services¹⁵⁴, które wraz z uzbeckimi partnerami pozwolą znacznie szybciej poszerzyć grono uczestników obrotu.

Jeśli chodzi o plany rozwoju handlu wymiennego między Białorusią a Uzbekistanem w 2024 r., obróbka drewna, rolnictwo, metalurgia i przemysł lekki należą do głównych zidentyfikowanych obszarów, które będą w stanie przenieść partnerstwo między oboma krajami na jakościowo nowy poziom. W tym celu aktywniej wykorzystywany będzie mechanizm wymiany dostaw uzbeckich towarów na Białoruś. W tym celu zostaną wykorzystane możliwości platformy BUTB dla towarów przemysłowych i konsumpcyjnych. Należy przypomnieć, że w 2023 r. uzbeccy producenci po raz pierwszy wykorzystali białoruską platformę substytucji importu do sprzedaży przędzy bawełnianej. W sierpniu ubiegłego roku dokonano "dwóch próbnych transakcji na łączną ilość 140 ton. W obu przypadkach kupującym było jedno z wiodących krajowych przedsiębiorstw tekstylnych"¹⁵⁵. W ten sposób platforma wymiany zapewniła białoruskiej spółce bezpośredni dostęp do bezpośrednich producentów potrzebnych jej

¹⁵³ BUTB zarejestrował pierwszą transakcję sprzedaży cukru do Uzbekistanu [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-zaregistrirowala-pervuiu-sdelku-po-realizatsii-sahara-v-uzbekistan-566927-2023/>

¹⁵⁴ Siedmiu brokerów BUTB akredytowanych na Uzbekiej Republikańskiej Giełdzie Towarowej [Zasób elektroniczny zasób]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/sem-brokerov-butb-akkreditowalis-na-uzbekskej-respublikanskoi-tovarno-svri-voji-birzhe-561922-2023/>

¹⁵⁵ Uzbeccy producenci przędzy zawarli pierwsze umowy na platformie BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/uzbekskie-proizvoditeli-priazhi-zaključili-pervye-sdelki-na-ploschadke-butb-585558-2023/>

surowców i zapewniła pełne wsparcie procedury zakupu. Łączna kwota transakcji wyniosła ponad milion dolarów. W ramach rozwoju importu giełdowego w 2024 r. planowane jest nie tylko zwiększenie wolumenu sprzedaży tej pozycji towarowej, ale także wprowadzenie na aukcję innych rodzajów produktów zastępujących import, wytwarzanych w tym kraju. Pragniemy dodać, że "na dzień 1 lutego 2024 r. 101 firm z Uzbekistanu <...> jest akredytowanych na BUTB. W styczniu kwota transakcji uzbeckich uczestników wyniosła 5,2 miliona dolarów. W styczniu 2023 r. wskaźnik ten wyniósł 60 tysięcy dolarów"¹⁵⁶.

W 2024 roku białoruska platforma wymiany planuje wyraźnie zintensyfikować wspólne wydarzenia o tematyce handlowej dla przedstawicieli biznesu z **Kirgistanu**. Faktem jest, że pod koniec 2023 roku "ilość transakcji handlowców giełdowych z Kirgistanu wzrosła prawie półtora raza, głównie ze względu na znaczny wzrost zakupów białoruskiego cukru i tarcicy"¹⁵⁷. Jednocześnie kirgiskie firmy prawie nie korzystały z możliwości eksportowych giełdy, mimo że ten Gódkowoazjatycki kraj ma dobrze rozwinięty sektor rolny i może rozszerzyć geografie eksportu produktów rolnych, w tym na Białoruś. W styczniu tego roku BUTB zgodził się na współpracę z Narodową Agencją Inwestycyjną przy Prezydencie Republiki Kirgiskiej. Strony określiły priorytetowe pozycje towarowe dla rozwoju wzajemnej wymiany handlowej. W tym celu Białoruś będzie przyciągać dostawców surowców i przędzy bawełnianej z Kirgistanu. W końcu produkty te są poszukiwane przez białoruskich handlowców, a wzrost ich sprzedaży będzie miał pozytywny wpływ na dynamikę białorusko-kirgiskich obrotów handlowych. Jeśli chodzi o białoruskie dostawy, "główna uwaga zostanie zwrócona na produkty przemysłu cukrowniczego i drzewnego. W 2023 r. te grupy stanowiły prawie cały wolumen białoruskiego eksportu do Kirgistanu za pośrednictwem BUTB. Ponadto Narodowa Agencja Inwestycyjna wyraziła gotowość do pomocy w akredytacji pierwszego brokera z Kirgistanu na BUTB"¹⁵⁸, co zwiększy pulę

¹⁵⁶ Metalurgia, rolnictwo i przemysł lekki. BUTB określi kierunki współpracy z uzbeckim biznesem [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/metallurgija-selskoe-hoziaistvo-i-legprom-butb-oboznachila-napravlenija-sotrudnichestva-s-uzbeks-kim-614003-2024>

¹⁵⁷ Ambasady BUTB i Kirgistanu uzgodniły współpracę [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-posolstvo-kyrgyzstana-dogovorilis-o-sotrudnichestve-609545-2024/>

¹⁵⁸ BUTB i Narodowa Agencja Inwestycyjna Kirgistanu uzgodniły współpracę [Zasób elektroniczny zasób]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-natsionalnoe-agentstvo-po-investitsiam-kyrgyzstana-dogovorilis-o-sotrudnichestve-612497-2024/>

kirgiskich klientów giełdy, których liczba na początku tego roku osiągnęła 25.

Jeśli chodzi o współpracę BUTB z **Azerbejdżanem**, chcielibyśmy przypomnieć, że w 2023 r. ten południowokaukaski kraj znalazł się w pierwszej trójce sprzedawców białoruskich towarów, a pod względem zakupów drewna zajął drugie miejsce, ustępując jedynie Chinom. Ponadto transakcje były regularne, a ich kwota stopniowo rosła. "W rezultacie, w porównaniu ze styczniem-wrześniem ubiegłego [2022] roku, dostawy produktów drzewnych do Azerbejdżanu wzrosły w ujęciu fizycznym 4,3-krotnie do 218 tysięcy metrów sześciennych"¹⁵⁹. Azerbejdżańskie firmy odpowiadały zatem za około jedną czwartą całkowitej ilości tarcicy eksportowanej za pośrednictwem BUTB. Na międzynarodowej wystawie BakuBuild, która odbyła się w październiku 2023 roku w stolicy Azerbejdżanu, białoruska platforma wymiany przyciągnęła potencjalnych nabywców z Azerbejdżanu zainteresowanych importem produktów dla budownictwa. I są wszelkie powody, by sądzić, że w 2024 roku pojawią się nowe interesujące możliwości kontynuowania współpracy z biznesem tego postsowieckiego kraju.

Mówiąc o partnerstwie BUTB z **Mołdawią**, należy zauważyć, że w 2023 r. przeprowadzono pierwsze transakcje giełdowe sprzedaży białego cukru granulowanego i materiałów dla sektora tekstylnego. W pierwszym przypadku pilotażowy zakup wyniósł 210 ton, które zostały zakupione przez firmę będącą największym importerem cukru do Mołdawii. Istnieje prawdopodobieństwo, że "transakcja pilotażowa stanie się punktem wyjścia dla regularnych dostaw białoruskiego cukru do tego kraju, ponieważ ten sam algorytm został wcześniej wykorzystany do budowy współpracy z Kazachstanem i Kirgistanem, które są głównymi nabywcami białoruskiego cukru w transakcjach giełdowych"¹⁶⁰. Ponadto rynek mołdawski jest obiecujący dla eksportu cukrowni z Białorusi, ponieważ kraj ten zużywa rocznie ponad 80 tys. ton tego produktu, a platforma giełdowa zapewnia bezpośredni dostęp do producentów przy niskim ryzyku i przejrzystych cenach rynkowych. W drugim przypadku transakcja między białoruskimi i mołdawskimi podmiotami gospodarczymi została zarejestrowana na

¹⁵⁹ Możliwości eksportowe BUTB zaprezentowane na międzynarodowej wystawie budowlanej w Azerbejdżanie [Zasób elektroniczny zasób]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/eksportnye-vozmozhnosti-butb-predstavlen-na-mezhdunarodnoi-stroitelnoi-vystavke-v-azerbajdzhane-594979-2023/>

¹⁶⁰ Białoruski cukier po raz pierwszy sprzedany do Mołdawii za pośrednictwem giełdy [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/beloruskij-sahar-vpervye-prodan-v-moldovu-cherez-birzhu-573850-2023/>

platformie dóbr przemysłowych i konsumpcyjnych BUTB, w ramach której działa usługa substytucji importu. "Przedmiotem zakupu dokonanego przez jedno z krajowych przedsiębiorstw przemysłu tekstylnego była membrana do laminowania tkanin o wartości 845 tys. br."¹⁶¹. Sugeruje to, że krąg krajów, których mieszkańcy korzystają z tej platformy wymiany w celu sprzedaży towarów na rynku białoruskim, został uzupełniony o Mołdawię. Należy przypuszczać, że ta transakcja z mołdawskimi partnerami będzie początkiem nowego ciekawego doświadczenia w białorusko-mołdawskim handlu elektronicznym.

W tym samym 2023 roku na platformie substytucji importu BUTB zarejestrowano pierwszą transakcję zakupu produktów od firmy z **Tadżykistanu**, kiedy to "w ramach handlu giełdowego krajowe przedsiębiorstwo przemysłu lekkiego zakupiło 40 ton przędzy zgrzebnej - jednego z najbardziej poszukiwanych surowców w przemyśle dziewiarskim - od tadżyckiej organizacji handlowej"¹⁶². Również w tym przypadku giełda pomogła białoruskiemu przedsiębiorstwu zaspokoić popyt na zagraniczne surowce. Ciekawe, że ostatni raz firmy z tego środkowoazjatyckiego kraju wykorzystywały mechanizm giełdowy do pracy na białoruskim rynku 16 lat temu - w 2008 roku. Mamy nadzieję, że nowe transakcje z tadżyckimi biznesmenami na BUTB nie są "tuż za rogiem".

Jest jeszcze jeden interesujący fakt dotyczący współpracy białoruskiej platformy wymiany z partnerami z WNP. W listopadzie ubiegłego roku BUTB zgodził się na rozwój współpracy w 2024 roku z jedną z wiodących elektronicznych platform handlowych **Kazachstanu** - ETS-Tender - w zakresie zamówień korporacyjnych. Planuje się, że "interakcja między stronami będzie miała charakter czysto praktyczny i przyczyni się do zwiększenia udziału producentów i dostawców z Kazachstanu w procedurach przetargowych białoruskich przedsiębiorstw, a także do zwiększenia udziału białoruskich produktów w zamówieniach kazachskich przedsiębiorstw w sektorze publicznym i prywatnym"¹⁶³. Partnerzy z Kazachstanu byli bardzo zainteresowani doświadczeniem BUTB w

¹⁶¹ Firma z Mołdawii po raz pierwszy zawarła umowę na platformie dóbr przemysłowych i konsumpcyjnych BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/kompanija-iz-moldovy-vperve-zakljuchila-sdelku-na-ploschadke-promyshlennyh-i-potrebitelskih-tovarov-578041-2023/>

¹⁶² Zakup produktów zastępujących import w Tadżykistanie po raz pierwszy za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/zakupku-importozameschaj-uschej-produktsii-v-tadzhikistane-vperve-proveli-cherez-butb-560416-2023/>

¹⁶³ BUTB i kazachska platforma ETS-Tender zamierzają współpracować w zakresie zamówień elektronicznych [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-kazahstanskaja-ploschadka-ets-tender-namereny-sotrudnicat-v-sfere-elektronnyh-zakupok-602493-2023/>

organizowaniu handlu wymiennego towarami przemysłowymi i konsumpcyjnymi. W szczególności mówimy o oddzielnej platformie cyfrowej, która umożliwia całodobowe zakupy szerokiej gamy produktów poszukiwanych w różnych sektorach gospodarki: od przemysłu lekkiego i rolnictwa po energię i budowę maszyn. Ponadto w 2022 roku w BUTB wprowadzono usługę substytucji importu, dzięki której białoruskie przedsiębiorstwa mogły szybko zakupić analogi towarów importowanych i zwiększyć sprzedaż własnych produktów. Tak więc z pomocą ETS-Tender w 2024 r. planowane jest przyciągnięcie na aukcje BUTB znacznie większej liczby producentów z Kazachstanu.

FOR AUTHOR USE ONLY

Z Europy do Azji i Afryki

Białoruska Uniwersalna Giełda Towarowa (BUTB) od początku 2024 roku wykazuje imponujące wskaźniki sprzedaży towarów krajowych firmom zagranicznym. Wśród przyczyn udanych wyników platformy giełdowej można wymienić wzrost liczby nabywców niebędących rezydentami, otwarcie nowych rynków, wprowadzenie dodatkowych pozycji towarowych, a także otwarcie przedstawicielstwa giełdy w Szanghaju, rozbudowę sieci brokerów giełdowych w krajach Azji Środkowej, wprowadzenie mechanizmu transakcji giełdowych oraz intensyfikację współpracy z białoruskimi placówkami dyplomatycznymi za granicą. W rezultacie "w okresie styczeń-luty 2024 r. zagraniczni uczestnicy obrotu giełdowego zawarli ponad 1,5 tys. transakcji zakupu białoruskich towarów na łączną kwotę 170 mln USD. W analogicznym okresie ubiegłego roku liczba transakcji wyniosła 155, a ich kwota 14 mln USD"¹⁶⁴.

Obecnie zagraniczni klienci białoruskiej giełdy należą do liderów krajowego rolnictwa i przemysłu drzewnego. Na przykład tarcica jest aktywnie importowana przez Chiny, Azerbejdżan i Uzbekistan, podczas gdy Kazachstan zajmuje pierwsze miejsce w zakupach cukru. Jednocześnie od 1 marca 2024 r. 167 firm z Chin, 116 z Kazachstanu, 108 z Uzbekistanu zostało już akredytowanych w BUTB. 100 - z Azerbejdżanu. W **Europie** - w krajach bałtyckich i Szwajcarii - tradycyjnie poszukiwany jest olej rzepakowy, wysłodki buraczane i melasa. Wiele krajów europejskich planuje zintensyfikować współpracę z BUTB w 2024 roku.

¹⁶⁵W szczególności, w styczniu tego roku BUTB zgodził się na współpracę z **Białorusko-Włoską Izbą Handlową** w zakresie elektronicznego handlu wymiennego w celu ułatwienia eksportu białoruskich produktów rolnych na rynek **włoski**, a także w celu ustanowienia dostaw towarów produkcji włoskiej, na które jest popyt na Białorusi, w tym urządzeń przemysłowych, maszyn specjalnych, części zamiennych i komponentów, ponieważ "włoski biznes jest zainteresowany współpracą z białoruskimi przedsiębiorstwami, a platforma BUTB jest właśnie narzędziem, które pozwala białoruskim przedsiębiorstwom współpracować z białoruskimi przedsiębiorstwami". Należy zauważyć, że od 1 stycznia 2024 r. 22 włoskie firmy były już

¹⁶⁴ Firmy z 23 krajów kupują białoruskie towary na BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/kompanii-iz-23-stran-pokupajut-belorusskie-tovary-na-butb-620798-2024>

¹⁶⁵ BUTB będzie współpracował z Białorusko-Włoską Izbą Handlową [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-budet-sotrudniczat-s-torgovoi-palatoj-belarus-italija-611942-2024/>

akredytowane na białoruskiej platformie giełdowej. W ubiegłym roku ich transakcje giełdowe dotyczyły właściwie tylko zakupu skóry "vet-blue" z białoruskich garbarni. W tym roku wydaje się, że białoruski olej rzepakowy, wysłodki buraczane i melasa będą również poszukiwane przez włoskich partnerów.

Melasa buraczana produkowana przez białoruskie cukrownie cieszy się również dużym popytem na rynku węgierskim. Z tego powodu organizacja jej dostaw za pośrednictwem BUTB może znacznie zwiększyć obroty giełdowe między oboma krajami. Tak więc firmy z **Węgier** są już gotowe do akredytacji na białoruskiej platformie wymiany i uczestniczenia w handlu jako sprzedawcy i nabywcy produktów rolnych. "Jeśli chodzi o eksport z Węgier, mogą to być nasiona rolnicze, które <...> są bardzo poszukiwane przez białoruskich handlowców giełdowych"¹⁶⁶.

Kolejnym interesującym partnerem BUTB w Europie jest **Serbia**. Na dzień 1 grudnia 2023 r. na białoruskiej giełdzie akredytowane były trzy spółki z tego kraju, które z reguły ograniczały się do zakupu tarcicy. Jednak pod koniec ubiegłego roku na BUTB zarejestrowano pierwszą transakcję sprzedaży masła do Serbii. "Wielkość próbnej dostawy wyniosła 20 ton, a kupującym był serbski importer żywności akredytowany w listopadzie 2023 r."¹⁶⁷. Należy przypuszczać, że po wypracowaniu całego schematu zakupu tego produktu, dostawy masła na rynek serbski staną się regularne.

Mówiąc o planach współpracy BUTB z **Turcją** w 2024 roku, chcielibyśmy przypomnieć, że w ubiegłym roku liczba tureckich firm akredytowanych do udziału w handlu giełdowym wzrosła z 32 do 70, co zwiększyło liczbę transakcji o 2,7 razy w tym okresie. Jednocześnie największym popytem ze strony tureckich podmiotów gospodarczych cieszyły się produkty do obróbki drewna i złom metali, które stanowiły ponad 90 procent białorusko-tureckiego obrotu giełdowego. Import stanowił tylko około dwóch procent. Były to głównie dostawy przędzy wiskozowej dla białoruskich przedsiębiorstw tekstylnych. W marcu 2024 roku na forum biznesowym zorganizowanym przez Narodowe Centrum Marketingowe we współpracy ze **Stowarzyszeniem Tureckich Biznesmenów** postawiono priorytetowe zadanie rozszerzenia asortymentu towarów objętych handlem wymiennym z

¹⁶⁶ Węgierski biznes jest zainteresowany wymianą handlową produktów rolnych z Białorusią [Elektroniczny zasób]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/vengerskii-biznes-zainteresovan-v-birzhevoi-torgovle-selhozproduksiej-s-belarusiju-615721-2024/>

¹⁶⁷ Białoruskie masło po raz pierwszy zrealizowane w Serbii za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/beloruskoe-slivnochnoe-maslo-vpervye-realizovano-v-serbiiu-cherez-butb-604633-2023/>

tym krajem w celu "przyciągnięcia do BUTB tureckich przedsiębiorstw z takich dziedzin jak rolnictwo, budowa maszyn i przemysł chemiczny, co przyczyni się do wzrostu białorusko-tureckich obrotów w handlu wymiennym"¹⁶⁸. W sektorze rolno-przemysłowym Białoruś już pracuje nad dostawami białoruskich olejów roślinnych, mleka w proszku, wyśladków buraczanych i melasy do Turcji. Białoruś może również zażądać tureckich części zamiennych i komponentów do samochodów i maszyn, a także urządzeń przemysłowych. W rezultacie w ramach forum biznesowego osiągnięto porozumienia w sprawie akredytacji importerów produktów mięsnych i produktów przetwórstwa nasion oleistych z Turcji w BUTB. Ponadto dostawcy części zamiennych do maszyn budowlanych, urządzeń sanitarnych i materiałów polimerowych z tego kraju są zainteresowani udziałem w tych przetargach.

Wśród krajów **azjatyckich** firmy z Chin tradycyjnie mocno handlowały na białoruskiej giełdzie w 2024 roku. BUTB planuje dalszy wzrost zarówno eksportu białoruskich produktów rolnych, jak i chińskiego importu metali i wyrobów metalowych poprzez udział w międzynarodowych imprezach wystawienniczych w Niebiańskim Imperium. W szczególności, w marcu i kwietniu tego roku specjaliści BUTB odwiedzili trzy autorytatywne fora jednocześnie. Po pierwsze, na jednej z największych wystaw żywności w **Chinach - China International Allfood Expo** w Shenzhen w prowincji Guangdong, w której uczestniczyło ponad 1500 producentów z całego świata. W wyniku spotkań z ponad 50 chińskimi firmami "osiągnięto porozumienia w sprawie akredytacji nabywców odtłuszczonego mleka w proszku, serwatki w proszku i wołowiny na targach BUTB. Ponadto chińscy producenci linii pakujących, zamrażarek, pasteryzatorów i systemów napełniania napojów wykazali zainteresowanie białoruską platformą wymiany"¹⁶⁹.

Po drugie, na **Qingdao International Metal Processing Equipment Expo**, międzynarodowej specjalistycznej wystawie metalurgii i **przetwórstwa** metali, gdzie "główni dostawcy blachy stalowej, rur walcowanych, stopów odlewniczych oraz kabli i drutów ogłosili gotowość do udziału w handlu giełdowym"¹⁷⁰. Już w marcu na giełdzie BUTB zawarto pierwszą transakcję

¹⁶⁸ Kwota transakcji tureckich firm na BUTB w 2023 r. wzrosła prawie trzykrotnie [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/summa-sdelok-turetskih-kompanij-na-butb-v-2023-godu-vyrosla-pochti-v-tri-raza-619661-2024/>

¹⁶⁹ BUTB wziął udział w wystawie żywności w Chinach [Zasób elektroniczny]. 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-prinjala-uchastie-v-prodovolstvennoj-vystavke-v-kitae-619317-2024/>

¹⁷⁰ BUTB planuje zwiększyć dostawy metali i wyrobów metalowych z Chin [Zasób

sprzedaży produktów zastępujących import przez chińskiego rezydenta. Przedmiotem transakcji była próbna partia tarcz do cięcia rur. Sprzedającym "był duży dostawca sprzętu, części zamiennych i komponentów dla przemysłu stalowego, cementowego i elektroenergetycznego z Qingdao (prowincja Shandong), a kupującym było białoruskie przedsiębiorstwo metalurgiczne"¹⁷¹. Fakt ten pokazuje, że lista państw, których mieszkańcy dostarczają swoje produkty na Białoruż, korzystając z usługi substytucji importu dostępnej na platformie towarów przemysłowych i konsumpcyjnych BUTB, wzrosła do ośmiu.

Po trzecie, na **135. Targach Kantońskich**, które odbyły się w kwietniu w Guangzhou, specjaliści BUTB przeprowadzili "merytoryczne negocjacje z wieloma dużymi producentami oświetlenia, sprzętu wideo, specjalistycznych maszyn i elektroniki". Elektronika, zainteresowana wejściem na rynek białoruski poprzez handel giełdowy"¹⁷². Chodzi o to, że pomimo przesunięcia nacisku na import i konsumpcję krajową, które obserwuje się w Chinach w ostatnich latach, znaczna część chińskich przedsiębiorstw jest nadal zorientowana na eksport i jest gotowa wykorzystać wszelkie możliwości dotarcia do potencjalnych nabywców, w tym z pomocą BUTB, biorąc pod uwagę nie tylko eksport, ale również zawieranie transakcji wymiany tranzytowej z firmami z państw trzecich, w szczególności z Azji środkowej - Tadżykistanu i Uzbekistanu.

W tym samym kwietniu pojawił się drugi broker-rezydent z Imperium Niebieskiego, akredytowany przez BUTB w 2024 r. w ramach zestawu środków mających na celu rozwój handlu wymiennego z Chinami i innymi krajami azjatyckimi - firma **VIA Technology Import and Export Limited**, która "zamierza pomagać organizacjom importerskim z krajów dalekiego łuku w zakupie białoruskich towarów na giełdach"¹⁷³. Na początkowym etapie nowy broker planuje skupić się na krajach Azji Południowej i Południowo-Wschodniej - Indiach, Bangladeszu, Pakistanie, Kambodży. Wcześniej firma ta współpracowała już z nabywcami tarcicy z Chin, a teraz

elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-planiruet- uvelichit-postavki-metallov-i-metalloizdelij-iz-kitaja-620557-2024/>.

¹⁷¹ Chińskie przedsiębiorstwo po raz pierwszy zrealizowało produkty poprzez usługę substytucji importu BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/kitajskoe-predpriatie-vpervye-realizovalo-produktsiju-cherez-servis-importozameschenija-butb-622959-2024/>

¹⁷² Platforma BUTB zainteresowała producentów maszyn i urządzeń z Chin [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/ploschadka-butb- zainteresovala-proizvoditelej-tehniki-i-oborudovaniya-iz-kitaja-630456-2024/>

¹⁷³ Nowy broker BUTB ułatwi eksport białoruskich towarów do krajów dalekiego łuku [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/novyi- broker-butb-posodejstvuet-eksportu-belorusskih-tovarov-v-strany-dalnej -dugi-625415-2024/>.

planuje rozszerzyć swoje doświadczenie we współpracy z BUTB na inne pozycje towarowe, zapewniając logistykę i, w razie potrzeby, pomagając we wzajemnych rozliczeniach. Ogólnie rzecz biorąc, w wyniku przeprowadzonych prac kwota transakcji chińskich firm na BUTB "w pierwszym kwartale [2024 r.] wzrosła 7,5-krotnie do 56,3 mln USD"¹⁷⁴. Jednocześnie produkty z drewna stanowiły cały wolumen sprzedaży eksportowej.

Wśród krajów **Azji Wschodniej** interesująca jest współpraca BUTB z **Mongolią**. Po pierwsze, w 2024 r. planowane jest zwiększenie eksportu białoruskiego cukru, który jest obecnie bardzo poszukiwany przez mongolskich producentów napojów bezalkoholowych, poprzez handel giełdowy. "Tylko w pierwszym kwartale tego roku do Mongolii sprzedano 2,7 tys. ton białoruskiego cukru. Kolejnym etapem jest organizacja zakupów produktów mlecznych i mąki"¹⁷⁵. W szczególności opracowywana jest kwestia dostaw na rynek mongolski krajowego masła, odtłuszczonego mleka w proszku i mąki pszennej. Osiągnięto już porozumienia z potencjalnymi nabywcami tych towarów - dużymi sieciami handlowymi i dystrybutorami. Jeśli chodzi o kraje **Azji Środkowej**, w 2024 r. BUTB planuje znacznie zwiększyć obroty handlowe poprzez wykorzystanie potencjału eksportowego platformy wymiany z **Turkmenistanem**. W szczególności stawia się na takie produkty, na które jest popyt na rynku turkmeńskim, jak tarcica, produkty mleczne i cukier. "Obecnie na giełdzie akredytowanych jest 14 rezydentów Turkmenistanu, którzy korzystają z mechanizmu wymiany głównie na zakup tarcicy z drewna miękkiego"¹⁷⁶. W celu poszerzenia bazy nabywców tych produktów, a także rozwoju innych obiecujących obszarów współpracy ze Ęrodowiskami biznesowymi kraju, specjaliści BUTB odwiedzili Aszchabad w marcu tego roku. Odbyli oni szereg spotkań z potencjalnymi importerami produktów leśnych i przedsiębiorstwami przemysłu spożywczego Turkmenistanu zainteresowanymi zakupem odtłuszczonego mleka w proszku i białego cukru granulowanego na Białorusi. Ponadto, w wyniku negocjacji z **Państwową Giełdą Towarowo-Surowcową Turkmenistanu** (GTSBT), osiągnięto porozumienie w sprawie

¹⁷⁴ Kwota transakcji chińskich firm na BUTB w pierwszym kwartale wzrosła 7,5-krotnie do 56,3 mln USD [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/summa-sdelok-kitajskih-kompanij-na-butb-v-i-kvartale-voztrosla-v-75-raz-do-563-mln-630224-2024/>.

¹⁷⁵ Mongolia jest zainteresowana importem białoruskiej mąki i produktów mlecznych [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/mongoliia-zainteresovana-v-importe-belorusskoi-muki-i-molochnoi-produktsii-624977-2024/>.

¹⁷⁶ BUTB liczy na aktywację handlu walutowego z Turkmenistanem [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-rasschitvvaet-na-aktivizatsiiu-birzhevoi-torgovli-s-turkmenistanom-622734-2024/>.

wymiany doświadczeń, technologii i rozwoju metodologii w dziedzinie elektronicznego handlu giełdowego, a także rozważana jest możliwość wzajemnej akredytacji maklerów giełdowych BUTB i GTSBT do udziału w handlu na obu platformach.

W **Kirgistanie** BUTB połączy wysiłki na rzecz rozwoju handlu giełdowego z **Kirgiską Izłą Przemysłowo-Handlową**. Jeszcze w lutym 2024 r. strony zidentyfikowały obiecujące obszary współpracy, których wdrożenie zwiększy liczbę kirgiskich firm korzystających z mechanizmu wymiany i zwielokrotni wolumen transakcji zawieranych przez mieszkańców tego środkowoazjatyckiego kraju na platformie BUTB. W szczególności Izba Przemysłowo-Handlowa Kirgistanu wyraziła gotowość do pomocy w przyciągnięciu nowych uczestników spośród członków Izby, a także do pomocy w znalezieniu firmy, która zostałaby brokerem BUTB w tym kraju. Jeśli chodzi o towary będące przedmiotem zainteresowania wzajemnego handlu giełdowego, celowy jest eksport tarcicy, produktów przetwórstwa buraków cukrowych, mleka w proszku i armatury stalowej do Kirgistanu za pośrednictwem platformy wymiany, podczas gdy surowce spożywcze, artykuły spożywcze i włókno bawełniane będą poszukiwane na rynku białoruskim. Pragniemy dodać, że od połowy lutego tego roku "25 mieszkańców Kirgistanu jest akredytowanych w BUTB. Na koniec 2023 r. liczba transakcji traderów giełdowych z tego kraju wzrosła o 34% dzięki zakupom białoruskiej tarcicy i cukru"¹⁷⁷.

A w **Kazachstanie** w lutym 2024 r. BUTB akredytował nowego brokera, **Profit Standard LLP**, który skoncentruje się na organizacji regularnych dostaw produktów białoruskiego przemysłu drzewnego na rynek Kazachstanu. Chodzi o to, że w 2023 r. udział tarcicy w strukturze transakcji z rezydentami Kazachstanu był stosunkowo niewielki, dlatego przy pomocy kazachskiego brokera planowane jest zwiększenie tego kluczowego wskaźnika, a także przyciągnięcie na giełdę nowych uczestników, gotowych do pracy w charakterze sprzedających lub kupujących. Należy zauważyć, że "w ubiegłym roku [2023] suma transakcji giełdowych kazachstańskich firm wzrosła o 13%. Jednocześnie lwia część obrotów handlowych stanowił import białoruskiego cukru, a zakupy produktów z drewna były nieregularne. W rezultacie stanowiły one tylko około 3% całkowitej sprzedaży białoruskich towarów do Kazachstanu"¹⁷⁸. Dla porównania, produkty

¹⁷⁷ Izba Przemysłowo-Handlowa Kirgistanu będzie promować rozwój handlu wymiennego z Białorusią [Elektroniczny zasób]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/torgovo-promyshlennaja-palata-kvrgvzstana-budet-sodejstvovat-razvitiu-birzhevoj-torgovli-s-belarusiju-617034-2024/>

¹⁷⁸ Akredytowany broker BUTB w Kazachstanie [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL:

drzewne mają znacznie większy udział w handlu z sąsiadami Kazachstanu, takimi jak Uzbekistan, Kirgistan i Turkmenistan.

Na koniec przyjrzyjmy się rozwojowi współpracy między białoruską platformą wymiany a krajami **afrykańskimi**. BUTB planuje promować efektywne możliwości handlu elektronicznego na tym kontynencie i już sformułował "jasne cele wykorzystania mechanizmu wymiany w celu intensyfikacji wzajemnego handlu i zwiększenia obrotów handlowych w tym roku z partnerami afrykańskimi"¹⁷⁹, w tym z **Egiptem**. Już w maju 2024 r. egipska firma **International Co. for Industry & Projects** została pierwszym brokerem BUTB w tym afrykańskim kraju. W koŃcu "posiada szeroką sieć kontaktów biznesowych w Egipcie i poza nim, a także własny magazyn i powierzchnię biurową w Kairze, które mogą być udostępnione białoruskim eksporterom pracującym dla BUTB"¹⁸⁰. Nowy partner BUTB planuje nie ograniczać się do rynku egipskiego, lecz dostarczać białoruskie towary do Algierii, Maroka, Sudanu i Tunezji, gdzie również istnieje duże zapotrzebowanie na białoruskie produkty. Planuje się rozwój handlu wymiennego między Białorusią a Egiptem zarówno w już rozwiniętych obszarach towarowych, jak i wykorzystanie nowych płynnych pozycji, w tym produktów mlecznych, cukru i skrobi ziemniaczanej. "W przeszłości egipskie firmy kupowały już produkty drzewne na giełdzie, więc ten kierunek jest z pewnością jednym z priorytetowych. Jednak <...> białoruskie produkty rolne są również bardzo poszukiwane w Egipcie. W związku z tym uruchomienie dostaw mleka w proszku i serwatki, cukru buraczanego i skrobi ziemniaczanej na rynek egipski znacznie zwiększy obroty handlu giełdowego z Białorusią"¹⁸¹. W przyszłości nowy broker zamierza eksportować białoruskie towary do krajów sąsiadujących z Egiptem, co stanowi zupełnie inną skalę i możliwości.

Kolejnym egipskim podmiotem gospodarczym zainteresowanym akredytacją BUTB do prowadzenia działalności eksportowo-importowej na rynku białoruskim jest **KATO Investment Holding**, który planuje zaopatrywać Egipt w białoruską tarcicę, produkty mleczarskie, cukier, oleje roślinne i włókna syntetyczne, a Białoruż w egipskie produkty polimerowe, przCdzC

<https://www.belta.by/economics/view/butb-akkreditovala-brokera-v-kazahstane-615531-2024/>

¹⁷⁹ Zaleskii, B. Realizacja potencjału gospodarczego w warunkach turbulencji na świecie / Boris Zaleskii. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2024. - C. 70.

¹⁸⁰ BUTB rozważa akredytację brokera w Egipcie [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-rassmatrivaet-vozmozhnost-akkreditatsii-broker-v-egipte-615805-2024/>

¹⁸¹ Broker BUTB w Egipcie będzie dostarczał białoruskie towary do Afryki Północnej [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/broker-butb-v-egipte-budet-postavliat-belorusskie-tovary-v-severnuiu-afriku-631847-2024/>

bawełnianą oraz produkty owocowo-warzywne. A "to tylko fundament, na którym bĆdą budowane dalsze interakcje miĆdzy egipskim holdingiem a giełdą, ponieważ zakres wzajemnych interesów Białorusi i Egiptu jest znacznie szerszy"¹⁸². Pozostaje tylko dodać, Źe od 1 lutego 2024 roku na białoruskiej giełdzie akredytowanych jest juĹ piĆciu rezydentów z tego afrykańskiego kraju, w strukturze transakcji których dominuje import wyrobów stolarskich z Białorusi. Jednak w najbliższej przyszłości sytuacja w tej kwestii prawdopodobnie zmieni się na lepsze. Zarówno pod względem liczby rezydentów, jak i różnorodności transakcji.

Kolejnym potencjalnym partnerem na kontynencie afrykańskim, z którym BUTB zamierza rozwijać handel giełdowy, jest **Algieria**, ponieważ rynek tego kraju jest interesujący dla białoruskich eksporterów z wielu powodów. Po pierwsze, ze względu na wysoki popyt na rozpuszczalniki ze strony lokalnych konsumentów. Po drugie, istnieje możliwość wejścia na rynki krajów sąsiednich poprzez Algierię. Tak więc, stosując mechanizm handlu giełdowego dla dostaw mięsa, nabiału i produktów olejowo-tłuszczowych, na które jest tu duże zapotrzebowanie, handel tymi towarami za pośrednictwem platformy giełdowej zapewni dodatkowy kanał sprzedaży dla firm eksportujących z Białorusi, a algierscy importerzy będą mieli możliwość zakupu bezpośrednio od białoruskich producentów. Na międzynarodowej wystawie przemysłu spożywczego DJAZAGRO, która odbyła się w kwietniu tego roku w Algierii, specjaliści BUTB przyciągnęli algierskie firmy, które są gotowe importować produkty rolne z Białorusi, a także organizacje partnerskie, które mogą pomóc w rozwoju białorusko-algierskiego handlu wymiennego. Wśród nich jest Algierskie Stowarzyszenie Pracodawców, które juĹ wyraziło zainteresowanie współpracą z BUTB w zakresie informowania środowiska biznesowego tego kraju o potencjale i zaletach wykorzystania białoruskiej platformy wymiany we wzajemnym handlu. W wyniku tych negocjacji "osiągnięto porozumienia w sprawie sprzedaży białoruskiego mleka w proszku i oleju rzepakowego na rynek algierski, które są obecnie aktywnie dostarczane do krajów europejskich i azjatyckich"¹⁸³. W 2024 r. BUTB planuje również podjąć wspólne kroki z innym krajem afrykańskim, **Tanzanią**, w celu zorganizowania udziału tanzańskich firm w handlu giełdowym towarami rolnymi i kapitałowymi. W tym celu zostanie

¹⁸² BUTB uprości dostęp egipskiego biznesu do rynku Białorusi [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/society/view/butb-uprostit-dostup-egipetskogo-biznesa-na-rynok-belarusi-618011-2024/>

¹⁸³ BUTB zamierza rozwijać handel wymienny produktami rolnymi z Algierią [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-namerena-razvivat-birzheviu-torgovliu-selhozproduktsei-s-alzhirom-630079-2024/>

opracowany plan działań informujących tanzański biznes . W prace te zaangażowana **będzie Tanzańska Izba Handlu, Przemysłu i Rolnictwa**, "która zrzesza około 9 tysięcy firm z różnych gałęzi przemysłu i rolnictwa. Wiele z nich jest aktywnie zaangażowanych w działalność eksportowo-importową..."¹⁸⁴ . Strony utworzyły również wspólną listę pozycji towarowych w celu zorganizowania wzajemnie korzystnego handlu wymiennego między białoruskimi i tanzańskimi firmami. Tak więc lista obiecujących towarów na eksport do Tanzanii obejmuje środki ochrony roślin, mikronawozy, dodatki paszowe i produkty petrochemiczne, podczas gdy nasiona do siewu, żywność, surowce dla przemysłu spożywczego i przędza bawełniana są uwzględnione w dostawach na Białoruś. Podsumowując. Na dzień 1 maja 2024 r. na BUTB akredytowane były 7 192 spółki niebędące rezydentami z 70 krajów. Oznacza to, że od początku tego roku na giełdę przybyło 345 nowych traderów z 36 krajów. A przez cztery miesiące kwota transakcji eksportowych zawartych na BUTB "przekroczyła kwotę kontraktów importowych o 138 mln USD. Jednocześnie, w porównaniu do okresu styczeń-kwiecień 2023 r., wolumen eksportu giełdowego wzrósł pod względem wartości 10-krotnie..."¹⁸⁵ . Wszystkie te fakty pokazują, że BUTB rozwija handel giełdowy na różnych kontynentach i w różnych krajach, zarówno pod względem rozwiniętych kierunków towarowych, jak i ułatwiając powstawanie nowych pozycji eksportowo-importowych, co w najbliższej przyszłości znacznie zwiększy obroty handlu giełdowego Białorusi z partnerami - od Europy po Azję i Afrykę.

¹⁸⁴ BUTB pracuje nad udziałem firm z Tanzanii w obrocie giełdowym [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-prorabatvvaet-uchastie-kompanii-iz-tanzanii-v-birzhevyh-torgah-622486-2024/>

¹⁸⁵ Nadwyżka w handlu zagranicznym BUTB od początku roku wyniosła 138 mln USD [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/polozhitelnoe-saldo-vneshnei-torgovli-butb-s-nachala-goda-sostavilo-138-mln-632116-2024>

Rozwijanie partnerstw zarówno w znanych w znanych obszarach, jak i w nowych obszarach

W 2024 roku Białoruska Uniwersalna Giełda Towarowa (BUTB) nadal aktywnie działa na rynku Chińskiej Republiki Ludowej (ChRL) w celu rozwoju możliwości eksportowo-importowych i zwiększenia obrotów giełdowych między oboma krajami. Świadczą o tym liczby: na początku października tego roku BUTB akredytował już 224 rezydentów z ChRL, z których trzech ma status maklerów giełdowych. A "przez siedem miesięcy 2024 r. kwota transakcji chińskich podmiotów gospodarczych osiągnęła 84 mln USD, czyli 2,6 razy więcej niż w tym samym okresie 2023 r."¹⁸⁶. W tym samym czasie mieszkańcy Niebiańskiego Imperium kupowali i sprzedawali na białoruskiej platformie giełdowej głównie drewno, mięso i produkty mleczne, wyroby z metali żelaznych i sprzęt przemysłowy. Jednym ze skutecznych narzędzi promocji BUTB na rynku chińskim jest udział tej platformy wymiany w międzynarodowych wystawach odbywających się w różnych regionach Chin.

Na przykład w czerwcu tego roku BUTB po raz pierwszy wziął udział w **międzynarodowej wystawie EXPO "Chiny-Eurazja", która** odbyła się w Urumqi, centrum administracyjnym Regionu Autonomicznego Xinjiang Uygur. Biorąc pod uwagę tematykę wystawy, główny nacisk na stoisku BUTB został położony na produkty rolne i przemysłowe. Odwiedzający mogli zapoznać się z nomenklaturą towarową i możliwościami eksportowo-importowymi białoruskiej platformy wymiany, a także skonsultować się w kwestiach akredytacji na giełdzie i udziału w handlu. Ponadto na stoisku BUTB istniała możliwość obejrzenia rzeczywistych zamówień kupna i sprzedaży złożonych przez białoruskie przedsiębiorstwa na giełdzie, co umożliwiło prowadzenie merytorycznych negocjacji z chińskimi importerami i eksporterami. Należy zauważyć, że udział w tym forum wystawienniczym pomógł przyciągnąć do BUTB przedsiębiorstwa produkcyjne i handlowe z całego Regionu Autonomicznego Sinciang-Uygur. Dzięki giełdzie mogą oni handlować z białoruskimi firmami bez pośredników szeroką gamą towarów: od włókien bawełnianych i nasion oleistych po sprzęt przemysłowy i maszyny specjalne. Jeszcze jeden ważny szczegół: w 2024 r. tendencja do dywersyfikacji struktury białorusko-chińskiego obrotu giełdowego stała się

¹⁸⁶ BUTB pomoże chińskim producentom włókien syntetycznych wejść na białoruski rynek [Elektroniczny zasób]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-pomozhet-kitajskim-proizvoditeljam-sinteticheskogo-voлокna-vviti-na-belorusskij-rynok-652563-2024>

wyraźniejsza. Tak więc "suma transakcji z towarami innymi niż produkty do obróbki drewna wzrosła ponad 8-krotnie w okresie styczeń-maj. W szczególności platforma wymiany była wykorzystywana przez chińskich producentów do dostarczania Białorusi wyrobów z metali żelaznych i nieżelaznych, części zamiennych i komponentów do maszyn i urządzeń, surowców dla przemysłu spożywczego"¹⁸⁷. BUTB spodziewa się, że udział produktów kompleksu rolno-przemysłowego, metalurgii i przemysłu lekkiego w całkowitym wolumenie handlu wymiennego między Białorusią a Chinami będzie rósł w miarę pojawiania się nowych uczestników z regionów ChRL.

W lipcu 2024 roku, dzięki udziałowi BUTB w międzynarodowej wystawie **przemysłu aluminiowego Aluminium China 2024**, która odbyła się w Szanghaju, ponad dwudziestu chińskich producentów metali ogłosiło gotowość wejścia na giełdowy rynek towarowy Białorusi. Za pośrednictwem BUTB "planuje się zaopatrzyć białoruski rynek w aluminiowe rury, profile, blachy, folie i inne poszukiwane produkty"¹⁸⁸. W ten sposób krąg zagranicznych dostawców walcowanych wyrobów aluminiowych, korzystających z białoruskiej platformy, rozszerzy się, a konsumenci z Białorusi będą mogli dokonywać zakupów na korzystniejszych warunkach. Pojawienie się nowych producentów aluminium z Chin powinno mieć nie tylko pozytywny wpływ na wielkość sprzedaży, ale także zwiększyć efekt ekonomiczny mechanizmu wymiany dla białoruskich przedsiębiorstw z sektora realnego.

W sierpniu tego roku, w tym samym Szanghaju, delegacja BUTB uczestniczyła w międzynarodowej wystawie **materiałów termoizolacyjnych i technologii energooszczędnych TIM Expo Shanghai**, gdzie prowadziła negocjacje w sprawie współpracy z wiodącymi chińskimi producentami włókien syntetycznych w kwestii sprzedaży ich produktów na giełdzie. A "szereg chińskich firm wyraziło gotowość do składania ofert na sprzedaż najbardziej poszukiwanych na Białorusi rodzajów włókien na platformie towarów przemysłowych i konsumpcyjnych BUTB". W ten sposób białoruskie przedsiębiorstwa przemysłu lekkiego będą mogły kupować potrzebne im surowce od dostawców z Imperium Niebieskiego

¹⁸⁷ Elektroniczne narzędzia BUTB są prezentowane na EXPO "Chiny-Eurazja" [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/elektronnye-instrumenty-butb-predstavleny-na-ekspo-kitaj-evrazii-a-643984-2024/>.

¹⁸⁸ Chińscy producenci aluminium są gotowi wejść na rynek giełdowy Białorusi [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/kitaiskie-proizvoditeli-aluminiija-gotovy-vyti-na-birzhevoi-rynok-belarusi-645865-2024/>.

zweryfikowanych przez giełdę bez pośredników"¹⁸⁹. Umożliwi to nie tylko zwiększenie efektywności działalności zakupowej białoruskich oferentów, ale również przyczyni się do dalszego wzmocnienia stosunków handlowych i gospodarczych między Białorusią a Chinami.

Należy zauważyć, że w tym roku BUTB zwraca szczególną uwagę na zaangażowanie nierezydentów Białorusi w handel giełdowy towarami przemysłowymi i konsumpcyjnymi. W okresie styczeń-lipiec 2024 r. firmy z ośmiu krajów, w tym z Chin, zawarły transakcje na takie towary. Transakcje stały się częstsze, a w przypadku niektórych towarów stały się regularne. Na przykład w tym roku Chiny dostarczyły Białorusi części zamienne i komponenty do maszyn, narzędzi przemysłowych i sprzętu technologicznego. Co więcej, były to głównie produkty zastępujące import.

Osobnym tematem w tym kontekście jest działalność przedstawicielstwa BUTB w Szanghaju, które zostało otwarte w 2023 roku. Jego specjaliści już teraz regularnie uczestniczą w najważniejszych wystawach branżowych, forach, konferencjach i innych wydarzeniach biznesowych w Chinach. Bezpośredni kontakt z przedstawicielami chińskiego biznesu zapewnia dodatkowe możliwości informowania potencjalnych oferentów o narzędziach i usługach BUTB, a także upraszcza interakcję z już akredytowanymi firmami.

Wreszcie, na początku września 2024 r., możliwości zakupu produktów przemysłu drzewnego Białorusi na aukcji BUTB zostały zaprezentowane na **Międzynarodowej Konferencji na temat Współpracy w Produkcji Artykułów Gospodarstwa Domowego i Materiałów Budowlanych w Chinach i Azji Środkowej**, która odbyła się w Xi'an, centrum administracyjnym prowincji Shaanxi. W wydarzeniu, zorganizowanym przez International Chamber of Furniture and Décor of China oraz Furniture Chamber of Commerce tej prowincji, wzięło udział około 400 podmiotów gospodarczych zajmujących się produkcją i sprzedażą mebli, materiałów budowlanych i elementów wyposażenia wnętrz. Angażując te firmy w handel wymienny, BUTB planuje rozszerzyć pulę chińskich importerów białoruskich produktów z tarcicy, a także ustanowić dostawy paneli drewnianych do Chin, które są szczególnie poszukiwane w przemyśle meblarskim kraju.

Wiadomo, że w bieżącym roku mieszkańcy ChRL są największymi nabywcami produktów do obróbki drewna na platformie giełdowej, ale

¹⁸⁹ BUTB pomoże chińskim producentom włókien syntetycznych wejść na białoruski rynek [Elektroniczny zasób]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-pomozhet-kitajskim-proizvoditeljam-sinteticheskogo-volokna-vviti-na-belorusskij-rynok-652563-2024>

potencjał współpracy w tym obszarze jest daleki od wyczerpania. "Przez 9 miesięcy 2024 r. chińscy uczestnicy kupili na giełdzie prawie 672 tys. metrów sześciennych tarcicy, 2,4-krotnie przekraczając liczbę osiągniętą w okresie styczeń-wrzesień 2023 roku. Wzrost sprzedaży związany jest ze zmniejszeniem zapasów tarcicy na rynku krajowym Chin, co stymuluje popyt na import z Białorusi"¹⁹⁰. Tradycyjnie największym popytem ze strony chińskich uczestników cieszyła się tarcica z drewna miękkiego. Jednocześnie na aukcji prezentowane są również inne rodzaje produktów przemysłu drzewnego, które mogą być interesujące dla strony chińskiej. W szczególności giełda jest gotowa pomóc firmom meblarskim z Chin w zakupie białoruskich płyt wiórowych i pilśniowych. W końcu wiodący producenci tych towarów są akredytowani na białoruskiej platformie giełdowej, co znacznie ułatwi chińskim eksporterom wejście na białoruski rynek.

Wszystkie te fakty pokazują, że BUTB "planuje dalsze zwiększenie zarówno eksportu białoruskich produktów rolnych, jak i chińskiego importu metali i wyrobów metalowych poprzez udział w międzynarodowych imprezach wystawienniczych w Niebiańskim Imperium"¹⁹¹, w celu rozwoju handlu wymiennego w różnych regionach Chin, zarówno w rozwiniętych obszarach towarowych, jak i w nowych pozycjach, które znacznie zwiększą ogólną wielkość białorusko-chińskich obrotów handlowych.

W drugiej połowie 2024 r. BUTB rozszerza również współpracę z innymi krajami na kontynencie azjatyckim, w tym z **Mongolią, Koreą Południową, Wietnamem, Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi, Omanem, Jordanią i Turcją.**

Na przykład w czerwcu tego roku BUTB podpisał memorandum o współpracy z **Mongolską Giełdą Towarową** w celu połączenia zasobów, technologii i doświadczenia obu platform wymiany oraz nadania nowego impulsu współpracy handlowej i gospodarczej między Białorusią a Mongolią. Strony skupią się na produktach rolno-przemysłowych. Jednocześnie "w oparciu o asortyment towarów dostępnych obecnie na giełdach białoruskich i mongolskich, najbardziej obiecującymi pozycjami dla dostaw do Mongolii są cukier i produkty mleczne, natomiast Białoruś powinna importować surowce dla przemysłu włókienniczego, przede

¹⁹⁰ Planowana jest realizacja dużej partii białoruskiej celulozy na eksport za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/krupnuiu-partiiu-beloruskoj-tselliulozy-planiruetsja-realizovat-na-eksport-cherez-butb-667638-2024/>.

¹⁹¹ Zalessky, B. Punkty wzrostu białoruskiej gospodarki w dynamice globalnych wyzwań / Boris Zalessky. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2024. - C. 6.

wszystkim wełn i kaszmir".¹⁹²

Przypomnijmy, że do niedawna tylko białoruski cukier był eksportowany do Mongolii przy użyciu mechanizmu wymiany. W ciągu czterech miesięcy 2024 roku na rynek mongolski sprzedano nieco mniej niż cztery tysiące ton tego produktu o wartości około 2,5 miliona dolarów. A już w maju tego roku w BUTB zawarto dwie pierwsze umowy na dostawę odtłuszczonego mleka w proszku do tego wschodnioazjatyckiego kraju. "Nabywcą był znany mongolski producent produktów mlecznych i kwaśnego mleka. Całkowity wolumen próbnego zakupu wyniósł

73 t. Pomoc w przyciągnięciu pierwszego mongolskiego importera białoruskich produktów mlecznych do obrotu giełdowego zapewnił akredytowany broker BUTB w Mongolii - United Meres Machinery Company".¹⁹³

Fakt ten można uznać za przełomowe wydarzenie w rozwoju białorusko-mongolskiej wymiany handlowej, zwłaszcza że rozszerzenie asortymentu towarów ma pozytywny wpływ na wielkość obrotów giełdowych i przyczynia się do wzrostu aktywności biznesowej zarówno sprzedawców z Białorusi, jak i nabywców z Mongolii. Ponadto strony planują opracować kwestię zaopatrzenia rynku mongolskiego w białorską tarcicę, na którą istnieje duże zapotrzebowanie w sektorze budowlanym kraju. Pozostaje tylko dodać, że sześciu mieszkańców Mongolii zostało już "akredytowanych w BUTB", z których jeden ma status maklera giełdowego. W okresie styczeń-maj 2024 r. kwota transakcji giełdowych mongolskich traderów osiągnęła 2,5 mln USD¹⁹⁴.

Kolejny kraj Azji Wschodniej, **Republika Korei**, jest bardzo obiecującym rynkiem dla białoruskich firm drzewnych. Koreańscy rezydenci BUTB uczestniczą w handlu giełdowym produktami drzewnymi od listopada 2023 r., stopniowo zwiększając wolumen transakcji. W pierwszej połowie tego roku kupili prawie sześć tysięcy metrów sześciennych tarcicy iglastej. Pod koniec lipca 2024 r. "dwie firmy z Republiki Korei specjalizujące się w imporcie, produkcji i dystrybucji produktów drzewnych ogłosiły gotowość

¹⁹² Giełdy towarowe Białorusi i Mongolii planują współpracować w handlu produktami rolnymi [Zasób elektroniczny]. - Zasób]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/tovarnye-birzhi-belarusi-i-mongolii-planiruiut-sotrudnichat-v-torgovle-selhozproduksiej-635733-2024/>

¹⁹³ Mongolia zaczęła kupować białoruskie produkty mleczne na giełdzie [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/mongolija-nachala-pokupat-beloruskuiu-molochniu-produktsiju-na-birzhevyh-torgah-634389-2024/>

¹⁹⁴ BUTB rozszerzy współpracę z mongolskim biznesem [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-rasshirit-sotrudnichestvo-s-mongolskim-biznesom-638715-2024/>

do dokonywania regularnych zakupów tarcicy na platformie giełdowej"¹⁹⁵. Ponadto opracowywana jest kwestia dostarczania do tego wschodnioazjatyckiego kraju paliwa drzewnego w postaci pelletu lub granulatu. Mowa o tak zwanym "szarym pellecie" wykorzystywanym do celów przemysłowych. I ta kwestia, jak się wydaje, wkrótce stanie się kwestią praktyczną.

Wietnam dołączył do listy partnerów BUTB z Azji Południowo-Wschodniej na początku tej jesieni. W pierwszych dniach września pula zagranicznych nabywców białoruskiego mleka w proszku została powiększona o wietnamską firmę handlową, która zawarła pierwszą transakcję wymiany z białoruskim przedsiębiorstwem przetwórstwa mleka przy użyciu mechanizmu adresowego, który działa na BUTB od 9 sierpnia. "Wielkość zakupu wyniosła 52 tony"¹⁹⁶. Należy zauważyć, że w sierpniu nabywcy z siedmiu nowych krajów przybyli na BUTB, aby kupić mleko w proszku i inne krajowe produkty mleczne.

Przenieśmy się teraz na Bliski Wschód, gdzie Egipt, Irak, Liban, Jordania, Zjednoczone Emiraty Arabskie (ZEA), Oman, Arabia Saudyjska i Syria należą do krajów korzystających z krajowej platformy wymiany w celu importu białoruskich towarów. Na początku października 2024 r. BUTB akredytował: 26 podmiotów gospodarczych ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich, po 6 z Libanu i Egiptu, po 5 z Syrii, po 3 z Jordanii, po 2 z Iraku oraz po 1 z Omanu i Arabii Saudyjskiej. ZEA i Liban są liderami pod względem sumy transakcji w trzech kwartałach. W obu przypadkach dynamika jest dodatnia. W szczególności, "w porównaniu do okresu styczeń-wrzesień ubiegłego roku, obroty handlowe uczestników z Emiratów Arabskich wzrosły w następujących okresach

w ujęciu pieniężnym 96 razy, a libański - 1,5 razy. W oparciu o strukturę sprzedaży giełdowej, krajowe drewno tartaczne i mleko w proszku cieszą się największym popytem wśród firm z Bliskiego Wschodu. Ich udział w całkowitym wolumenie transakcji wynosi ponad 70%"¹⁹⁷.

Mówiąc o przełomowych wydarzeniach w tym kontekście, możemy

¹⁹⁵ Importerzy produktów leśnych z Republiki Korei zainteresowani współpracą z BUTB [Elektroniczny resource]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/juzhnokorejskie-importerv-lesoproduktisii-zainteresovany-v-sotrudnichestve-s-butb-650959-2024/>

¹⁹⁶ Wietnam dołączył do listy nabywców białoruskiego mleka w proszku za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/vietnam-popolnil-spisok-pokupatelej-belorusskogo-suhogo-moloka-cherez-butb-658614-2024/>.

¹⁹⁷ Białoruskie produkty mleczne zostały po raz pierwszy sprzedane do Jordanii za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/belorusskuiu-molochnuju-u-produktsiju-vpervve-prodali-v-jordanii-u-cherez-butb-668653-20247/>.

odnotować szereg interesujących obserwacji. Na przykład na początku lipca tego roku firma z siedzibą w Zjednoczonych Emiratach Arabskich po raz pierwszy dokonała zakupu dodatków paszowych produkowanych na Białorusi za pośrednictwem BUTB. Rzecz w tym, że firmy z krajów Bliskiego Wschodu wcześniej nie zawierały transakcji giełdowych na zakup krajowych dodatków paszowych. A te pierwsze transakcje giełdowe na zakup aminokwasów, zawarte przez firmę ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich, otwierają nową stronę w rozwoju handlu giełdowego między Białorusią a tym krajem Bliskiego Wschodu. Do tej pory mieszkańcy ZEA kupowali na giełdzie tylko tarcicę. W szczególności "w pierwszej połowie 2024 roku wielkość zakupów wyniosła 29 tysięcy metrów sześciennych, czyli 5,3 razy więcej niż w całym 2023 roku". Wejście emirackich firm na rynek wymiany produktów rolnych niewątpliwie da dodatkowy impuls do współpracy między Białorusią a ZEA w sektorze wymiany i stworzy warunki do dalszego wzrostu wzajemnych obrotów handlowych"¹⁹⁸.

Kolejny interesujący fakt. We wrześniu tego roku duży dystrybutor produktów mlecznych z siedzibą w Dubaju (ZEA), który obsługuje region Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej, zamierza znacznie zwiększyć zakupy odtuszczonego mleka w proszku na BUTB do końca roku. Oprócz zwiększenia importu mleka w proszku za pośrednictwem giełdy, emiracka firma rozważa możliwość współpracy z Białorusią w zakresie innych towarów. W szczególności firma rozważa zakup masła i produktów mięsnych, a także organizację dostaw oleju palmowego z Azji Południowo-Wschodniej dla białoruskiego przemysłu spożywczego. Pozostaje tylko dodać, że "na koniec stycznia - sierpnia 2024 r. obroty handlowe rezydentów Zjednoczonych Emiratów Arabskich w BUTB przekroczyły 25,5 mln USD. Około 77% tej kwoty przyniósł eksport białoruskich produktów rolnych"¹⁹⁹.

Oman i Jordania planują również wykorzystać platformę BUTB do dostarczania produktów mlecznych produkowanych na Białorusi. W pierwszym przypadku, w tym celu, pierwsza omańska firma została już akredytowana na krajowej platformie giełdowej i zamierza wziąć udział w handlu giełdowym w najbliższej przyszłości. "W przyszłości, oprócz produktów mlecznych, asortyment białoruskich towarów dostarczanych do

¹⁹⁸ Firma ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich po raz pierwszy kupiła białoruskie dodatki paszowe na targach BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/kompanija-iz-oe- vperve-kupila-bialoruskie-kormovye-dobavki-na-butb-644906-2024/>

¹⁹⁹ Firmy ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich są gotowe do zwiększenia zakupów mleka w proszku w BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/biznes-oe-gotov-naraschivat-zakupki-suhogo-moloka-na-butb-662372-2024/>

Omanu za pośrednictwem BUTB może zostać rozszerzony o takie pozycje jak olej rzepakowy, wyśłodki buraczane i melasa, cukier, aminokwasy, dodatki paszowe"²⁰⁰. W drugim przypadku, w październiku tego roku BUTB zarejestrował już pierwsze transakcje sprzedaży produktów mlecznych na rynek jordański. Przedmiotem próbnego zakupu było odtłuszczone mleko w proszku i serwatka w proszku o łącznej ilości 26 ton.

Wreszcie, mówiąc o **Turcji**, **chcielibyśmy** przypomnieć, że na dzień 1 czerwca 2024 r. na BUTB akredytowanych było 85 tureckich rezydentów, z których 19 zaczęło uczestniczyć w obrocie giełdowym dopiero w tym roku. Do niedawna struktura białorusko-tureckich obrotów giełdowych była zdominowana przez eksport produktów drzewnych z Białorusi, a także złomu metali żelaznych i włókien sztucznych. Jednak w czerwcu 2024 r. po raz pierwszy zawarto umowę kupna cukru na BUTB. Wielkość próbnego zakupu wyniosła 136 ton. Fakt ten pokazuje, że "Turcja, jako kraj z rozwiniętym przemysłem cukierniczym, jest z pewnością bardzo zainteresowana eksportem białoruskiego cukru i innych produktów przetwórstwa buraków cukrowych"²⁰¹. I jest przekonanie, że pierwsza transakcja zawarta przez firmę rezydenta z Turcji będzie pozytywnym sygnałem dla innych przedstawicieli tureckiego biznesu, w tym producentów czekolady i napojów bezalkoholowych, dla których giełda może stać się wiarygodnym źródłem poszukiwanych surowców.

²⁰⁰ Zalessky, B. Potencjał zwiększenia współpracy gospodarczej między Białorusią a krajami dalekiego łuku / Boris Zalessky. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2024. - C. 37.

²⁰¹ W BUTB turecka firma po raz pierwszy zawarła umowę na zakup białoruskiego cukru [Zasób elektroniczny zasób]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/na-butb-kompanija-rezident-turtsii-vpervve-zakljuchila-sdelku-na-pokupku-belorusskogo-sahara-640235-2024/>

ROZDZIAŁ 11

Wektor współpracy Azja-Afryka

W 2024 roku Białoruska Uniwersalna Giełda Towarowa (BUTB) zwiększyła swoją aktywność na różnych kontynentach, gdzie wykazała dobre wskaźniki sprzedaży towarów eksportowych z Białorusi do zagranicznych partnerów biznesowych. "Wśród przyczyn udanej działalności platformy wymiany jest wzrost liczby nabywców niebędących rezydentami, otwarcie nowych rynków oraz wprowadzenie dodatkowych pozycji towarowych....",²⁰².

Pozytywne tendencje w tym kontekście odnotowano w **Azji Wschodniej**. W szczególności współpraca z **Chińską Republiką Ludową (ChRL)** jest jednym z priorytetowych zadań BUTB. Świadczy o tym wysoka dodatnia dynamika obrotów handlowych i znaczna liczba chińskich firm korzystających z możliwości białoruskiej platformy wymiany. Na dzień 1 stycznia 2025 r. na BUTB akredytowanych było 247 rezydentów tego kraju, w tym trzech maklerów giełdowych. W 2024 r. wolumen transakcji chińskich traderów wyniósł około 135 mln USD, czyli 1,7 razy więcej niż w 2023 roku. Poziom ten został osiągnięty w dużej mierze dzięki czynnikom, które przyczyniają się do wzrostu białorusko-chińskiego handlu giełdowego:

- 1) pomyślne funkcjonowanie przedstawicielstwa BUTB w Szanghaju;
- 2) aktywna współpraca z chińskimi regionami,
- 3) przejście handlu wymiennego między Białorusią a Chinami na szeroką gamę towarów.

Jeśli chodzi o przedstawicielstwo BUTB w Szanghaju, zostało ono założone w 2023 roku. A dziś "jego specjaliści już stale uczestniczą w największych wystawach branżowych, forach, konferencjach i innych wydarzeniach biznesowych w Chinach"²⁰³, zapewniając bezpośredni kontakt z przedstawicielami chińskiego biznesu, dodatkowe możliwości informowania potencjalnych oferentów o narzędziach i usługach BUTB, a także ułatwiając interakcję z już akredytowanymi firmami. W ciągu pierwszego roku swojej reprezentacji chiński kierunek BUTB znacznie się zintensyfikował - "prawie 90 nowych oferentów, <...> transakcje eksportowe o wartości 2-3 milionów dolarów tygodniowo"²⁰⁴. W listopadzie 2024 roku, na 7. Chińskiej

²⁰² Zalesky, B. Priorytety wielosektorowości. Kronika międzynarodowej współpracy gospodarczej Białorusi z zainteresowanymi partnerami na różnych kontynentach / Boris Zalesky. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2024. - C. 573.

²⁰³ Zaleskii, B. Geografia handlu giełdowego na Białorusi. Kronika współpracy międzynarodowej / Boris Zaleskii. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2024. - C. 5152.

²⁰⁴ Liczba chińskich oferentów wzrosła 1,6 razy od czasu otwarcia przedstawicielstwa BUTB w Szanghaju [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/za-vremia-raboty-predstavitelstva-butb-v-shanhae-chislo-kitajskih-uchastnikov-torgov-vyroslo-v-16-raza-673733-2024/>

Międzynarodowej Wystawie Importowej w Szanghaju, specjaliści przedstawicielstwa odbyli liczne spotkania z chińskimi firmami zainteresowanymi zakupem produktów mięsnych i mleczarskich, olejów i tłuszczów, a także tarcicy i celulozy produkowanych na Białorusi. I nie ma wątpliwości, że w 2025 roku zobaczymy nowe skuteczne wyniki tej struktury BUTB.

Mówiąc o współpracy BUTB z chińskimi regionami, możemy przytoczyć kilka istotnych faktów na ten temat. W listopadzie 2024 r. BUTB podpisał protokół ustaleń z Centrum Przyciągania Inwestycji Prefektury Enshi w prowincji Hubei. Przyjmując ten dokument, strony "zamierzają połączyć wysiłki w celu popularyzacji handlu giełdowego wśród przedstawicieli społeczności biznesowej w tym regionie ChRL i podjąć działania promujące wejście chińskich podmiotów gospodarczych na platformę elektroniczną BUTB"²⁰⁵. Należy przypomnieć, że w tej prowincji dobrze rozwija się rolnictwo, metalurgia, budowa maszyn, przemysł tekstylny, a rozbudowana infrastruktura transportowa i logistyczna pozwala na szybkie dostarczanie towarów do innych regionów Chin. Wszystko to stwarza warunki do wzajemnie korzystnej współpracy między Białoruską Giełdą a społecznością biznesową prowincji Hubei.

Porozumienie w sprawie zorganizowania wzajemnej wymiany handlowej produktów rolnych i towarów przemysłowych w listopadzie 2024 r. zostało osiągnięte w wyniku negocjacji BUTB ze społecznością biznesową Autonomicznego Regionu Xinjiang Uygur (XUAR). Planowano skupić się na przyciągnięciu na białoruską platformę wymiany przedsiębiorstw Korpusu Produkcyjno-Budowlanego Xinjiang (XPC), który nie tylko odgrywa ważną rolę w gospodarce XUAR, ale także wnosi znaczący wkład w rozwój potencjału handlu zagranicznego ChRL jako całości. Firma przeprowadziła już negocjacje z wieloma dużymi firmami SPSC zainteresowanymi zakupem białoruskiego mięsa i produktów mlecznych oraz oleju rzepakowego za pośrednictwem BUTB. Ponadto "opracowywana jest możliwość sprzedaży chemikaliów przemysłowych, odzieży roboczej i elektroniki produkowanej w XUAR na białoruskim rynku krajowym. W tym celu zostanie wykorzystana platforma wymiany towarów przemysłowych i konsumpcyjnych, z której od 2024 roku regularnie korzystają chińscy producenci części zamiennych i komponentów do urządzeń przemysłowych"²⁰⁶. Ciekawostka: w ubiegłym

²⁰⁵ BUTB zamierza rozwijać handel wymienny z chińską prowincją Hubei [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-namerena-razvivat-birzhevat-birzhievui-u-torgovlju-s-kitaj-skoj-provintsiej-hubej-673638-2024/>

²⁰⁶ Białoruś i Region Autonomiczny Xinjiang Uygur ustanowią handel za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/torgovlju-cherez-butb->

roku Chiny zajęły szóste miejsce pod względem liczby firm akredytowanych na BUTB i drugie pod względem wielkości obrotów giełdowych z białoruskimi przedsiębiorcami. Dalszy wzrost wskaźników planuje się zapewnić poprzez jeszcze bardziej aktywną współpracę z regionami Chin.

W ostatnim czasie BUTB zwraca szczególną uwagę na nawiązywanie kontaktów z producentami wyrobów walcowanych z metali żelaznych i nieżelaznych, które stanowią około 85% obrotów sekcji wyrobów metalowych. Pod koniec października 2024 r. "w oparciu o wyniki spotkań z chińskimi metalurgami planowane jest zorganizowanie ich udziału w handlu giełdowym na rynku krajowym Białorusi, co zwiększy wielkość podaży metali na platformie giełdowej, podniesie poziom konkurencji wśród zagranicznych dostawców i stworzy korzystniejsze warunki zakupów dla białoruskich przedsiębiorstw realnego sektora gospodarki"²⁰⁷. Mówiąc o imporcie wyrobów metalowych z Chin, biorąc pod uwagę strukturę transakcji giełdowych w 2024 r., największym zainteresowaniem białoruskich konsumentów cieszy się stal walcowana. Należą do nich blachy walcowane na gorąco, pręty zbrojeniowe, okrągłe, spawane elektrycznie rury, kątowniki i kanały. Jeśli chodzi o same metale, są to przede wszystkim aluminium, cyna, nikiel, cynk, a także żelazostopy, takie jak żelazomangan, żelazomolibden i żelazochrom. W okresie styczeń-wrzesień ubiegłego roku kwota transakcji w tym obszarze wyniosła prawie 23 mln BYR.

Łącznie w pierwszych dziesięciu miesiącach 2024 r. kwota transakcji wymiany w kierunku "Dobra przemysłowe i konsumpcyjne" BUTB "przekroczyła 967 mln Br, czyli o 35% więcej niż w tym samym okresie 2023 roku. Największe wolumeny sprzedaży wygenerowały pojazdy, specjalistyczne maszyny, części zamienne i komponenty do urządzeń przemysłowych, narzędzia przemysłowe, elektronika oraz sprzęt do nagrywania wideo i audio"²⁰⁸. Również w tym obszarze, a mianowicie tekstyliów, pula zagranicznych sprzedawców korzystających z platformy BUTB wzbogaciła się o kolejny kraj azjatycki na początku listopada 2024 r., kiedy to chiński producent surowców po raz pierwszy sprzedał swoje produkty na BUTB. Kwota transakcji na dostawę membrany poliuretanowej

nabadiat-belarus-i-sintsian-ugurskij-avtonomvi-rajon-676369-2024/

²⁰⁷ BUTB zapewni dodatkowe możliwości importu wyrobów stalowych z Chin [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-obespechit-dopolnitelnye-vozmozhnosti-dlja-importa-metalloproduksii-iz-kitaja-671737-2024/>

²⁰⁸ Geografia dostawców surowców dla białoruskiego przemysłu tekstylnego rozszerzona w BUTB [Zasób elektroniczny zasób]. - 2024. - URL:

<https://belta.by/economics/view/geografija-postavschikov-svrija-dlja-belorusskoj-tekstilnoj-promyshlennosti-rasshirila-na-butb-677213-2024/>

z dzianinową siatką do jednego z białoruskich przedsiębiorstw tekstylnych wyniosła około półtora miliona białoruskich rubli. Wejście chińskich dostawców na giełdę z pewnością przyczynia się do wzrostu koncentracji podaży na aukcji i będzie miało pozytywny wpływ na dynamikę białorusko-chińskiego obrotu handlowego w przyszłości.

Trzeba jednak przyznać, że w 2024 r. w strukturze obrotów handlowych BUTB z chińskimi partnerami dominowały białoruskie produkty z drewna o określonej wadze 95 procent. Jednocześnie importerzy produktów do obróbki drewna z Chin są gotowi zwiększyć zakupy tarcicy, ponieważ przyciąga ich do BUTB możliwość zakupu tych produktów bezpośrednio od białoruskich producentów po przejrzystych cenach rynkowych, a także szereg powiązanych usług, które upraszczają prowadzenie działalności gospodarczej na Białorusi. Z tego powodu, na przykład, duża firma handlowa z prowincji Shandong, specjalizująca się w imporcie i dystrybucji surowców drzewnych i produktów drzewnych w Państwie Środka, w 2024 r. "zawarła transakcje giełdowe na zakup tarcicy iglastej o łącznej wielkości 11 tys. metrów sześciennych, a od 2025 r. planuje jeszcze aktywniej uczestniczyć w handlu"²⁰⁹, aby osiągnąć jeszcze wyższe liczby, w tym poprzez rozszerzenie asortymentu tarcicy. Ogólnie rzecz biorąc, w ciągu pierwszych 11 miesięcy 2024 r. mieszkańcy Chin znajdowali się w pierwszej piątce największych importerów białoruskich produktów drzewnych w BUTB. W tym okresie kupili te produkty półtora raza więcej niż w tym samym okresie 2023 roku. A na początku 2025 r. pula nabywców tarcicy z Chin, którzy regularnie uczestniczą w sesjach handlu eksportowego, liczy już około 85 firm.

Kolejna interesująca obserwacja: w 2024 r. kluczowym trendem w handlu giełdowym między Białorusią a Chinami było wyraźne przejście na handel wielotowarowy. Na przykład, "podczas gdy rok temu eksport białoruskiej tarcicy stanowił prawie cały wolumen handlu wymiennego z Chinami, obecnie struktura transakcji stała się bardziej zróżnicowana. W szczególności stopniowo rośnie udział produktów rolnych, głównie ze względu na sprzedaż krajowych produktów mlecznych do Niebiańskiego Imperium"²¹⁰. Pod koniec listopada 2024 r. pierwsze 23 tony białoruskiego masła zostały sprzedane za pośrednictwem BUTB chińskiemu importerowi produktów

²⁰⁹ Chiński biznes jest gotowy do zwiększenia zakupów białoruskich produktów tartacznych na giełdzie [Elektroniczny zasób]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/kitajskij-biznes-gotov-naraschivat-zakupki-belorusskoj-piloproduksii-na-birzhevyh-torgah-679946-2024/>

²¹⁰ Przejście na wielotowarowość: Chiny zaczęły kupować białoruskie masło na BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/perehod-k-multitovarnosti-kitaj-nachal-pokupat-na-butb-belorusskoe-slivochnoe-maslo-679094-2024/>

mlecznych w Qingdao w prowincji Shandong. Firma już wcześniej kupiła mleko w proszku i serwatkę w proszku na aukcjach BUTB. Biorąc pod uwagę udane doświadczenia w korzystaniu z białoruskiej platformy wymiany, firma postanowiła rozszerzyć asortyment kupowanych towarów. W grudniu 2024 r. na BUTB zawarto pierwszą transakcję sprzedaży produktów mięsnych do Chin, kiedy to chiński importer zakupił półprodukty z mięsa wołowego - 25 ton, a sprzedającym było duże przedsiębiorstwo przetwórstwa mięsnego z obwodu brzeskiego. Ogólnie rzecz biorąc, w 2024 r. chiński kierunek eksportu produktów rolnych rozwinął się zarówno ilościowo, jak i jakościowo. "Tak więc kwota transakcji w porównaniu z 2023 r. wzrosła sześciokrotnie, do 2,1 mln USD, a portfel towarów został uzupełniony o masło, suszoną serwatkę mleczną i produkty mięsne"²¹¹. Z kolei chińscy producenci zaczęli dostarczać na Białoruś nie tylko wyroby walcowane z metali żelaznych, ale także różne komponenty i części zamienne do urządzeń przemysłowych i elektrotechnicznych. W styczniu 2025 r. zawarto pierwszą transakcję giełdową na BUTB na zakup komponentów do stacji ładowania pojazdów elektrycznych bezpośrednio od chińskiego producenta. Koszt sprzętu wyniósł 893 tys. rubli białoruskich. Faktem jest, że obecnie Białoruś aktywnie rozwija sferę transportu elektrycznego, w tym infrastrukturę ładowania samochodów elektrycznych. Wiąże się to z zakupem odpowiedniego sprzętu, a Chiny są znane jako światowy lider w tej dziedzinie. W związku z tym, aby pomóc białoruskim przedsiębiorstwom w organizacji importu stacji ładowania i ich komponentów z Chin, szereg chińskich producentów zostało akredytowanych do udziału w przetargu. Transakcja ta była "częścią zestawu środków mających na celu rozwój przemysłowo-konsumenckiego kierunku handlu wymiennego między Białorusią a Chinami, który został pomyślnie uruchomiony w połowie 2024 roku i stopniowo nabiera tempa". Na przykład w ubiegłym roku kwota transakcji wymiany w zakresie importu sprzętu, części zamiennych i komponentów z Chin osiągnęła 1 milion dolarów"²¹². Tak więc w 2025 roku interakcja między białoruską platformą wymiany a chińskimi partnerami będzie, jak się wydaje, tradycyjnie rozwijać się po trajektorii wzrostowej. Wszystko to świadczy o rosnącym zainteresowaniu

²¹¹ Białoruskie produkty mięsne po raz pierwszy sprzedane do Chin za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/beloruskie-miasoprodukty-vpervye-prodany-v-kitaj-cherez-butb-685396-2024/>

²¹² Chiński producent sprzętu do ładowania pojazdów elektrycznych po raz pierwszy sprzedał produkty na BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2025. - URL: <https://belta.by/economics/view/kitajskij-proizvoditel-zarjadnogo-oborudovanija-dlja-elektromobilej-vpervye-prodal-produktsiju-na-butb-688167-2025/>

chińskiego biznesu białoruskim rynkiem giełdowym, co pozytywnie wpływa na dynamikę wzajemnej wymiany handlowej. Obecnie udział chińskiego rynku w całkowitym wolumenie eksportu giełdowego wynosi jedenaście procent, co stawia Chiny na drugim miejscu w tym wskaźniku. I to nie jest limit.

W innym kraju **Azji Wschodniej** BUTB pozyskał nowego partnera - **Mongolską Giełdę Towarową (MCE)**, z którą w 2024 r. podpisał memorandum o współpracy w celu wymiany doświadczeń, informacji i technologii, ułatwienia bezpośrednich kontaktów pomiędzy podmiotami gospodarczymi obu krajów, organizacji wydarzeń biznesowych, stworzenia korzystnych warunków dla białoruskich i mongolskich przedsiębiorstw do udziału w handlu giełdowym oraz realizacji wspólnych projektów mających na celu wzmocnienie stosunków handlowych i gospodarczych między oboma krajami. Strony planują "opracować mapę drogową współpracy z listą konkretnych działań, które staną się podstawą do dalszej interakcji między giełdami towarowymi Białorusi i Mongolii"²¹³.

W 2024 r. BUTB zintensyfikował współpracę z dwoma krajami **Azji Południowej - Indiami i Pakistanem**. W szczególności w listopadzie ubiegłego roku białoruska platforma wymiany uzgodniła wstępną listę obszarów współpracy z **Indyjską Izbą Biznesu Międzynarodowego (ICIB)**, aby skupić się na przyciągnięciu indyjskiej społeczności biznesowej do dokonywania transakcji importowych i eksportowych z towarami na BUTB. "Dla Indii jest to tarcica, włókno lniane, przędza syntetyczna i produkty z tworzyw sztucznych, a dla Białorusi - ryż, surowce spożywcze, produkty ogrodnicze i przędza bawełniana"²¹⁴. Ponadto w grudniu ubiegłego roku BUTB i ICIB uzgodniły akredytację maklera giełdowego, aby nie tylko przyciągnąć nowych indyjskich handlowców na Białoruś, ale także ułatwić działalność czterech indyjskich firm już tam akredytowanych.

Nawiasem mówiąc, jeden z nich na początku listopada 2024 r. zawarł pierwszą transakcję zakupu tarcicy. Producent tarcicy i wykładzin podłogowych z siedzibą w Delhi zawarł umowę na trzy tysiące metrów sześciennych, korzystając z mechanizmu transakcji giełdowych. Produkty drzewne nie były wcześniej sprzedawane na rynek indyjski w ramach

²¹³ Giełdy towarowe Białorusi i Mongolii zawarły memorandum o współpracy [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/tovarnye-birzhi-belarusi-i-mongolii-zakljuchili-memorandum-o-sotrudnichestve-639163-2024/>.

²¹⁴ BUTB i Indyjska Izba Biznesu Międzynarodowego uzgodniły obszary współpracy [Zasób elektroniczny resource]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-i-indijskaja-palata-mezhdunarodnogo-biznesa-soglasovali-napravlenija-sotrudnichestva-678777-2024/>

transakcji giełdowych, chociaż Indie są z pewnością atrakcyjnym kierunkiem eksportu dla białoruskich firm zajmujących się obróbką drewna. "Każdego roku ten południowoazjatycki kraj importuje około 30 milionów metrów sześciennych drewna z zagranicy. <...> Szczególnie poszukiwane są gatunki drewna iglastego powszechne na Białorusi, co otwiera szerokie możliwości dostarczania krajowych produktów tartacznych na rynek indyjski"²¹⁵. Warto zauważyć, że do zawarcia pierwszej transakcji z importerem z Indii wykorzystano ukierunkowany mechanizm, który zakłada uproszczoną procedurę akredytacji na giełdzie i symboliczną opłatę za wymianę w wysokości jednego rubla białoruskiego. Ogólnie rzecz biorąc, wolumen transakcji na BUTB z indyjskimi firmami "wyniósł 1,6 mln USD w ciągu pierwszych 11 miesięcy [2024 r.]. <...> W związku z tym potencjał poszerzenia grona oferentów i wzrostu obrotów handlowych jest ogromny"²¹⁶. Tak więc w 2025 r. strony planują osiągnąć znacznie wyższe wyniki.

BUTB zamierza w nowym roku zintensyfikować współpracę w zakresie obrotu giełdowego z dwoma nowymi partnerami z **Pakistanu**. Po pierwsze, z **Pakistan Mercantile Exchange (PMEX)**. W listopadzie 2024 r. strony omówiły możliwość realizacji wzajemnie korzystnych wspólnych projektów, a także "kwestię rozliczania transakcji giełdowych, w tym wykorzystania różnych mechanizmów finansowych do zabezpieczenia zobowiązań"²¹⁷. W celu dalszej współpracy zostanie podpisane porozumienie określające kluczowe zadania, zasady, kierunki i formy wspólnej pracy obu giełd.

Po drugie, ze **Stowarzyszeniem Pakistańskich Przedsiębiorców Drzewnych (APTTA)**. W grudniu ubiegłego roku BUTB i APTTA zgodziły się pomóc w informowaniu pakistańskiej społeczności biznesowej o możliwościach korzystania z instrumentów wymiany. Strona pakistańska uważa, że "import białoruskich produktów tartacznych, biorąc pod uwagę ich wysoki popyt w Pakistanie, może stać się punktem wyjścia dla długoterminowej wzajemnie korzystnej współpracy między białoruskim i pakistańskim biznesem w sektorze wymiany"²¹⁸. Umowa ta nada

²¹⁵ Indie zaczęły kupować białoruską tarcicę za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/indija-nachala-pokupat-belorusskie-pilomaterialy-chez-butb-673332-2024/>

²¹⁶ BUTB planuje akredytować maklera giełdowego w Indiach [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-planiruet-akkreditovat-v-indii-birzhevogo-brokera-683642-2024/>

²¹⁷ BUTB i Pakistańska Giełda Towarowa zgodziły się zintensyfikować współpracę [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-i-pakistanskaja-tovarnaja-birzha-dogovorilis-ob-aktivizatsii-sotrudnichestva-674954-2024/>

²¹⁸ BUTB do współpracy z Pakistańskim Stowarzyszeniem Handlowców Produktami Leśnymi [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-budet-sotrudniczat-s-assotsiatsiej-torgovtsev-lesoproductsiej-pakistana-684173-2024/>

odpowiedni impuls rozwojowi kontaktów handlowych i gospodarczych między oboma krajami.

Przejdźmy teraz **do Azji Środkowej**. Rozwój handlu wymiennego między Białorusią a Kazachstanem, Kirgistanem, Tadżykistanem, Turkmenistanem i Uzbekistanem w 2024 r. charakteryzował się wysoką dynamiką. Tylko przez osiem miesięcy ubiegłego roku łączna kwota transakcji handlowców z pięciu krajów wyniosła 56 mln USD, czyli prawie cztery razy więcej niż w tym samym okresie 2023 roku. Ponadto wzrost obrotów giełdowych zaobserwowano we wszystkich krajach regionu. Na przykład "wolumen transakcji z **Tadżykistanem** wzrósł pod względem wartości 6-krotnie. Na Białorusi tadżyckie firmy kupowały głównie przyciętą tarcicę z drewna iglastego i sprzedawały przędzę bawełnianą na eksport. Ponadto we wrześniu zawarto pierwsze kontrakty wymiany na dostawy białoruskiego mleka w proszku i serwatki do Tadżykistanu"²¹⁹. W tym samym wrześniu na BUTB akredytowano pierwszego tadżyckiego maklera giełdowego niebędącego rezydentem. Umożliwi to przyciągnięcie importerów tarcicy i produktów rolnych z tego środkowoazjatyckiego kraju.

Wzrost obrotów giełdowych odnotowano w transakcjach BUTB z **uzbeckimi** przedsiębiorstwami w 2024 r.: 55 mln USD, czyli trzykrotnie więcej niż w 2023 roku. Co ciekawe, "w styczniu 2024 r. na giełdzie akredytowanych było 97 uzbeckich firm, a do końca grudnia było ich już 177. Zwiększone zainteresowanie obrotem giełdowym jest wynikiem kompleksowej pracy informacyjnej ze społecznością biznesową Uzbekistanu"²²⁰. W rezultacie w ubiegłym roku zakres towarów kupowanych i sprzedawanych na BUTB przez uzbeckie firmy rozszerzył się. W szczególności od połowy 2024 r. białoruskie odtłuszczone i pełne mleko w proszku jest sprzedawane na rynek uzbecki. Kwota transakcji w okresie od sierpnia do grudnia przekroczyła cztery miliony dolarów. Jeśli chodzi o import, w ubiegłym roku Uzbekistan aktywnie dostarczał Białorusi surowce dla przemysłu tekstylnego - przędzę zgrzebną bawełnianą i tkaniny wełniane. Kwota transakcji na te towary wzrosła półtora raza do 2023 roku.

Jeśli chodzi o **Kazachstan**, jest on największym nabywcą cukru na BUTB. W szczególności tylko "w okresie styczeń-maj 2024 r. kazachstańscy handlowcy giełdowi zakupili 29 tys. ton białego cukru granulowanego, czyli

²¹⁹ BUTB akredytował pierwszego maklera giełdowego w Tadżykistanie [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-akkreditovala-pervogo-birzhevoego-brokera-v-tadzhikistane-660324-2024/>

²²⁰ Wielkość handlu wymiennego między Białorusią a Uzbekistanem potroiła się [Zasób elektroniczny]. - 2025. - URL: <https://belta.by/economics/view/obiem-birzhevoi-torgovli-belarusi-i-uzbekistana-velichilsja-v-tri-raza-688691-2025/>

4,7 razy więcej niż w tym samym okresie 2023 r.²²¹ . Podczas 24. Kazachstańskiej Międzynarodowej Wystawy "Żywność, napoje, składniki, opakowania i sprzęt dla przemysłu spożywczego" - InterFood Astana 2024, która odbyła się w Astanie w maju, przedstawiciele BUTB przeprowadzili negocjacje w sprawie współpracy z szeregiem kazachstańskich przedsiębiorstw zainteresowanych zakupem produktów rolno-przemysłowych na giełdzie. Mówimy o imporcie produktów mleczarskich i cukru, a w przyszłości innych produktów spożywczych produkowanych na Białorusi. Dla porównania odnotowujemy, że na dzień 1 maja 2024 r. na BUTB akredytowanych było 122 rezydentów Kazachstanu, w tym jedna firma brokerska.

W 2025 roku BUTB zamierza zintensyfikować relacje biznesowe z partnerami z **Kirgistanu**, choć ubiegłoroczne wskaźniki handlu wymiennego również nie były złe. W ciągu pierwszych 10 miesięcy 2024 r. obroty handlowe z tym krajem Azji Środkowej "wzrosły 2,4-krotnie, do 5,7 mln USD. Prawie 65% tej kwoty pochodziło z eksportu białoruskiego masła. Popularnymi towarami importowanymi do Kirgistanu za pośrednictwem giełdy były również cukier granulowany, odtłuszczone mleko w proszku i ser podpuszczkowy"²²² . Na początku listopada 2024 r. na BUTB akredytowanych było 30 rezydentów Kirgistanu, z których pięciu uczestniczyło w handlu giełdowym po raz pierwszy w ubiegłym roku. Planowane jest nadanie dodatkowego impulsu rozwojowi białorusko-kirgiskiego handlu giełdowego poprzez zaangażowanie nowych płynnych pozycji we wzajemnym handlu, poszerzenie grona kirgiskich traderów i pogłębienie współpracy międzygiełdowej. Jest to kwestia połączenia wysiłków z Kirgiską Giełdą Papierów Wartościowych, która rozważa możliwość uruchomienia handlu na rynku towarowym i jest zainteresowana badaniem doświadczenia i technologii BUTB. W związku z tym giełdy Białorusi i Kirgistanu osiągnęły wstępne porozumienie w sprawie podpisania umowy o współpracy w 2025 r., która stanie się podstawą do dalszej wspólnej pracy platform giełdowych obu krajów.

Wśród aktywnych partnerów BUTB **na Kaukazie Południowym znajduje się Azerbejdżan**. "W ciągu pierwszych 10 miesięcy 2024 roku firmy z tego kraju zawarły transakcje wymiany na ponad 91 milionów dolarów,

²²¹ BUTB spodziewa się zwiększenia eksportu białoruskich produktów rolnych do Kazachstanu [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-rasschitvvaet-uvlechit-eksport-beloruskoi-selhozproduksii-v-kazahstan-637599-2024/>.

²²² Białoruś i Kirgistan wzmocnią wektor wymiany współpracy [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/belarus-i-kyrgyzstan-usiliat-birzhevoi-vektor-sotrudnichestva-678941-2024/>.

przekraczając dwuipółkrotnie liczbę za okres styczeń-październik ubiegłego roku. A wszystko to było eksportem białoruskich towarów - głównie produktów do obróbki drewna, które stanowiły 90% dostaw"²²³. Wzrost sprzedaży w BUTB wiąże się przede wszystkim z rozszerzeniem kręgu stałych klientów z Azerbejdżanu. W końcu jest ich prawie półtora raza więcej. Na początku listopada 2024 r. akredytowało się tu 132 mieszkańców tego kraju. Tym samym od początku roku liczba oferentów z Azerbejdżanu wzrosła o 41 firm. Kolejny szczegół: wcześniej uczestnicy z Azerbejdżanu kupowali na giełdzie głównie tarcicę i produkty mleczne. Jednak w listopadzie ubiegłego roku na BUTB zarejestrowano pierwsze transakcje dotyczące eksportu mięsnych produktów ubocznych. Sprzedającym było jedno z wiodących przedsiębiorstw przetwórstwa mięsnego obwodu brzeskiego, a kupującym - azerbejdżańska organizacja handlowa specjalizująca się w imporcie mięsa i produktów mięsnych dla przemysłu spożywczego. Łączna wielkość zakupów w ramach tych dwóch transakcji wyniosła 18 ton. Tak więc rozszerzenie nomenklatury towarowej w segmencie mięsa i produktów mięsnych otwiera nowe możliwości rozwoju handlu wymiennego między Białorusią a Azerbejdżanem w 2025 roku.

Turcja jest jednym z obiecujących partnerów BUTB na **Bliskim Wschodzie**. Wystarczy powiedzieć, że na dzień 1 listopada 2024 r. na białoruskiej platformie wymiany akredytowanych było 102 rezydentów tego kraju. W okresie styczeń-październik ubiegłego roku "obroty giełdowe tureckich firm osiągnęły 17 milionów dolarów. To 2,5 razy więcej niż w tym samym okresie 2023 roku, a motorem wzrostu był nie tylko jeden, ale kilka obszarów towarowych. Na przykład Turcja dostarczyła białoruskie drewno tartaczne, cukier, gluten pszeniczny, mleko w proszku, złom metali żelaznych i włókno lniane, a import przędzy poliestrowej i nici, na które istnieje zapotrzebowanie w białoruskim przemyśle włókienniczym, został zakupiony"²²⁴.

W listopadzie 2024 r. **Stambulska Giełda Towarowa (ISTIB)** potwierdziła swoje zainteresowanie wspólną pracą z BUTB we wszystkich istotnych aspektach agendy dwustronnej i wielostronnej oraz planuje dodać nowe obiecujące pozycje do listy dwustronnych obszarów współpracy, zwłaszcza w sektorze rolno-przemysłowym. W tym samym listopadzie w ISTIB odbyły

²²³ Białoruskie produkty mięsne po raz pierwszy zrealizowane w Azerbejdżanie za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/belorusskaja-miasoproduksija-vpervye-realizovana-v-azerbajdżan-cherez-butb-673064-2024/>

²²⁴ BUTB i Istambulská Giełda Towarowa rozwiną współpracę w BRICS [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-i-stambulskaia-tovarnaja-birzha-budut-razvivat-sotrudnichestvo-v-briks-678324-2024/>

się pierwsze udane transakcje dotyczące produktów lnianych na eksport. Podczas sesji handlowej **turecka firma tekstylna** zakupiła dwie partie kotonowanego włókna lnianego o łącznej masie ponad 35 ton, a jedno z wiodących białoruskich przedsiębiorstw przemysłu lniankiego działało jako sprzedawca. Należy zauważyć, że ostatni raz handel tym towarem na rynku zagranicznym na BUTB miał miejsce w 2005 roku. Teraz "za pomocą mechanizmu wymiany planuje się rozszerzyć możliwości eksportowe białoruskich przetwórców lnu i zapewnić bardziej efektywne kształtowanie cen ich produktów". Pierwsza sesja handlowa na sprzedaż włókna lnianego na eksport pokazała popyt na białoruskie produkty i gotowość zagranicznych importerów do pracy za pośrednictwem giełdy"²²⁵. Pozostaje dodać, że dalsze prace nad rozwojem eksportowego handlu giełdowego włókniem lnianym będą prowadzone w dwóch kierunkach: rozszerzenie puli zagranicznych nabywców i przyciągnięcie białoruskich zakładów lnianiskich na giełdę.

Na koniec poznajmy partnerów BUTB na kontynencie afrykańskim. W lipcu 2024 r. trzy firmy z **Kenii w Afryce Wschodniej** pomyślnie przeszły procedurę akredytacji w BUTB. Do tego czasu mieszkańcy tego kraju nie uczestniczyli w obrocie giełdowym. Teraz planowane jest wysyłanie mięsa i produktów mlecznych oraz innych produktów spożywczych produkcji krajowej do Afryki Wschodniej za pośrednictwem białoruskiej platformy elektronicznej, podczas gdy rynek białoruski będzie organizował dostawy kenijskiej kawy, warzyw i owoców. Chodzi o to, że wskazane jest rozpoczęcie handlu wymiennego z nowym krajem o wysokiej płynności produktów, który może zapewnić stabilny przepływ towarów w obu kierunkach już na starcie. "W przypadku Białorusi i Kenii są to oczywiście produkty rolne, zarówno surowce, jak i towary o wyższej wartości dodanej"²²⁶. Kenijskie firmy na Białorusi są zainteresowane przede wszystkim suszonymi produktami mlecznymi, mrożonymi półproduktami mięsnymi i zbożami, podczas gdy z Kenii są gotowe dostarczać ziarna kawy oraz produkty owocowo-warzywne, w tym awokado i mango

W Afryce Zachodniej BUTB nawiązał współpracę z interesującymi partnerami z **Nigerii i Ghany** jesienią 2024 roku. W pierwszym przypadku jest to **Nigeryjska Giełda Towarowa (NCX)**, z którą białoruska platforma

²²⁵ Białoruskie włókno lniane po raz pierwszy sprzedane na eksport za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/beloruskoe-lnj-anoe-volokno-vpervve-prodano-na-eksport-cherez-butb-676512-2024/>.

²²⁶ Pierwsze firmy z Kenii akredytowane dla BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/pervve-kompanii-iz-kenii-akkreditovany-na-butb-648277-2024/>.

będzie początkowo wymieniać informacje, doświadczenia i najlepsze praktyki. Obejmują one w szczególności organizację i prowadzenie spotowego handlu giełdowego produktami rolnymi, metalami, minerałami i towarami przemysłowymi na rynki krajowe i eksportowe. Należy przypomnieć, że "giełda nigeryjska handluje głównie towarami takimi jak ziarna kakaowca, ziarna kawy, pszenica, kukurydza, bawełna, proso i ryż, podczas gdy BUTB posiada również szeroką gamę produktów wysoko przetworzonych"²²⁷. Ponadto BUTB i NCX zamierzają pomagać białoruskim i nigeryjskim firmom zainteresowanym zakupem lub sprzedażą towarów przy użyciu mechanizmu wymiany. Jest oczywiste, że działania te pomogą wzmocnić więzi handlowe i gospodarcze między Białorusią i Nigerią oraz stworzyć warunki wstępne dla wzrostu wzajemnych obrotów handlowych.

W listopadzie 2024 r. BUTB i **Ghana Commodity Exchange (GCX)** zidentyfikowały obiecujące obszary współpracy między dwiema platformami elektronicznymi w zakresie wzajemnej wymiany handlowej i transferu technologii. Biorąc pod uwagę zakres towarów dostępnych obecnie na platformach BUTB i GCX, strony zamierzają skupić się na produktach rolnych, ponieważ "ta grupa towarowa zapewnia szerokie pole do współpracy zarówno w kierunku eksportu, jak i importu, co w pełni odpowiada interesom obu krajów"²²⁸. Ponadto strona ghańska wyraziła gotowość do pomocy w przyciąganiu producentów takich popularnych na Białorusi produktów jak soja, kukurydza i ryż na aukcję BUTB, podczas gdy Ghana planuje dostarczyć białoruskie produkty mięsne, produkty mączne i gluten pszeniczny. W ten sposób partnerzy zamierzają podjąć nowe konkretne kroki w celu realizacji wspólnych projektów w najbliższej przyszłości, aby otworzyć nowe rynki i niezawodne źródła dostaw importowych na kontynencie afrykańskim.

²²⁷ BUTB współpracuje z Nigeryjską Giełdą Towarową [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-budet-sotrudniczat-s-nigerijskoj-tovarnoj-birzhej-672175-2024/>

²²⁸ Giełdy towarowe Białorusi i Ghany zidentyfikowały obiecujące obszary interakcji [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/tovarnye-birzhi-belarusi-i-ghany-opredelili-perspektivnye-oblasti-vzaimodejstviya-674690-2024/>

Literatura

1. Transakcje na 21 mld USD zawarte na BUTB na 15 lat [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/sdelki-na-21-mlrd-zakljucheny-na-butb-za-15-let-393174-2020>
2. Obroty BUTB w okresie styczeń-listopad wzrosły o 12% [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/tovarooborot-butb-v-janvare-nojabre-vyros-na-12-420279-2020/>
3. Eksport towarów za pośrednictwem BUTB w październiku wzrósł o 22% [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/eksport-tovarov-cherez-butb-v-oktiabre-vyros-na-22-415863-2020/>
4. Około 80 procent eksportu produktów mleczarskich za pośrednictwem BUTB trafia do Rosji [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/około-80-eksporta-molochnoj-produsii-cherez-butb-prihoditsja-na-rossiju-414442-2020/>
5. BUTB spodziewa się rozszerzyć współpracę z regionem Omska w Rosji [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-rasschityvaet-na-rasshirenie-sotrudnichestva-s-omskoj-oblastiju-rossii-420606-2020/>
6. BUTB liczy na rozwój współpracy z obwodem smoleńskim [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-rasschityvaet-na-razvitie-sotrudnichestva-so-smolenskoj-oblastiju-421404-2020>
7. Za pośrednictwem BUTB planowane jest zorganizowanie dostaw tarcicy do Egiptu [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/cherez-butb-planiruetsja-organizovat-postavki-pilomaterialov-v-egipet-419296-2020/>
8. Brytyjski i kanadyjski biznes jest zainteresowany zakupem białoruskiej tarcicy na giełdzie [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/britanskij-i-kanadskij-biznes-zainteresovan-v-zakupke-belorusskich-pilomaterialov-na-birzhevyh-torgah-391809-2020>
9. Białoruś i Uzbekistan rozwijają współpracę w zakresie zamówień elektronicznych [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/belarus-i-uzbekistan-razvivajut-vzaimodejstvie-v-oblasti-elektronnyh-zakupok-390898-2020/>
10. Nikołaj Snopkow: Białoruś rozważa

- Produkty rolne jako nowy czynnik napędzający eksport do Chin [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <http://www.government.by/ru/content/9682>
11. Białoruska tarcica za 5,1 mln dolarów sprzedana do Chin za pośrednictwem BUTB od początku roku [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/beloruskie-pilomaterialy-na-51-mln-prodali-v-kitaj-cherez-butb-s-nachala-goda-400531-2020/>
12. Ponad 10-krotny wzrost liczby transakcji firm z Chin na BUTB w okresie styczeń-wrzesień [Zasoby elektroniczne]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/bolee-chem-v-10-raz-vyroslo-summa-sdelok-kompanij-ami-iz-kitaja-na-butb-v-janvare-sentjabre-413129-2020/>
13. BUTB zorganizuje pierwszy specjalistyczny przetarg eksportowy na rynek chiński w dniu 15 grudnia [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-provedet-pervye-spetsializirovannye-eksportnye-torgi-dlja-kitajskogo-rynka-15-dekabrya-420090-2020>
14. Chińskie firmy w październiku kupiły tarcicę w BUTB za ponad 1 milion dolarów [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/kitajskie-kompanii-v-oktiabre-zakupili-pilomaterialy-cherez-butb-na-summu-bole-1-mln-417473-2020/>
15. Eksport oleju rzepakowego przez BUTB wzrósł 3-krotnie, największy nabywca - Szwajcaria [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/eksport-rapsoвого-masla-cherez-butb-vyros-v-3-raza-krupnejshij-pokupatel-shvejsarija-406915-2020/>
16. Białoruska deska paletowa i olej rzepakowy będą eksportowane do Chin za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/belorussskiju-palletnuju-dosku-i-rapsovoe-maslo-budut-eksportirovat-v-kitaj-cherez-butb-408061-2020/>
78. Eksport wyrobów stalowych przez BUTB w I półroczu wzrósł o 33% [Elektroniczny zasób]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/eksport-metalloproduksii-cherez-butb-v-i-polugodii-vyros-na-33-399873-2020/>
79. BUTB i Walcownia Metali Miora planują wspólnie rozwijać eksport białej blachy białej [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-miorskij-metalloprokatnyj-zavod-planirujut-sovmestno-razvivat-eksport-beloi-zhesti-400676-2020/>
80. BUTB powinien stać się motorem handlu elektronicznego w kraju - Kołłowicz [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-dolzha-stat-drajverom-elektronnoj-torgovli-v-strane-koltovich-401009-2020>

81. Program działań rządu Republiki Białorusi na okres do 2025 roku. - Mińsk, 2020. - 56 c.

82. Zaleskii, B.L. Perspektywiczny mechanizm handlu elektronicznego na drodze do maksymalnej realizacji potencjału / B.L. Zaleskii // Badania społeczno-humanitarne. - 2020. - №5. - C. 19-31.

83. Eksport cementu przez BUTB w styczniu wzrósł 10-krotnie [Zasób elektroniczny]. - zasób]. - 2021. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/eksport-tsementa-cherez-butb-v-janvare-vyros-v-10-raz-428027-2021/>

84. BUTB i Przedstawicielstwo Handlowe Federacji Rosyjskiej zamierzają promować wzrost obrotów handlowych [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-i-torgovoe-predstavitelstvo-rf-namereny-sodejstvovat-uvelicheniju-tovarooborota-428409-2021/>

85. Białoruś i Udmurtia zamierzają zwiększyć obroty handlowe poprzez bardziej aktywne wykorzystanie handlu wymiennego [Zasób elektroniczny]. - Zasób]. - 2021. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/belarus-i-udmurtija-namereny-uvelichit-tovarooborot-za-schet-bolee-aktivnogo-ispolzovaniya-birzhevoj-427781-2021/>

86. BUTB spodziewa się rozszerzyć współpracę ze Ćrodowiskiem biznesowym obwodu wołgogradzkiego [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-rasschityvaet-na-rasshirenie-sotrudnichestva-s-delovymi-krugami-volgogradskoj-oblasti-429055-2021/>

87. W styczniu eksport tarcicy za pośrednictwem BUTB wzrósł o 27% [Zasób elektroniczny]. - zasób]. - 2021. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/v-janvare-eksport-pilomaterialov-cherez-butb-vyros-na-27-429846-2021/>

88. Brytyjska firma kupiła produkty do obróbki drewna za ponad 1 mln euro za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/britanskaja-kompanija-kupila-cherez-butb-produktsiju-derevoobrabotki-bolee-chem-1-mln-evro-424714-2021/>

89. BUTB pracuje nad możliwością eksportu białoruskiej tarcicy do Francji [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-prorabatyvaet-vozmozhnost->

[eksporta-belorusskich-pilomaterialov-vo-frantsiju-430040-2021](#)

90. BUTB jest gotowy do ułatwienia eksportu pelletu paliwowego do Europy Północnej [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/butb-gotova-sodejstvovat-eksportu-toplivnyh-granul-v-severniju-u-evropu/-426052-2021](#)

91. Oleje roślinne i dodatki paszowe stanowiły ponad 40% eksportu rolnego za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2020. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/rastitelnyc-masla-i-kormovve-dobavki-obespechili-bolee-40-eksporta-selhozproduktii-cherez-butb-415013-2020/](#)

92. Eksport oleju rzepakowego przez BUTB w styczniu wzrósł prawie 10-krotnie [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2021. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/eksport-rapsovogo-masla-cherez-butb-v-ianvare-vyros-pochti-v-10-raz-426697-2021/](#)

93. Pięć tysięcy firma niebędąca rezydentem została akredytowana na BUTB [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2021. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/na-butb-akkreditovalas-5-tysj-achnai-a-kompanija-nerezident-431246-2021/](#)

94. Białoruska tarcica za 2,6 mln USD sprzedana do Chin przez BUTB [Elektroniczny zasób]. - 2021. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/belorusskie-pilomaterialy-na-26-mln-prodany-v-kitaj-cherez-butb-431434-2021/](#)

95. Białoruska tarcica za 2,4 mln dolarów sprzedana do Chin na giełdzie [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/belorusskie-pilomaterialy-na-24-mln-prodany-v-kitaj-na-birzhevyyh-torgah-425850-2021/](#)

96. Partia mleka w proszku została po raz pierwszy sprzedana do Chin za pośrednictwem giełdy [Zasób elektroniczny zasób]. - 2021. - URL:

[https://www.belta.by/economics/view/partiju-suhogo-moloka-vpervye-prodali-v-kitaj-cherez-birzhu-424904-2021/](#)

97. Pierwsza transakcja z firmą z Egiptu została zawarta na BUTB [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2021. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/pervuju-sdelku-s-kompaniej-iz-egipta-sovershili-na-butb-431073-2021](#)

98. Eksport towarów za pośrednictwem BUTB w pierwszej połowie roku wzrósł o 80% [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2021. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/eksport-tovarov-cherez-butb-v-i-polugodii-vyros-na-80-451881-2021/](#)

99. BUTB zawarł pierwszą umowę na eksport mleka w proszku do Ukrainy [Zasób elektroniczny]. Zasób]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-provela-pervuju-sdelku-po-eksportu-suhogo-moloka-v-ukrainu-453373-2021/>
100. BUTB prawie 4-krotnie zwiększył eksport produktów BMP do Polski [Zasób elektroniczny zasób]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-pochti-v-4-raza-narastila-eksport-produktsii-bmz-v-polshu-449067-2021/>
101. BUTB i Bank Rozwoju zamierzają rozwijać współpracę w zakresie eksportu i inwestycji [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-bank-razvitija-namereny-razvivat-sotrudnichestvo-v-sfere-eksporta-i-investitsij-452308-2021/>
102. Duży chiński importer tarcicy planuje zainwestować w białoruską obróbkę drewna [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/krupnyj-kitajskij-importer-pilomaterialov-planiruet-investirovat-v-belorusskiju-derevoobrabotku-451402-2021/>
103. Możliwość dokonywania rozliczeń w juanach chińskich pojawi się na BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/vozmozhnost-proizvodit-raschet-v-kitajskih-juanah-pojavitsja-na-butb-449604-2021/>
104. BUTB organizuje dostawy białoruskich produktów do Republiki Korei [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-organizuet-postavki-belorusskoj-lesoproduktsii-v-respubliku-koreja-444466-2021/>
105. BUTB akredytował pierwszego brokera w Izraelu [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-akkreditovala-pervogo-brokera-v-izraile-433901-2021/>
106. Białoruska tarcica za 2,5 mln dolarów sprzedana do Wielkiej Brytanii na giełdzie [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/beloruskie-pilomaterialy-na-25-mln-prodali-v-velikobritaniju-na-birzhevyh-torgah-448128-2021/>
107. Włochy zaczęły kupować białoruskie wyroby skórzanego w BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/italija-nachala-pokupat-belorusskiju-kozhevennuju-produktsiju-na-butb-444946-2021/>
108. Zalessky, B. By iść naprzód. Zbiór artykułów / Boris Zalessky. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2021. - 316 c.
109. Egipski biznes widzi znaczący potencjał w rozwoju handlu

- wymiennego z Białorusią [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/egipetskij-biznes-vidit-znachitelnyj-potencjal-v-razvitii-birzhevoj-torgovli-s-belarusiju-.444144-2021/>
110. Liczba transakcji tranzytowych na BUTB wzrosła 3,5-krotnie od początku roku [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/summa-tranzitnyh-sdelok-na-butb-s-nachala-goda-vyrosla-v-35-raza-452802-2021/>
111. Obroty handlowe Białorusi i Rosji w pierwszej połowie roku wzrosły 2-krotnie [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/birzhevoj-tovarooborot-belarusi-i-rossii-za-i-polugodie-vyros-v-2-raza-450765-2021/>
112. BUTB zapewni jeden kanał sprzedaży i zakupów dla producentów rolnych Białorusi i obwodu woroneskiego [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-obespechit-edinyj-kanal-sbyta-i-zakupok-dlja-selchozproizvoditelej-belarusi-i-i-voronezhskoj-oblasti-450418-2021/>
113. BUTB planuje rozwijać handel wymienny produktami mleczarskimi z regionem Jarosławia [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-planiruet-razvivat-birzhevuiu-torgovlju-molochnoi-produktsiej-s-jaroslavskoj-oblastiju-450278-2021/>
114. BUTB rozszerzy współpracę z obwodem pskowskim [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-rasshirjaet-sotrudnichestvo-s-pskovskoj-oblastiju-445547-2021/>
115. BUTB i Petersburska Izba Przemysłowo-Handlowa uzgodniły współpracę [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-sankt-peterburgskaja-torgovo-promyshlennaja-palata-dogovorilis-o-sotrudnichestve-445340-2021/>
116. Przedsiębiorstwa regionu Orel w Rosji planują sprzedać wyroby metalowe i sprzęt za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/predprijatija-orlovskoj-oblasti-rossii-planirujut-prodat-metalloproduksiju-i-oborudovanie-cherez-445119-2021/>
117. BUTB i Kaliningradzka Izba Przemysłowo-Handlowa uzgodniły współpracę [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-kaliningradskaja-torgovo->

[promyshlennaja-palata-dogovorilis-o-sotrudnichestve-448294-2021/](#)

118. BUTB planuje rozwinąć handel wymienny z Kałmucji [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL:

[https://www.belta.by/economics/view/butb-planiruet-razvivat-birzhevuiu-torgovlju-s-kałmykiej-446923-2021/](#)

119. Obwód orenburski jest zainteresowany rozwojem handlu wymiennego z Białorusią [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL:

[https://www.belta.by/economics/view/orenburgskaja-oblast- zainteresovana-v-razvitii-birzhevoj-torgovli-s-belarusiju-448484-2021/](#)

120. BUTB jest gotowy do ułatwienia przywrócenia wzajemnych obrotów handlowych między Białorusią a Baszkortostanem [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL:

[https://www.belta.by/economics/view/butb-gotova-sodejstvovat-vosstanovleniju-obъемov-vzaimnoj-torgovli-belarusi-i-bashkortostana-452420-2021/](#)

121. Zalessky, B. Z myślą o zrównoważonym rozwoju. Zbiór artykułów / Boris Zalessky. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2021. - 80 c.

122. Zalessky, B. Cel - trajektoria wzrostu. Kronika współpracy międzynarodowej / B. Zalessky. - Wydawnictwo Akademickie Palmarium, 2021. - 330 c.

123. Białoruska tarcica będzie dostarczana do Japonii przez BUTB [Elektroniczny resource]. - 2021. - URL:

[https://www.belta.by/economics/view/beloruskie-pilomaterialy-budut-postavljatsia-v-japoniju-cherez-butb-460335-2021/](#)

124. BUTB akredytował pierwszą firmę z Pakistanu [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL:

[https://www.belta.by/economics/view/butb-akkreditovala-pervuju-kompaniju-iz-pakistana-477387-2021/](#)

125. Broker BUTB w Izraelu dokonał pierwszej transakcji [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL:

[https://www.belta.by/economics/view/broker-butb-v-izraile-sovershil-pervuju-sdelku-473363-2021/](#)

126. BUTB opracowuje możliwość dostaw białoruskiej tarcicy i wyrobów metalowych do Izraela [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL:

[https://www.belta.by/economics/view/butb-prorabatyvaet-vozmozhnost-postavok-beloruskih-pilomaterialov-i-metalloproduksii-v-izrail-466415-2021/](#)

127. Indyjscy producenci materiałów budowlanych i sprzętu promocyjnego zainteresowani programem Platforma B2B BUTB

- [Zasób elektroniczny zasób]. - 2021. - URL:
<https://www.belta.by/economics/view/indijskie-proizvoditeli-strojmateriakov-i-promoborudovaniija-zainteresovalis-b2b-ploschadkoj-butb-471997-2021/>
128. BUTB i Serbska Gielda Towarowa zgadzają się na współpracę [Zasób elektroniczny zasób]. - 2021. - URL:
<https://www.belta.by/economics/view/butb-i-tovarnaja-birzha-serbii-dogovorilis-o-sotrudnichestve-475901-2021/>
129. BUTB rozszerzył geografie handlu giełdowego do 70 krajów [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2022. - URL:
<https://www.belta.by/economics/view/butb-rasshirila-geografiju-birzhevoj-torgovli-do-70-stran-479981-2022>
130. Zalesky, B.L. Punkt odniesienia współpracy - daleko za granicą / B.L. Zalesky // Materiały XVIII Mezinarodni vedecko- prakticka konferencja "Aplikovane vedecke novinky - 2021". Tom 7: Praha. Wydawnictwo "Edukacija i nauka". - C. 16-18.
131. Nowy broker BUTB w Chinach skoncentruje się na imporcie białoruskich produktów rolnych [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL:
<https://www.belta.by/economics/view/novyj-broker-butb-v-kitae-sosredotochitsja-na-importe-beloruskoi-selhozproduksii-479109-2022/>
132. BUTB jest gotowy zapewnić nieprzerwane dostawy białoruskich produktów rolnych do Chin [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL:
<https://www.belta.by/economics/view/butb-gotova-obespechit-besperebojnye-postavki-belorusskoi-selhozproduksii-v-kitaj-481488-2022/>
133. Pierwsza transakcja w chińskim juanie została dokonana na BUTB [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2022. -URL:
<https://www.belta.by/economics/view/pervuju-sdelku-v-kitajskih-juanjah-sovershili-na-butb-481365-2022/>
134. Pierwsza transakcja tranzytowa między mieszkańcami Chin została dokonana na BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL:
<https://www.belta.by/economics/view/pervaja-tranzitnaja-sdelka-mezhdu-rezidentami-kitaja-sovershena-na-butb-474701-2021/>
135. Zaleskii, B.L. Handel wymienny jako obiecujący projekt integracyjny interakcji między regionami / B.L. Zaleskii // Materiały XVII Międzynarodowej konferencji naukowo-praktycznej "Wysztalcenie i nauka bez granic - 2021", Tom 1. Przemysł: Nauka i studia. - C. 10-13.
136. BUTB rozszerza sieć brokerów w Rosji [Zasób elektroniczny]. - 2022.

- URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-rasshirjaet-set-brokers-v-rossii-480545-2022/>

137. BNBK zwiększa eksport dodatków paszowych poprzez giełdę [Zasób elektroniczny]. - zasób]. - 2022. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/bnbk-naraschivaet-eksport-kormovyh-dobavok-cherez-birzhu-482306-2022/>

138. Przedsiębiorstwa obwodu leningradzkiego zamierzają sprzedawać wyroby cukiernicze i meble na BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2021. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/predpriyatij-a-leningradskoj-oblasti-namereny-prodavat-na-butb-konditerskie-izdelija-i-mebel-472442-2021/>

139. Rozwój handlu wymiennego między Białorusią a Baszkortostanem przyczyni się do wzrostu obrotów towarowych [Zasób elektroniczny]. - zasób]. - 2022. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/razvitie-birzhevoj-torgovli-mezhdu-belarusiju-i-bashkortostanom-posposobstvuet-rostu-vzaimnogo-473580-2021/>

140. BUTB planuje handlować produktami tartaczynymi z Udmurtii [Zasób elektroniczny]. - zasób]. - 2021. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-planiruet-torgovat-piloproduktsiej-iz-udmurtii-476203-2021/>

141. BUTB proponuje rozwój handlu wymiennego produktami rolnymi między Białorusią a Karaczajo-Czerkiesją [Zasób elektroniczny]. - zasób]. - 2022. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-predlagaet-razvivat-birzhevuiu-torgovlju-selhozproduktsiej-mezhdu-belarusiju-i-karachaevo-483814-2022/>

142. Zaleskii, B.L. Od ekspansji geografii - do pogłębienia współpracy / B.L. Zaleskii // Materiali za XVIII International International Scientific Conference, Present Research and Development - 2022, 17 - 25 stycznia 2022: Sofia. "Byal GRAD-BG". - C. 6-9.

143. MART nakreślił priorytety rozwoju handlu wymiennego [Zasób elektroniczny]. - zasób]. - 2022. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/mart-oboznachil-prioritety-razvitiya-birzhevoj-torgovli-488282-2022/>

144. Zalessky, B. Od zaufania do współpracy. Zbiór artykułów / Boris Zalessky. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2022. - 176 c.

145. Chiny stały się jednym z trzech największych nabywców oleju rzepakowego na BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/kitaj-voshel-v-trojku-krupnejshih->

[pokupatelej-rapsovogo-masla-na-butb-493049-2022/](https://www.belta.by/economics/view/s-chem-belorusskie-predprijatija-vyhodjat-na-rynok-kitaja-513455-2022/)

146. Markina, T. Z czym białoruskie przedsiębiorstwa wchodzą na rynek chiński / T. Markina // [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/s-chem-belorusskie-predprijatija-vyhodjat-na-rynok-kitaja-513455-2022/>

147. Białoruskie produkty mleczne sprzedawane do Chin przez BUTB [Zasób elektroniczny zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/belorusskaja-molochnaja-produktsija-prodana-v-kitaj-cherez-butb-512556-2022/>

148. BUTB i chiński AEEX będą współpracować w zakresie handlu elektronicznego [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-kitajskaja-ploschadka-aeex-budut-sotrudniczat-v-sfere-elektronnoj-torgovli-510290-2022/>

149. Chińska firma pomoże przyciągnąć dostawców i klientów do miejsca zastępowania importu BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/kitajskaja-kompanija-pomozhet-privlech-postavschikov-i-zakazchikov-na-ploschadku-importozameschenija-514280-2022/>

150. Białoruska tarcica po raz pierwszy sprzedawana w ZEA za pośrednictwem BUTB [Elektroniczny zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/belorusskie-pilomaterialy-vpervye-prodany-v-oae-cherez-butb-485480-2022/>

151. BUTB ponownie koncentruje eksport tarcicy na Bliski Wschód i Afrykę Północną [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-pereorientiruet-eksport-pilomaterialov-v-strany-blizhnego-vostoka-i-severnoj-afriki-491054-2022/>

152. BUTB rozszerza geografie eksportu: pierwsze transakcje zostały zawarte przez Zjednoczone Emiraty Arabskie i Szwajcarię [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-rasshirjaet-geografiju-eksporta-pervye-sdelki-proveli-oae-i-shvej-tsarij-a-493578-2022/>

153. Ponad 28,5 tysiąca firm z 70 krajów jest akredytowanych na BUTB [Zasób elektroniczny resource]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/na-butb-akkreditovano-bolee-285-tys-kompanij-iz-70-stran-502289-2022/>

154. BUTB akredytował nowego brokera w Kazachstanie [Zasób elektroniczny zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-akkreditovala-novogo-brokera-v-kazahstane-490807-2022/>

155. BUTB rozszerzył nomenklaturę towarową eksportu do Uzbekistanu [Zasób elektroniczny zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-rasshirila-tovarnuju-nomenklaturu-eksporta-v-uzbekistan-494941-2022/>
156. Oficjalny eksporter Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej został brokerem BUTB [Zasób elektroniczny zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/ofitsialnyj-eksporter-minselhozprodastal-brokerom-butb-482741-2022/>
157. Zalesky, B.L. Najważniejsze zadanie każdego przedsiębiorstwa / B.L. Zalesky // Materiały XVII Międzynarodowej konferencji naukowo-praktycznej "Nauka: teoria i praktyka - 2022", Tom 1. Przemysł: Nauka i studia. - C. 15-18.
158. Około 300 firm z krajów Azji ģrodkowej i Dalekiego Wschodu pracuje w zakładzie substytucji importu BUTB [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/okolo-300-kompanij-iz-stran-srednej-azii-i-dalnego-vostoka-rabotajut-na-ploschadke-importozameschenija-521269-2022/>
159. W czołówece sprzedały na miejscu substytucji importu towarów BUTB dla budownictwa i przemysłu [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/v-liderah-prodazh-na-ploschadke-importozameschenija-butb-tovary-dlja-stroitelstva-i-promyshlennosti-520451-2022>
160. Parkhomchik powiedział, jakie przedsiębiorstwa pracują na miejscu substytucji importu BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/parhomchik-rasskazal-kakie-predprijatija-rabotajut-na-ploschadke-importozameschenija-butb-521262-2022/>
161. BUTB planuje ustanowić handel między Białorusią a Pakistanem za pośrednictwem platformy substytucji importu [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-planiruet-naladit-torgovlju-belarusi-i-pakistana-cherez-ploschadku-importozameschenija-515035-2022/>
162. Pierwszy broker z Pakistanu akredytowany na BUTB [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/na-butb-akkreditovan-pervyj-broker-iz-pakistana-519087-2022/>
163. Iracka firma zamierza kupić białoruskie suszone mleko i wołowinę

- [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/irakskaja-kompanija-namerena-zakupat-beloruskoe-suhoe-moloko-i-govjadinu-515773-2022>
164. BUTB: Produkty rolne stanowiły 95% obrotów walutowych Białorusi i Szwajcarii [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-produktsija-selskogo-hozajajstva-sostavila-95-birzhevogo-tovarooborota-belarusi-i-shvejtsarii-515347-2022>
165. Zalessky, B. Partnerstwa systemowe. Specyfika interakcji gospodarczych między Białorusią a republikami poradzieckimi / Boris Zalessky. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2022. - 72 c.
166. Setna firma z Chin została akredytowana w BUTB [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/na-butb-akkreditovalas-100-ja-kompanija-iz-kitaja-530408-2022/>
167. Firmy z Chin i Singapuru zakupiły produkty tartaczne o wartości ponad 4 milionów dolarów w BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/piloproduktsiju-na-bolee-chem-4-mln-priobrel-na-butb-kompanii-iz-kitaja-i-singapura-533965-2022/>
168. Tarcica o wartości 12,3 mln USD sprzedana do Chin za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/pilomaterialy-na-123-mln-prodany-v-kitaj-cherez-butb-541419-2022/>
169. Teraz również Chiny: geografia eksportu białoruskich wyrobów skórzanych za pośrednictwem BUTB rozszerzyła się [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/teper-i-kitaj-geografija-eksporta-beloruskoj-kozhevennoj-produktsii-cherez-butb-rasshirilas-533733-2022/>
170. Duży chiński importer mięsa i owoców morza jest zainteresowany współpracą z BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/krupnyj-kitajskij-importer-mjasa-i-moreproduktov-zainteresovalsja-sotrudnichestvom-s-butb-536236-2022/>
171. BUTB i chiński oddział Instytutu BRICS będą promować rozwój elektronicznego handlu giełdowego [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-kitajskij-filial-instituta-briks-budut-sodejstvovat-razvitiu-elektronnoj-birzhevoj-torgovli-525751-2022/>
172. BUTB i Sojusz Doradców Gospodarczych i Handlowych Chin zidentyfikowały obszary współpracy [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-aljans-ekonomicheskikh-i>

[kommercheskich-sovetnikov-kitaja-opredelili- napravlenij a-sotrudnichestva-535514-2022/](#)

173. BUTB i Indyjska Izba Handlowo-Przemysłowa planują współpracować w zakresie handlu giełdowego [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/butb-i- indijskaja-torgovo-promyshlennaja-palata-planirujut-sotrudnicat-v-sfere- birzhevoj-torgovli-524659-2022/](#).

174. BUTB planuje rozpocząć eksport produktów petrochemicznych dla indyjskiego przemysłu farmaceutycznego [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/butb-planiruet-nachat- eksport-neftehimicheskoi-produktsii-dlja-indijskoj-farmotrasli-535977- 2022/](#)

175. Indyjska firma dokonała pierwszej transakcji na BUTB [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2022. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/indijskaja-kompanija-vpervye-sovershila-sdelku-na-butb-537935-2022/](#)

176. BUTB organizuje dostawy białoruskiej tarcicy dla przemysłu Pakistanu [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/butb-organizuet-postavki-belorusskich-pilomaterialov-dlja-promyshlennosti-pakistana-535371-2022/](#)

177. BUTB zaprezentuje zalety handlu giełdowego na wystawie w Turcji [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/butb-predstavit-preimuschestva-birzhevoj-torgovli-na-vystavke-v-turtsii-529829-2022/](#)

178. BUTB i Istambulska Giełda Towarowa rozwiną handel produktami rolnymi i drzewnymi [Zasób elektroniczny]. - 2022. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/butb-i-stambulskaja- tovarnaja-birzha-budut-razvivat-torgovlju-produktsiej-apk-i- derevoobrabotki-533002-2022/](#)

179. Pierwsza firma z Mongolii otrzymała akredytację na BUTB [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2023. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/na-butb-akkreditovana-pervaja-kompanija-iz-mongolii-545414-2023/](#)

180. Zaleskii, B. Potencjał mechanizmu wymiany. Zbiór artykułów / Boris Zalessky. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2022. - 68 c.

181. Kwota transakcji chińskich firm na BUTB wzrosła o 14% [Elektroniczny zasób]. - 2023. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/summa-sdelok-kitajskich-kompanij- na-butb-vozrosła-na-14-551264-2023/](#)

182. BUTB zgodził się na współpracę z jednym z największych chińskich importerów produktów leśnych [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-dogovorilas-o-sotrudnichestvo-s-odnim-iz-krupnejshih-kitajskih-importerov-lesoproduktsii-553935-2023/>

183. Chińska korporacja jest gotowa zwiększyć zakupy białoruskiej tarcicy za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/kitajskaja-korporatsija-gotova-naraschivat-zakupki-belorusskih-pilomaterialov-cherez-butb-560768-2023>

184. BUTB spodziewa się zwiększyć dostawy tarcicy, olejów roślinnych, mięsa i produktów mlecznych do Chin [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-rasschityvaet-narastit-postavki-v-kitaj-pilomaterialov-rastitelnyh-masel-mjasa-i-molochki-567273-2023/>

185. Duży chiński importer zamierza zwiększyć zakupy produktów z drewna w BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/krupnyj-kitajskij-importer-nameren-naraschivat-zakupki-piloproduktsii-na-butb-571701-2023/>

186. Osmołowski: BUTB zapewni kompleksowe wsparcie białoruskim eksporterom [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/osmolovskij-butb-okazhet-kompleksnuju-podderzhku-belorusskim-eksporteram-599485-2023/>

187. BUTB i Ambasada Chin określiły priorytety współpracy w sferze handlowej i gospodarczej [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-i-posolstvo-kitaja-opredelili-prioritety-vzaimodejstviya-v-torgovo-ekonomicheskoy-sfere-594539-2023/>

188. Perspektywy rozwoju handlu wymiennego między Białorusią a Chinami omówione na forum biznesowym w Szanghaju [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/perspektivy-razvitiya-birzhevoj-torgovli-belarusi-i-kitaja-obsudili-na-business-forum-v-shanhae-597700-2023/>

189. Azjatycko-Europejskie Centrum Handlowe Xinjiang pomoże zwiększyć eksport do Chin za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny] - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/sintszijskij-aziatsko-evropejskij-torgovij-tsentr-pomozhet-narastit-eksport-v-kitaj-cherez-butb-576501-2023/>

190. China Forest Industry Corporation zamierza rozszerzyć współpracę z BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/kitajskaja-lesopromyshlennaj-a-korporatsij-a-namerena-rasshirit-sotrudnichestvo-s->

[butb-581070-2023/](#)

191. Białoruż i Chiny omówiły perspektywy rozwoju handlu wymiennego [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/belarus-i-kitaj-obsudili-perspektivy-razvitiya-birzhevoj-torgovli-590151-2023/>

192. BUTB i China Forest Trade Association podpisały memorandum o współpracy [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-i-kitajskaja-assotsiatsija-torgovli-lesom-podpisali-memorandum-o-sotrudnichestvo-602012-2023/>

193. Nowy broker BUTB bĆdzie zajmowaū siĆ dostawami towarów zastĆpujących import z Chin [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/novyi-broker-butb-zajmetsja-postavkami-importozameschajuschih-tovarov-iz-kitaja-611688-2024/>

194. BUTB i chińska administracja Shenyang zgodziły się na współpracę w zakresie handlu giełdowego [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-i-administratsija-kitajskogo-shenijana-dogovorilis-o-sotrudnichestvo-v-sfere-birzhevoj-torgovli-606169-2023/>

195. BUTB rozpoczął współpracę z dużą chińską platformą handlową [Elektroniczny zasób]. - 2024. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-nachala-sotrudniczat-s-krupnoj-kitajskoj-torgovoj-platformoj-612305-2024/>

196. BUTB rozszerza grono odbiorców tarcicy z Chin [Zasób elektroniczny zasób]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-rasshirjaet-krug-pokupatelej-pilomaterialov-iz-kitaja-607633-2023/>

197. Największy zagraniczny nabywca tarcicy w BUTB jest gotowy do zwiększenia skali działalności na Białorusi [Zasób elektroniczny]. -

2024. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/krupnejshij-inostrannyi-pokupatel-pilomaterialov-na-butb-gotov-masshtabirovat-biznes-v-belarusi-610932-2024/>

198. Dostawa tarcicy do Republiki Korei rozpoczęła się za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/cherez-butb-nachalis-postavki-pilomaterialov-v-respubliku-koreja-602882-2023/>

199. Towary singapurskich producentów zostaną po raz pierwszy zaprezentowane na aukcji BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL:

- <https://www.belta.by/economics/view/tovary-singapurskih-proizvoditelej-budut-vpervye-predstavleny-na-torgah-butb-547522-2023/>
200. Adresowane oferty na BUTB przez firmy z ośmiu krajów [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/adresnye-sdelki-na-butb-zakljuchajut-kompanii-iz-vosmi-stran-599332-2023/>
201. BUTB akredytował pierwszego brokera w Singapurze [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/amp/economics/view/butb-akkreditovala-pervogo-brokera-v-singapore-613819-2024>
202. Zalessky, B. Na kursie współpracy. Specyfika interakcji Białorusi z krajami azjatyckimi / Boris Zalessky. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2024. - 120 c.
203. Dostawy surowców włókienniczych z Turcji zaczęły być realizowane za pośrednictwem platformy BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/postavki-tekstilnogo-syrja-iz-turtsii-nachali-realizovyvatsja-cherez-ploschadku-butb-588124-2023/>
204. BUTB dąży do zwiększenia liczby akredytowanych firm z Pakistanu [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-namerena-uvlechit-kolichestvo-akkreditovannyh-kompanij-iz-pakistana-578951-2023/>
205. BUTB spodziewa się przyciągnąć dostawców z Pakistanu do platformy substytucji importu [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-rasschityvaet-privlech-na-ploschadku-importozameschenija-postavschikov-iz-pakistana-571569-2023/>
206. Ambasada ZEA pomoże BUTB w rozwoju handlu wymiennego z krajami Bliskiego Wschodu [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/posolstvo-oae-okazhet-sodejstvie-butb-v-razvicii-birzhevoj-torgovli-so-stranami-blizhnego-vostoka-559908-2023/>
207. Białoruś planuje zwiększyć eksport do Afryki co najmniej 2,5 razy w 2024 roku [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/belarus-planiruet-v-2024-godu-narastit-eksport-v-strany-afriki-ne-menee-chem-v-25-raza-602900-2023/>
208. Giełdy towarowe Białorusi i Egiptu zgodziły się na rozwój współpracy [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/tovary-birzhi-belarusi-i-egipta-dogovorilis-razvivat-sotrudnichestvo-599879-2023/>
209. BUTB planuje zorganizować dostawy białoruskich produktów rolnych

- do Nigerii [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-planiruet-naladit-postavki-belorusskoj-selhozproduksii-v-nigeriju-615084-2024/>
210. BUTB przedstawił możliwości handlu giełdowego etiopskiej społeczności biznesowej [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-predstavila-vozmozhnosti-birzhevoj-torgovli-delovym-krugam-efiopii-575836-2023/>
211. Obroty handlowe Białorusi i Uzbekistanu w 2023 roku wzrosły 17-krotnie [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/birzhevoj-tovarooborot-belarusi-i-uzbekistana-v-2023-godu-vyros-v-17-raz-611161-2024/>
212. BUTB zarejestrował pierwszą transakcję sprzedaży cukru do Uzbekistanu [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-zaregistrirovala-pervuju-sdelku-po-realizatsii-sahara-v-uzbekistan-566927-2023/>
213. Siedmiu brokerów BUTB akredytowanych na Uzbeckiej Republikańskiej Giełdzie Towarowej [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/sem-brokerov-butb-akkreditovalis-na-uzbekskej-respublikanskoj-tovarno-syrjevoj-birzhe-561922-2023/>
214. Uzbeckcy producenci przędzili zawarł pierwsze umowy na platformie BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/uzbekskie-proizvoditeli-priazhi-zakljuchili-pervye-sdelki-na-ploschadke-butb-585558-2023/>
215. Metalurgia, rolnictwo i przemysł lekki. BUTB nakreślił kierunki współpracy z uzbeckim biznesem [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/metallurgija-selskoe-hozjajstvo-i-legprom-butb-oboznachila-napravlenija-sotrudnichestva-s-uzbekskim-614003-2024>
216. Ambasady BUTB i Kirgistanu porozumiały się w sprawie współpracy [Zasób elektroniczny zasób]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-posolstvo-kyrgyzstana-dogovorilis-o-sotrudnichestve-609545-2024/>
217. BUTB i Narodowa Agencja Inwestycyjna Kirgistanu zgodziły się na współpracę [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-i-natsionalnoe-agentstvo-po-investitsijam-kyrgyzstana-dogovorilis-o-sotrudnichestve-612497-2024/>
218. Możliwości eksportowe BUTB są prezentowane na międzynarodowej wystawie budowlanej w Azerbejdżanie [Zasób elektroniczny]. zasób].

- 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/eksportnye-vozmozhnosti-butb-predstavleny-na-mezhdunarodnoj-stroitelnoj-vystavke-v-azerbaj-dzhane-594979-2023/>

219. Białoruski cukier został po raz pierwszy sprzedany do Mołdawii za pośrednictwem giełdy [Zasób elektroniczny]. Zasób]. - 2023.

- URL:

<https://www.belta.by/economics/view/beloruskij-sahar-vpervye-prodan-v-moldovu-cherez-birzhu-573850-2023/>

220. Firma z Mołdawii po raz pierwszy zawarła umowę na platformie towarów przemysłowych i konsumpcyjnych BUTB [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/kompanija-iz-moldovy-vpervye-zakljuchila-sdelku-na-ploschadke-promyshlennyh-i-potrebitelskih-tovarov-578041-2023/>

221. Zakup produktów zastępujących import w Tadżykistanie po raz pierwszy za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/zakupku-importozameschajuschej-produktsii-v-tadzhikistane-vpervye-proveli-cherez-butb-560416-2023/>

222. BUTB i kazachska platforma ETS-Tender zamierzają współpracować w zakresie zamówień elektronicznych [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-i-kazahstanskaja-ploschadka-ets-tender-namereny-sotrudniczat-v-sfere-elektronnyh-zakupok-602493-2023/>

223. Firmy z 23 krajów kupują białoruskie towary na BUTB [Elektroniczny resource]. - 2024. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/kompanii-iz-23-stran-pokupajut-beloruskie-tovary-na-butb-620798-2024>

224. BUTB współpracuje z Białorusko-Włoską Izbą Handlową [Zasób elektroniczny zasób]. - 2024. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/butb-budet-sotrudniczat-s-torgovoj-palatoj-belarus-italija-611942-2024/>

225. Węgierski biznes jest zainteresowany wymianą handlową produktów rolnych z Białorusią [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/vengerskij-biznes-zainteresovan-v-birzhevoj-torgovle-selhozproduktsiej-s-belarusiju-615721-2024/>

226. Białoruskie masło po raz pierwszy zrealizowane w Serbii za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2023. - URL:

<https://www.belta.by/economics/view/beloruskoe-slivocnoe-maslo->

[vpervye-realizovano-v-serbiju-cherez-butb-604633-2023/](#)

227. Kwota transakcji tureckich firm na BUTB w 2023 r. wzrosła prawie trzykrotnie [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/summa-sdelok-turetskih-kompanij- na-butb-v-2023- godu-vyrosła-pochti-v-tri-raza-619661-2024/](#)

228. BUTB wziął udział w wystawie żywności w Chinach [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/butb-prinjala-uchastie-v-prodovolstvennoj-vystavke-v-kitae-619317-2024/](#)

229. BUTB planuje zwiększyć dostawy metali i wyrobów metalowych z Chin [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/butb-planiruet-uvelichit-postavki-metallov-i-metalloizdelij-iz-kitaja-620557-2024/](#)

230. Chińskie przedsiębiorstwo po raz pierwszy zrealizowało produkty za pośrednictwem usługi substytucji importu BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/kitajskoe-predpriятие-vpervye-realizovalo-produktsiju-cherez-servis-importozameschenija-butb-622959-2024/](#)

231. Platforma BUTB zainteresowała producentów maszyn i urządzeń z Chin [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: [https://belta.by/economics/view/ploschadka-butb-zainteresovala-proizvoditelej-tehniki-i-oborudovaniija-iz-kitaja-630456-2024/](#)

232. Nowy broker BUTB ułatwi eksport białoruskich towarów do krajów dalekiego łuku [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/novyj-broker-butb-posodejstvuet-eksportu-belorusskih-tovarov-v-strany-dalnej-dugi-625415-2024/](#)

233. Kwota transakcji chińskich firm na BUTB w pierwszym kwartale wzrosła 7,5-krotnie do 56,3 mln USD [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/summa-sdelok-kitajskih-kompanij- na-butb-v-i-kvartale-vozrosła-v-75- raz-do-563- mln-630224-2024/](#)

234. Mongolia jest zainteresowana importem białoruskiej maki i produktów mlecznych [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/mongolija-zainteresovana-v- importe-belorusskoj-muki-i-molochnoj-produktsii-624977-2024/](#)

235. BUTB oczekuje intensyfikacji wymiany handlowej z Turkmenistanem [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: [https://www.belta.by/economics/view/butb-rasschityvaet-na-aktivizatsiju-birzhevoj-torgovli-s-turkmenistanom-622734-2024/](#)

236. Izba Przemysłowo-Handlowa Kirgistanu będzie pełnić funkcję

- Promowanie rozwoju handlu wymiennego z Białorusią [Zasób elektroniczny]. Zasób]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/torgovo-promyshlennaja-palata-kyrgyzstana-budet-sodejstvovat-razvitiju-birzhevoj-torgovli-s-belarusiju-617034-2024/>
237. Akredytowany broker BUTB w Kazachstanie [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-akkreditovala-broker-v-kazahstanc-615531-2024/>
238. Zaleskii, B. Realizacja potencjału gospodarczego w warunkach turbulencji na świecie / Boris Zaleskii. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2024. - 100 c.
239. BUTB rozważa akredytację brokera w Egipcie [Zasób elektroniczny zasób]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-rassmatrivaet-vozmozhnost-akkreditatsii-broker-v-egipte-615805-2024/>
240. Broker BUTB w Egipcie będzie dostarczał białoruskie towary do Afryki Północnej [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/broker-butb-v-egipte-budet-postavljat-belorusskie-tovary-v-severnuju-afriku-631847-2024/>
241. BUTB ułatwi egipskiemu biznesowi dostęp do białoruskiego rynku [Elektroniczny zasób]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/society/view/butb-uprostit-dostup-egipetskogo-biznesa-na-rynok-belarusi-618011-2024/>
242. BUTB zamierza rozwijać handel wymienny produktami rolnymi z Algierią [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-namerena-razvivat-birzhevuiu-torgovlju-selhozproduksiej-s-alzhirom-630079-2024/>
243. BUTB pracuje nad udziałem firm z Tanzanii w obrocie giełdowym [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/butb-prorabatyvaet-uchastie-kompanij-iz-tanzanii-v-birzhevyh-torgah-622486-2024/>
244. Nadwyżka w handlu zagranicznym BUTB od początku roku wyniosła 138 mln USD [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://www.belta.by/economics/view/polozhitelnoe-saldo-vneshnej-torgovli-butb-s-nachala-goda-sostavilo-138-mln-632116-2024>
245. BUTB pomoże chińskim producentom włókien syntetycznych wejść na białoruski rynek [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-pomozhet-kitajskim-proizvoditeljam-sinteticheskogo-voлокna-vyjti-na-belorusskij-rynok->

652563-2024

246. Narzędzia elektroniczne BUTB są prezentowane na EXPO "Chiny-Eurazja" [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL:

<https://belta.by/economics/view/elektronnnye-instrumenty-butb-predstavleny-na-ekspo-kitaj-evrazija-643984-2024/>

247. ChiĖscy producenci aluminium są gotowi wejĖć na rynek giełdowy Białorusi [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/kitajskie-proizvoditeli-aljuminija-gotovy-vyjiti-na-birzhevoj-rynok-belarusi-645865-2024/>

248. MoĖliwiĖci eksportowe BUTB są prezentowane na miĖdzynarodowym forum w Chinach [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/eksportnye-vozmozhnosti-butb-predstavleny-na-mezhdunarodnom-forume-v-kitae-658306-2024/>

249. Planowana jest realizacja duĖej partii białoruskiej celulozy na eksport za poĖrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL:

<https://belta.by/economics/view/krupnuju-partiju-belorusskoj-tselljulozy-planiruetsja-realizovat-na-eksport-cherez-butb-667638-2024/>

250. Zalessky, B. Punkty wzrostu białoruskiej gospodarki w dynamice globalnych wyzwań / Boris Zalessky. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2024. - 72 c.

251. Giełdy towarowe Białorusi i Mongolii planują współpracować w handlu produktami rolnymi [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/товарные-биржи-беларуси-и-монголии-планируют-сотрудничать-в-торговле-сельхозпродукцией-635733-2024/>

252. Mongolia zaczĖła kupować białoruskie produkty mleczne na giełdzie [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/монголия-начала-покупать-белорусскую-молоchnuju-produkciju-na-birzhevyh-torgah-634389-2024/>

253. BUTB rozszerzy współpracę z mongolskim biznesem [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL:

<https://belta.by/economics/view/butb-rasshirit-sotrudnichestvo-s-mongolskim-biznesom-638715-2024/>

254. Importerzy produktów leĖnych z Republiki Korei są zainteresowani współpracą z BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/juzhnokorejskie-importtery-lesoproduktii-zainteresovany-v-sotrudnichestve-s-butb-650959-2024/>

255. Wietnam dołączył do listy nabywców białoruskiego mleka w proszku za poĖrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL:

<https://belta.by/economics/view/vietnam-popolnil-spisok-pokupatelej-652563-2024/>

[beloruskogo-suhogo-moloka-cherez-butb-658614-2024/](https://belta.by/economics/view/beloruskkuju-molochnuju-produktsiju-vpervye-prodali-v-iordaniju-cherez-butb-668653-20247/).

256. Białoruskie produkty mleczne zostały po raz pierwszy sprzedane do Jordanii za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/beloruskkuju-molochnuju-produktsiju-vpervye-prodali-v-iordaniju-cherez-butb-668653-20247/>

257. Firma ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich po raz pierwszy kupiła białoruskie dodatki paszowe na targach BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/kompanija-iz-oae-vpervye-kupila-beloruskie-kormovye-dobavki-na-butb-644906-2024/>

258. Firmy ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich są gotowe zwiększyć zakupy mleka w proszku w BUTB [Zasób elektroniczny zasób]. - 2024. - URL:

<https://belta.by/economics/view/biznes-oae-gotov-naraschivat-zakupki-suhogo-moloka-na-butb-662372-2024/>

259. Zalessky, B. Potencjał zwiększenia współpracy gospodarczej między Białorusią a krajami dalekiego łuku / Boris Zalessky. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2024. - 76 c.

260. Na BUTB prezes tureckiej firmy po raz pierwszy zawarł umowę na zakup białoruskiego cukru [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/na-butb-kompanija-rezident-turtsii-vpervye-zakljuchila-sdelku-na-pokupku-beloruskogo-sahara-.640235-2024/>

261. Zalessky, B. Priorytety wielosektorowości. Kronika międzynarodowej współpracy gospodarczej Białorusi z zainteresowanymi partnerami na różnych kontynentach / Boris Zalessky. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2024. - 700 c.

262. Zalesskii, B. Geografia handlu giełdowego na Białorusi. Kronika współpracy międzynarodowej / Boris Zalesskii. - Wydawnictwo Akademickie LAP LAMBERT, 2024. - 76 c.

263. Liczba chińskich oferentów wzrosła 1,6-krotnie podczas pracy przedstawicielstwa BUTB w Szanghaju [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/za-vremja-raboty-predstavitelstva-butb-v-shanhae-chislo-kitajskih-uchastnikov-torgov-vyroslo-v-6-raza-673733-2024/1>

264. BUTB zamierza rozwijać handel wymienny z chińską prowincją Hubei [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-namerena-razvivat-birzhevuiu-torgovlju-s-kitajskoj-provintsiej-hubei-673638-2024/>

265. Białoruś i Region Autonomiczny Xinjiang Uygur ustanowią handel za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL:

<https://belta.by/economics/view/torgovlju-cherez-butb-naladnat-belarus-i-sintszi-an-uj-gurskij-avtonomnyj-raj-on-676369-2024/>.

266. BUTB zapewni dodatkowe możliwości importu wyrobów stalowych z Chin [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL:

<https://belta.by/economics/view/butb-obespechit-dopolnitelnye-vozmozhnosti-dlja-importa-metalloproduktov-iz-kitaja-671737-2024/>.

267. Geografia dostawców surowców dla białoruskiego przemysłu włókienniczego rozszerzona w BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL:

<https://belta.by/economics/view/geografija-postavschikov-syrija-dlja-belorusskoj-tekstilnoj-promyshlennosti-rasshirilas-na-butb-677213-2024/>

268. Chiński biznes jest gotowy do zwiększenia zakupów białoruskich produktów tartacznych na giełdzie [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL:

<https://belta.by/economics/view/kitajskij-biznes-gotov-naraschivat-zakupki-belorusskoj-piloproduktov-na-birzhevych-torgah-679946-2024/>.

269. Przejście na wielotowarowość: Chiny zaczęły kupować białoruskie masło na BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL:

<https://belta.by/economics/view/perehod-k-multitovarnosti-kitaj-nachal-pokupat-na-butb-belorusskoe-slivocnoe-maslo-679094-2024/>

270. Białoruskie produkty mięsne po raz pierwszy sprzedane do Chin za pośrednictwem BUTB [Elektroniczny zasób]. - 2024. - URL:

<https://belta.by/economics/view/belorusskie-mjasoprodukty-vpervye-prodany-v-kitaj-cherez-butb-685396-2024/>

271. Chiński producent sprzętu do ładowania pojazdów elektrycznych po raz pierwszy sprzedał produkty na BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2025. - URL:

<https://belta.by/economics/view/kitajskij-proizvoditel-zarjadnogo-oborudovanija-dlja-elektromobilej-vpervye-prodal-produktsiju-na-butb-688167-2025/>

272. Giełdy towarowe Białorusi i Mongolii zawarły memorandum o współpracy [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL:

<https://belta.by/economics/view/tovarnye-birzhi-belarusi-i-mongolii-zakljuchili-memorandum-o-sotrudnichestve-639163-2024/>

273. BUTB i Indyjska Izba Biznesu Międzynarodowego uzgodniły obszary współpracy [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL:

<https://belta.by/economics/view/butb-i-indijskaja-palata-mezhdunarodnogo-biznesa-soglasovali-napravlenija-sotrudnichestva-678777-2024/>

274. Indie zaczynają kupować białoruską tarcicę za pośrednictwem BUTB [Elektroniczny resource]. - 2024. - URL:

<https://belta.by/economics/view/indija-nachala-pokupat-belorusskie-pilomaterialy-cherez-butb-673332-2024/>

275. BUTB planuje akredytować maklera giełdowego w Indiach [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-planiruet-akkreditovat-v-indii-birzhevo-go-broker-683642-2024/>
276. BUTB i Pakistańska Giełda Towarowa zgodziły się zintensyfikować współpracę [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-i-pakistanskaja-tovarnaja-birzha-dogovorilis-ob-aktivizatsii-sotrudnichestva-674954-2024/>
277. BUTB do współpracy z Pakistańskim Stowarzyszeniem Handlowców Produktami Leśnymi [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-budet-sotrudnichat-s-assotsiatsiej-torgovtsev-lesoproductsiej-pakistana-684173-2024/>
278. BUTB akredytował pierwszego maklera giełdowego w Tadżykistanie [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-akkreditovala-pervogo-birzhevo-go-brokera-v-tadzhikistane-660324-2024/>
279. Wielkość handlu wymiennego między Białorusią a Uzbekistanem potroiliła się [Zasób elektroniczny]. - 2025. - URL: <https://belta.by/economics/view/objem-birzhevoj-torgovli-belarusi-i-uzbekistana-uvelichilsja-v-tri-raza-688691-2025/>
280. BUTB spodziewa się zwiększenia eksportu białoruskich produktów rolnych do Kazachstanu [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-rasschityvaet-uvelichit-eksport-belorusskoj-selhozproduktii-v-kazahstan-637599-2024/>
281. Białoruś i Kirgistan wzmocnią wektor wymiany współpracy [Zasób elektroniczny]. Zasób]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/belarus-i-kyrgyzstan-usiljat-birzhevoj-vektor-sotrudnichestva-678941-2024/>
282. Białoruskie produkty mięsne po raz pierwszy zrealizowane w Azerbejdżanie za pośrednictwem BUTB [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/belorusskaja-mjasoproductsija-vpervye-realizovana-v-azerbajdzhan-cherez-butb-673064-2024/>
283. BUTB i Istambulska Giełda Towarowa rozwiną współpracę w BRICS [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/butb-i-stambulskaja-tovarnaja-birzha-budut-razvivat-sotrudnichestvo-v-briks-678324-2024/>
284. Białoruskie włókno lniane po raz pierwszy sprzedane na eksport przez BUTB [Zasób elektroniczny zasób]. - 2024. - URL: <https://belta.by/economics/view/belorusskoe-linjanoe-voлокno-vpervye->

[prodano-na-eksport-cherez-butb-676512-2024/](#)

285. Pierwsze firmy z Kenii akredytowane w BUTB [Zasób elektroniczny zasób]. - 2024. - URL:

[https://belta.by/economics/view/pervye-kompanii-iz-kenii-akkreditovany-na-butb-648277-2024/](#)

286. BUTB będzie współpracować z Nigeryjską Giełdą Towarową [Zasób elektroniczny]. zasób]. - 2024. - URL:

[https://belta.by/economics/view/butb-budet-sotrudniczat-s-nigerijskoj-tovarnoj-birzhei-672175-2024/](#)

287. Giełdy towarowe Białorusi i Ghany zidentyfikowały obiecujące obszary interakcji [Zasób elektroniczny]. - 2024. - URL:

[https://belta.by/economics/view/tovarnye-birzhi-belarusi-i-ghany-opredelili-perspektivnye-oblasti-vzaimodejstviya-674690-2024/](#)

FOR AUTHOR USE ONLY

FOR AUTHOR USE ONLY

FOR AUTHOR USE ONLY

**More
Books!**

yes
I want morebooks!

Buy your books fast and straightforward online - at one of world's fastest growing online book stores! Environmentally sound due to Print-on-Demand technologies.

Buy your books online at
www.morebooks.shop

Kaufen Sie Ihre Bücher schnell und unkompliziert online – auf einer der am schnellsten wachsenden Buchhandelsplattformen weltweit! Dank Print-On-Demand umwelt- und ressourcenschonend produziert.

Bücher schneller online kaufen
www.morebooks.shop

info@omniscryptum.com
www.omniscryptum.com

OMNIScriptum

FOR AUTHOR USE ONLY